

Årsredovisning 2017

Innehåll

Landshypotek Ekonomisk Förening	
Tillsammans äger vi vår egen bank	1
Ordförande har ordet	2
Med fokus på ökad lönsamhet och fler medlemmar	5
En egen bank för konkurrenskraftig finansiering	6
Utveckling till bättre bankägare och medlemsorganisation	7
Styrning genom ägardirektiv	8
Några milstolpar genom historien	9
2017 med Landshypotek Ekonomisk Förening	11
Koncernen i siffror	12
Förvaltningsberättelse	15
Hållbarhetsredovisning	23
Föreningsstyrning	29
Rapporter och noter	35
Adresser	88

Informationstillfällen

Föreningsstämma

19 april 2018

Tillsammans äger vi vår egen bank

Landshypotek Ekonomisk Förening består av cirka 40 000 medlemmar som tillsammans äger Landshypotek Bank. Medlemmarna är samtliga låntagare inom jord och skog i Landshypotek Bank.

Föreningen har till uppgift att främja medlemmarnas ekonomiska intressen och gör det framförallt genom att äga Landshypotek Bank. Föreningen bär också mycket av det unika med banken.

Den ekonomiska föreningen har sin bakgrund i hypoteksföreningarna som startade i Skåne 1836 och sedan växte fram runt om i landet för att säkra kreditgivningen till det växande jord- och skogsbruket.

Med start 1836 har hypoteksföreningarnas ursprungliga idé överlevt toppar och dalar i ekonomin och näringarna i över 180 år, men ständigt varit en central del av lantbrukets utveckling. Den regionala indelningen som föreningen fortfarande använder sig av för lokal närhet till medlemmarna grundar sig på den som 1800-talets tio fristående hypoteksföreningar etablerade.

Landshypotek Ekonomisk Förening bildades 1995 då hypoteksföreningarna gick samman. För den operativa

verksamheten bildades ett aktiebolag, Landshypotek AB. Bildandet var en innovation i svensk finanshistoria och möjliggjordes genom en förändring av lagstiftningen. Kooperativ verksamhet kunde med förändringen bedrivas i helägda dotterbolag.

Landshypotek AB blev 2013 Landshypotek Bank AB. Föreningen blev därmed ägare av en bank. Föreningen bygger på en kooperativ grund och på Landshypoteks långa historia som kreditgivare inom jord och skog. All operativ verksamhet hanteras i dag av banken, men genom föreningen finns en viktig direktkoppling till jord- och skogsbruket och till aktiva företagare inom jord och skog.

Landshypotek Bank har som huvuduppgift att finansiera jord och skog. Överskottet går tillbaka till medlemmarna i Landshypotek Ekonomisk Förening och därmed också till jord- och skogsbruket. Starkt förankrad i kärnaffären har banken breddat sig som landsbygdsbank och är sedan några år även öppen för alla som vill spara. Under 2017 har banken dessutom öppnat upp för bolån till villa och välkomnat många nya husägare att låna till sitt boende.

Utveckling som stärker närheten till medlemmarna – och ger oss en ännu bättre bank för jord- och skogsbruket

Under 2017 har vår gemensamt ägda bank fått många nya kunder. Under året har vi i föreningen också utvecklat oss som medlemsorganisation för jord- och skogsbrukare. Vi har blivit bättre som bankägare, förbättrat vårt insatskapital och varit än aktivare i de näringar där våra medlemmar verkar. Den fortsatt goda utdelningen ger ett starkt medlemsvärde.

På en gemensam dag inför starten av det som sedan blev ett arbete i föreningens framtidsgrupper, så listade tjänstemän och förtroendevalda på Landshypotek alla aktiviteter vi den senaste tiden gjort för och tillsammans med jord- och skogsbrukare.

Fram växte en diger lista. Även för många engagerade i Landshypotek blev det faktiskt en aha-upplevelse. Landshypotek är historiskt en naturlig del av det svenska jord- och skogsbruket. Närhet och engagemang för näringen kan då tas för given. Den digra listan med alla aktiviteter blev nu en konkret påminnelse på engagemanget vi har för de gröna näringarna.

Landshypotek bygger på det här viset på en mycket större idé än de enskilda banktjänsterna eller de villkor som banken erbjuder. Genom att äga en egen bank säkerställer vi jord- och skogsbrukare att vi har finansiering av våra gårdar. Överskottet i banken hålls inom jord- och skogsbruket och förstärker också våra gårdar runt om i landet.

Med engagemang och medansvar läggs dessutom grunden till ett väldigt modernt sätt att driva företag. Landshypotek är också en av landets största aktiva Kooperationer. Vi 40 000 jord- och skogsbrukare äger en av landets större banker.

Att Landshypotek är till för de gröna näringarna märks i alla våra uppgifter i föreningen. Vi utvecklar föreningen som en del i att kunna fortsätta äga en oberoende och lönsam bank.

Övergripande har vi i föreningen tre uppgifter:

- Vara kompetenta och bra ägare av Landshypotek Bank.
- Stärka medlemsrelationen och utveckla medlemsorganisationen.
- På uppdrag av banken tillhandahålla en organisation med förtroendevalda som med hög kvalitet kan värdera jord- och skogsbruksfastigheter.

Som bankägare har vi alla medlemmar ett särskilt ansvar. Vi stärkte medansvaret och också medlemsengagemanget stort när vi för några år sedan gjorde insatsskyldigheten också till en investeringsmöjlighet. Med medlemmarnas investering i Landshypotek blir ägandet tydligt i var och ens ekonomi. Du engagerar dig. Du stärker det gemensamma kapitalet. Du får ta del av resultatet. Engagemanget är också stort. Under 2017 har medlemmarna tillfört ytterligare 113 miljoner kronor i medlemsinvesteringar och därmed till vårt insatskapital.

Vi har i styrelsen satt som ambition att vi ska bli fler medlemmar, fler ska investera och fler ska upptäcka fördelarna med Landshypotek Bank. Närheten till jord- och skogsbruket är en av våra styrkor för att vi ska bli fler och utveckla en ännu bättre egen bank. Med samhällsförändringen i ägandet och brukandet av mark blir det tydligt att vi måste bli bättre på att förklara och visa att vi är till för fler än de som sedan tidigare känner till oss. Landshypotek Ekonomisk Förening är till för alla som lånar till att bo, äga eller driva verksamhet på jord- och

Lars Öhman, ordförande i Landshypotek Ekonomisk Förening och spannmålsodlare i Vadstena.

skogsbruksfastighet, oavsett hur stor gården eller verksamheten är. Gemensamt är intresset i att utveckla Sverige genom ägande och brukande av jord och skog.

Under året utvecklade vi också föreningens värderingsverksamhet, där vi har satsat stort på utbildning och certifiering av alla våra värderare.

2017 har vår bank presenterat sig för nya kundgrupper. Landets husägare blir inte medlemmar men fler kunder stärker vår bank och gör det möjligt för oss att fortsätta ha den bästa banken för jord- och skogsbrukare.

Bankens huvuduppgift att finansiera satsningar inom jord och skog består och det ökade intresset för banken har märkts även i ökat intresse hos kunder som också kan bli medlemmar. Det finns många positiva tecken inom jord- och skogsbruket. Till de tecknen hör exempelvis: en viss ökad investeringsvilja, ökat intresse för svenskproducerat, en allt mer levande diskussion om stad och land och ett långsiktigt hållbart Sverige, och den politiska diskussionen och beslutet om den nationella livsmedelsstrategin.

Många nya medlemmar har glädjande nog också hittat till vår förening och bank i år. Men vi vill bli ännu fler. Vi har i år särskilt satsat på att vända oss mer utåt i våra nätverk för att diskutera och möta framtidens jord- och skogsbrukare. Det arbetet kommer att gå vidare under 2018. Genom att vi berättar om organisationens kärnvärden och uppgift, och nå fler medlemmar, stärks Landshypotek.

Ett starkt mervärde i att vara kund i Landshypotek Bank och ägare av banken utgörs av utdelningen. Med bankens resultat för 2017 kan vi fortsätta föreslå god utdelning. I år föreslår styrelsen att 153 miljoner kronor går till medlemsutdelning. Det motsvarar nio procent på medlemmarnas insats.

Lars Öhman
Ordförande i
Landshypotek Ekonomisk Förening

Medlemschef och verkställande tjänsteman: Gunnar Lans

Med fokus på ökad lönsamhet och fler medlemmar

Vilka frågor arbetar föreningen särskilt fokuserat med?

- Vi vill att allt fler ska känna att Landshypotek är en förening för just dem och flera initiativ har tagits för att vi ska kunna välkomna fler nya medlemmar, bland annat genom projektet "Framtidsgruppen". Vi ska vara till för alla som bor, äger eller driver verksamhet på en jord- och skogsbruksfastighet. Det är många. Allt från produktionslantbrukaren till gårdsentreprenören, deltidslantbrukaren och den som bor, fritidsbor eller bara äger en gård utan att driva något lantbruk.

Under 2018 kommer vi fortsatt fokusera på att hitta nya sätt att synas. Det är viktigt att vara på de platser där våra medlemmar finns. Exempelvis samarbetar banken med Skogsforum som är Sveriges största forum för skogsbrukare och vi i föreningen ser också fram emot att träffa medlemmar på mässor, stämmor och olika träffar runt om i landet under året.

Vilken är årets viktigaste händelse?

- Regionmötena är årets viktigaste, största och roligaste arrangemang. Inför 2018 års regionmöten riktar vi särskilt in oss på att bjuda in nya medlemmar som kanske inte besökt ett möte tidigare. På regionmötet får alla medlemmar möjlighet att veta mer om vad som är aktuellt för banken, diskutera föreningens utveckling och chansen att träffa sina kollegor i branschen. Men det som kanske lockar mest är att det ofta är aktuella teman inom näringen med bra föreläsare och spännande platser där mötena hålls.

Gunnar Lans, verkställande tjänsteman och medlemschef i Landshypotek Ekonomisk Förening

Vad hoppas du händer inom branschen under 2018?

- Min förhoppning är att bioekonomin får ett genombrott. De gröna näringarna inklusive skogen är en stor pusselbit för att få ett fossilfritt samhälle. Jag hoppas också att det stora intresset för svensk mat fortsätter och att vi får en positiv utveckling för jord- och skogsbruket under 2018.

En egen bank för konkurrenskraftig finansiering

Landshypotek Ekonomisk Förening har till huvuduppgift att via den egna banken säkerställa att ägare och arrendatorer till jord- och skogsbruksfastigheter får en konkurrenskraftig finansiering för sitt företagande.

Föreningen arbetar med tre huvudsakliga verksamhetsområden:

- Uppgiften som ägare av Landshypotek Bank. Övergripande styra banken genom mål och uppföljning.
- Utveckla värderingarna som görs för banken. Föreningen har också till uppgift att tillhandahålla en värderingsorganisation som banken köper värderingar av, samt att bidra till bankens kommunikation.
- Stärka medlemsrelationen och medlemskommunikationen. Föreningen möter medlemmarna som just medlemmar, på exempelvis regionmöten. Med stärkt medlemsrelation bidrar föreningen till att förbättra Landshypotek Banks möjligheter på marknaden.

Viktiga frågor för Föreningsstyrelsen som bankägare är:

- Utformning, beslut och uppföljning av ägardirektiv.
- Självständig bedömning av kapitalfrågor utifrån ett långsiktigt ägarperspektiv.
- Förvaltning och utveckling av insatssystemet.
- Avstämning av bankens utveckling i enlighet med fastlagd strategisk plan, utifrån ett ägarperspektiv.
- Formering av styrelse för banken.

Utveckling till bättre bankägare och medlemsorganisation

Landshypotek Ekonomisk Förening möter en omvärld och medlemsförväntningar som ställer krav på allt snabbare omvandling och utveckling. Föreningen har utvecklat sin verksamhet i flera olika steg. Under 2017 har arbete också startat för att hitta nya engagerade medlemmar och sprida kännedomen om Landshypotek Bank genom projektet Framtidsgruppen.

Landshypotek Bank är en unik aktör på marknaden, som medlemsägd bank och som bank med huvudsyfte att finansiera en näring. Landshypotek Ekonomisk Förening är en av landets största aktiva Kooperationer.

Föreningsstyrelsen arbetar aktivt för att föreningen långsiktigt ska kunna säkerställa nödvändig kompetens och ha en organisation som gör Landshypotek Ekonomisk Förening till en bra bankägare och en attraktiv medlemsorganisation.

Några steg i föreningens utveckling:

- Sedan 2013 har utdelning utgått från det insatskapital medlemmen har i föreningen. Med möjligheten att investera i Landshypotek finns en klar koppling mellan ägarens ansvar för kapitalet, den enskilde medlemmens engagemang och utdelningen.
- Under 2014 beslutade föreningen om ägardirektiv för att tydliggöra föreningens förväntningar på den helägda banken. Direktiven presenterades på föreningsstämman 2015 och stadgarna förändrades.
- Under 2015 inleddes ett omfattande arbete i föreningens styrelse och regioner för att tydliggöra styrningen av föreningen.
- Efter beslut på stämman 2016 finns nu ett föreningsråd som stärker det regionala inflytandet och ger grund för bättre medlemskommunikation och erfarenhetsutbyte över landet. Valberedningen lägger till stämman bland annat förslag på föreningsstyrelse och föreningens revisorer. Föreningsstyrelsens arbete fokuserar tydligare kring rollen som bankägare med bland annat frågor som rör ägardirektiv och kapital.

- Under 2016 utvecklades även föreningens värderingsverksamhet. En omfattande utbildning och certifiering av värderare genomfördes.
- Under 2017 har detta arbetet kvalitetssäkrats genom att avtal har slutits mellan föreningen och banken, det har inrättats en certifieringskommitté och alla värderare har certifierats.
- Under 2017 startade föreningen det nya projektet Framtidsgruppen, ett projekt som syftar till att hitta nya engagerade medlemmar och sprida kännedomen om Landshypotek Bank.

Fortsatta steg i utvecklingen handlar mycket om att utveckla medlemsrelationen. Som medlemsorganisation behöver föreningsdemokratins hållas levande och delaktigheten i föreningen ständigt aktiveras. Mervärdet i medlemsägandet och närheten till näringen behöver säkras. Föreningens representanter ska vara närvarande i nätverken för jord- och skogsbruk. Genom att berätta om organisationens kärnvärden och uppgift, och nå fler medlemmar, stärks Landshypotek.

Styrning genom ägardirektiv

Landshypotek Ekonomisk Förening styr Landshypotek Bank genom ägardirektiv

Styrelsen för föreningen fastslog de första direktiven i juni 2014 och reviderade dem 2015, 2016 och 2017. Revideringen 2017 sätter ökat fokus på lönsam tillväxt. Direktiven utgår från ändamålsprincipen:

"Föreningen har till ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att via den helägda banken säkerställa att ägare och arrendatorer till jord- och skogsbruksfastigheter får en konkurrenskraftig finansiering för sitt företagande".

Enligt direktiven ska banken ha en långsiktig marknadsandel om minst 30 procent på all finansiering till jord- och skogsnäringen. Medlemmarna ska som kunder i banken vara de mest nöjda jämfört med konkurrerande företag.

Banken ska ha en stark kapitalsituation för att säkerställa högsta möjliga rating och med god marginal överstiga de lagstadgade kraven.

Bankens avkastning ska senast år 2020 uppgå till 10 procent på eget kapital. För 2018 gäller 8 procent (utfall 2017: 5 procent).

Den genomsnittliga årliga kreditförlustnivån över de senaste 7 åren ska vara maximalt 0,05 procent av total utlåningsvolym (utfall 2017: 0,02 procent).

Några milstolpar genom historien

1836 Den första landshypoteksföreningen startar i Skåne. Syftet är att förse jordbrukare med krediter mot inteckning i jordbruksfastigheter. Därefter bildas hypoteksföreningar för Östgöta år 1845, Småland med flera provinser 1846, Mälarpvinsernas 1847, Örebro län 1849, Wermland 1850 och Älvsborgs med flera län 1850, samt slutligen Norrland, Gotland och Gävle-Dala 1861.

1861 Sveriges Allmänna Hypoteksbank grundas för att underlätta upplåningen till Landshypoteksföreningarna.

1961 Regleringarna på kreditmarknaden lättar och Sveriges Allmänna Hypoteksbank får möjlighet att ge ut obligationer.

1986 Obligationsmarknaden avregleras och obligationer med kortare löptid introduceras. Avregleringen innebär bland annat ökad konkurrens.

1995 De tio landshypoteksföreningarna slås samman till en ägarförening och dotterbolaget Landshypotek AB bildas. Del av rörelseresultatet går varje år tillbaka till medlemmarna.

2012 Landshypotek Ekonomisk Förening ändrar utdelningsprincip och går från återbäring på räntan till utdelning på den insats som medlemmen har i föreningen. Medlemmarna kan därmed själva bidra till ägarkapitalet och påverka sin utdelning.

2013 Första året med utdelning ger 135 MSEK och 11 procent på medlemsinsatsen delas ut. Dotterbolaget Landshypotek AB blir bank, Landshypotek Bank AB (publ). Detta blev möjligt efter det att Finansinspektionen gav banktillstånd hösten 2012.

2014 Ett nytt varumärke och namn presenteras för Landshypotek Bank. Banken öppnar en digital bank och tar in sparpengar från svenska hushåll. Landshypotek Ekonomisk Förening tar fram ett ägardirektiv för banken, där styrningen av banken tydliggörs, liksom rollen för föreningen. Föreningen förtydligar också sin egen grafiska profil.

2016 Föreningen utvecklar rollerna som bankägare och som medlemsorganisation, bland annat genom en förändrad föreningsstyrning. Ett föreningsråd inrättas för att stärka det regionala inflytandet och en valberedning ersätter tidigare beredningskommittéförfarande.

2017 Landshypotek Bank öppnar upp för nya låntagare, bolån till husägare i Sverige, genom en digital ansökan. Många nya kunder hittar snabbt till banken och uppskattar en annorlunda bank på svensk bankmarknad.

2017 med Landshypotek Ekonomisk Förening

Januari

- Bankens styrelse beslutar att med ett rörelseresultat på 353 MSEK, inklusive nettoresultat av finansiella transaktioner, lämna hälften av resultatet, 176 MSEK i koncernbidrag till den ekonomiska föreningen att använda till verksamhet och utdelning.
- Landshypotek Bank presenterar satsningen på att under året öppna upp för lån till landets husägare. Jord- och skogsbrukarna i ägarföreningen Landshypotek Ekonomisk Förening ser utvecklingen som ett viktigt steg för att stärka banken. "Positivt utvecklingssteg för vår bank" säger Lars Öhman, ordförande i föreningen.

Februari

- Årets första föreningsråd hålls med diskussion om 2016 års resultat samt utbildning om bankens kapitalstruktur

Mars

- Totalt deltar över 1500 personer när årets regionmöten arrangeras i föreningens tio regioner på tio platser runt om i landet. Vid mötena får medlemmarna ta del av vad som händer i föreningen och i den egna banken. Regionerna väljer även representanter till stämman och ledamöter till regionala styrelserna.
- Revidering görs av föreningens ägardirektiv. Revideringen 2017 sätter ökat fokus på lönsam tillväxt.

April

- Föreningen håller stämma på Teaterskeppet i Stockholm och beslutar om en utdelning på 158 MSEK till medlemmarna. Förtroendevalda från hela landet samlas i Stockholm för dialog om föreningen och den egna bankens utveckling. Kristina Yngwe, C, vice ordförande i Miljö- och jordbruksutskottet är stämmotalare. Paul Isaksson väljs in som ny ledamot i den ekonomiska föreningens styrelse. Pär Sahlin och Rickard Cederholm tackas av för sin tid i styrelsen.

Maj

- Utdelningen på 158 MSEK går ut till medlemmarna i: Norrland 10,7 MSEK, Gävle-Dala 6,0 MSEK, Mälardalen 25,4 MSEK, Västmanland 9,1 MSEK, Örebro 8,9 MSEK, Östergötland 22,7 MSEK, Älvsborg med flera län 24,9 MSEK, Småland med flera provinser 20,1 MSEK, Gotland 4,8 MSEK, Skåne 25,9 MSEK.

- Projektet framtidsgruppen arrangerar en workshop på Nalen i Stockholm. Två personer från varje regionstyrelse och en från varje distrikt samlas för en heldag där samarbetet mellan föreningens regioner och distrikt diskuteras.
- Utbildning sker för föreningens nyvalda förtroendevalda och värderare.

Juni

- Förtroendevalda medverkar i Landshypotek Banks monter vid landets största utemässa, Borgeby Fältdagar samt på världens största skogsmässa Elmia Wood.

September

- Föreningsråd hålls med fokus på bankens olika kundgrupper och regionstyrelsernas olika roller.
- Förtroendevalda möter jord- och skogsbrukare på Skogsforums Gallringsdagar i Grangärde.

Oktober

- Lantbrukets Affärers byggnadsstipendium delas ut till Jacob Bennet och hans spannmålsanläggning, värmecentral och verkstad på Slättängs gård. Landshypotek Ekonomisk Förening är med som en sponsor till priset.
- Hela föreningsstyrelsen och delar av bankens ledningsgrupp åker till Norge för studiebesök hos norska Landkreditt samt styrelsemöte inklusive verksamhetsplanering.

November

- Första framtidsgruppsträffarna hålls inom regionerna. Projektet Framtidsgruppen syftar till att hitta nya engagerade medlemmar och sprida kännedomen om Landshypotek Bank. Under träffarna får deltagarna möjligheten att lära känna Landshypotek som bank och förening och vad ett engagemang i Landshypotek kan leda till.

December

- Många medlemmar väljer att investera i Landshypotek och totalt ökade medlemmarna sina investeringar i Landshypotek med cirka 113 MSEK under året.
- Årets sammanställning visar att föreningens värderare har under året på bankens uppdrag genomfört 2 842 värderingar.

Koncernen i siffror

Vi presenterar sammantaget ett fortsatt starkt resultat med tillväxt både inom utlåningen och sparande. Vi har haft en fantastisk höst med en lyckad start för marknadsintroduktionen av våra bolån. Landshypotek Bank har fått stor uppmärksamhet och kunnat välkomna många nya kunder, såväl jord- och skogsbrukskunder som bolånekunder.

Catharina Åbjörnsson Lindgren
tf VD Landshypotek Bank

Rörelseresultatet uppgår till 321,5 (336,1) MSEK.

Det underliggande rörelseresultatet, resultatet exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner, uppgår till 369,6 (310,0) MSEK.

Räntenettot uppgår till 800,4 (737,2) MSEK.

Räntenettot har ökat med 8,6 procent jämfört med 2016.

Kostnaderna uppgår till 422,8 (419,7) MSEK.

Kostnaderna är i linje med föregående år. Under året ökade antalet medarbetare som del av en växande bank som satsar för framtiden.

Kreditförluster netto uppgår till 12,5 (14,8) MSEK.

Både konstaterade förluster och reserveringar för befarade kreditförluster minskade jämfört med föregående år.

Utlåningen uppgår till 68,5 (66,5) miljarder SEK.

Utlåningen ökade med 3,0 (3,1) procent. Utlåningen utvecklades stabilt under året. Marknadsandelen inom utlåning med jordbruksfastighet som säkerhet var cirka 25 procent.

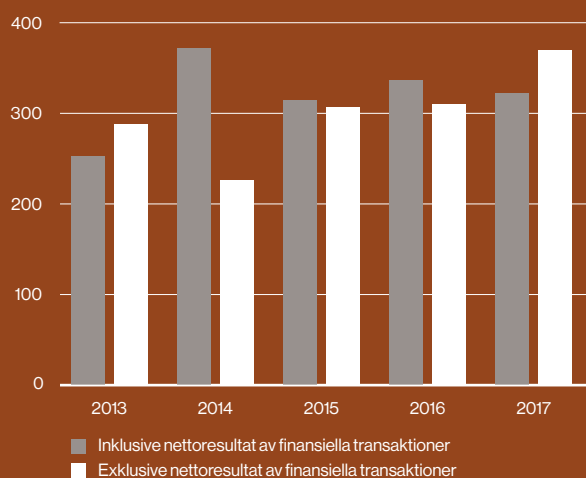
Sammanfattning av koncernen Landshypotek Ekonomisk Förening	2017	2016
Räntenetto, MSEK	800,3	737,2
Rörelseresultat, MSEK	321,5	336,1
Resultat efter skatt, MSEK	276	296,9
Utlåning till allmänheten, MSEK	68 488	66 518
Utlåningsökning, %	3,0	3,1
Räntemarginal, %	1,2	1,1
Inlåning från allmänheten	12 675	11 566
Inlåningsökning, %	9,6%	12,6%
K/I-tal inklusive nettoresultat av finansiella transaktioner	0,56	0,54
K/I-tal exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner	0,53	0,56
Kreditförlustnivå, %	0,02	0,02
Total kapitalrelation, %	43,8	39,9
Rating långsiktig		
Standard & Poor's, Säkerställda obligationer	AAA	AAA
Standard & Poor's	A-	A-
Fitch	A	A
Medelantal anställda	173	162

En överblick av året

Landshypotek Bank är en bank i stark utveckling och presenterar 2017 det bästa underliggande resultatet någonsin. Räntenettot är fortsatt starkt, kostnaderna är på kontrollerad nivå och kreditförlusterna är fortsatt låga.

Rörelseresultat

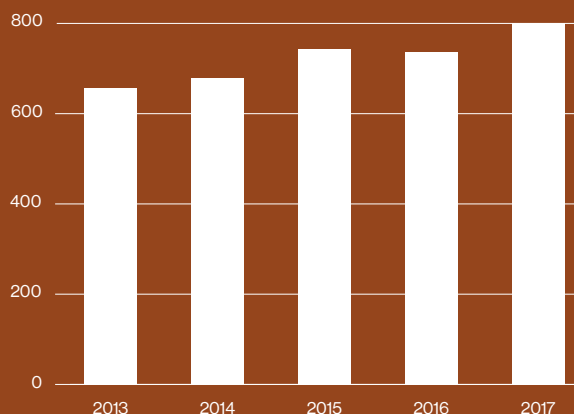
MSEK

Rörelseresultat för 2017 uppgick till 321,5 MSEK. Exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner uppgick resultatet till 369,6 MSEK.

Räntenetto

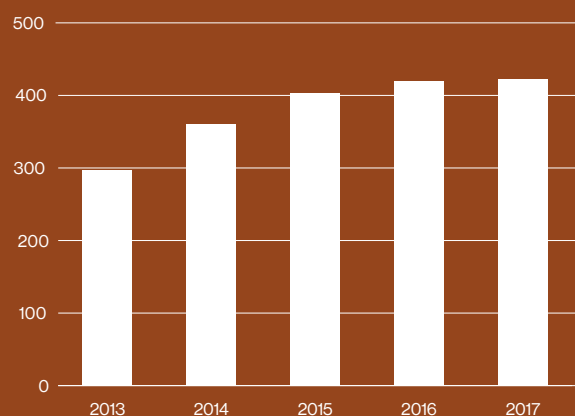
MSEK

Räntenettot för 2017 uppgick till 800,3 MSEK. Räntenettots storlek avgörs av utlåningsvolymen och marginalen mellan upp- och utlåningsränta.

Kostnader

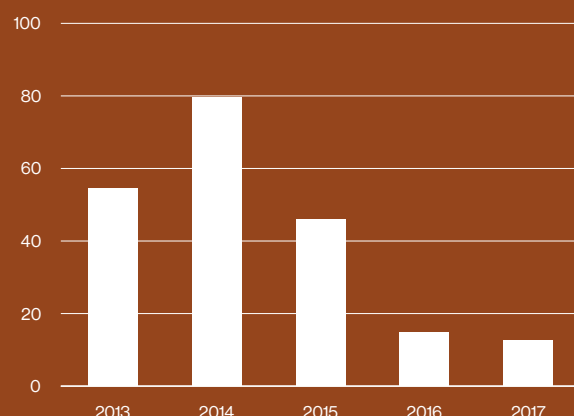
MSEK

Kostnaderna för 2017 uppgick till 422,8 MSEK, en ökning med 3,1 MSEK eller 1 procent jämfört med föregående år.

Kreditförluster

MSEK

Kreditförlusterna uppgick till 12,5 MSEK, vilket motsvarar 0,02 procent av utlåningen.

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelse	16
Rikare liv i hela landet	16
Starkare bank	16
Ekonomisk redogörelse 2017	16
Räntenetto och volymer	17
Övriga rörelseintäkter	18
Kostnader	18
Kreditförluster och osäkra fordringar	18
Finansiell struktur	18
Tillgångar	18
Skulder	19
Rating	20
Kapital	20
Koncernbidrag	20
Hållbarhetsrapport enligt årsredovisningslagen	20
Förslag till vinstdisposition	21

Förvaltningsberättelse

Landshypotek Bank utvecklar sin affär till en starkare bank för fler. Det underliggande resultatet, exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner, var starkt för 2017.

Rikare liv i hela landet

Landshypotek Bank vill bidra till ett rikare liv i hela landet. Landshypotek Bank har varit en bank för jord- och skogsbrukare i över 180 år och är nu även en bank för husägare. Under hösten kom introduktionen på bolånemarknaden igång med ett positivt gensvar från kunderna. Riktade kampanjer gav ökat intresse. En förutsättning för en effektiv och kundvänlig låneansökan är den digitala plattform som har utvecklats under året.

Landshypotek Bank arbetade aktivt för att närvara i viktiga frågor för jord- och skogsbrukssverige under 2017. Banken genomförde undersökningar som lyfte fram landsbygdsföretagande i Sverige och medverkade i flera branschforum inom jord- och skogsbruket.

Utlåningen uppgår till 68,5 miljarder SEK, en ökning med 2 miljarder SEK under året. Utlåningstillväxten var högre under andra halvåret.

Starkare bank

De 40 000 låntagarna och därmed medlemmarna i Landshypotek Ekonomisk Förening har under 2017 investerat ytterligare 113 MSEK i verksamheten och det egna kapitalet som utgörs av bland annat medlemsinsatser växte till närmare 1,7 miljarder SEK. Banken tog även in nytt kapital i form av ett evigt förlagslån, på 0,7 miljarder SEK.

Lantbrukets strukturomvandling har lett till att Landshypotek Bank tagit beslut om att ändra kundklassificering.

Förändringen kommer att påverka bankens kapitalkrav. Under 2017 fick Landshypotek Bank tillstånd från Finansinspektionen att använda en egen metod för att internt kunna beräkna risk och kapitalbehov för större företagskunder inom jord och skog. Banken har även ansökt om tillstånd för metodförändring för hushållsexponeringar. Se not 3.

Landshypotek Bank finansierar sig huvudsakligen på kapitalmarknaden, men inlåningen har blivit en allt väsentligare del. Sparandeeerbjudandet har attraherat nya kunder till banken och inlåningen växte under 2017 till 12,7 miljarder SEK.

Ekonomisk redogörelse 2017

Bankens rörelseresultat för 2017 uppgick till 321,5 MSEK, en minskning med 14,6 MSEK jämfört med föregående år (336,1 MSEK). Resultatförsämringen förklaras främst av att nettoresultatet av finansiella transaktioner var lägre.

Exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner uppgick rörelseresultatet till 369,6 (310,0) MSEK, en förbättring med 59,6 MSEK jämfört med 2016.

Resultat och lönsamhet

Koncernens nyckeltal, MSEK	2017	2016
Räntenetto ¹⁾	800,3	737,2
Räntemarginal, %	1,2	1,1
Övriga rörelseintäkter	-43,6	33,5
Kostnader	422,8	419,7
K/I-tal exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner	0,53	0,56
Kreditförluster	12,5	14,8
Kreditförlustnivå, %	0,02	0,02
Rörelseresultat	321,5	336,1
Rörelseresultat exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner	369,6	310,0

¹⁾ Utlåningsprovisioner är omklassificerade från Övriga rörelseintäkter till Räntenetto. Jämförelsesiffror för 2016 är omräknade.

Räntenetto och volymer

Räntenettet för 2017 uppgick till 800,3 MSEK, en ökning med 8,6 procent eller 63,1 MSEK jämfört med 2016 (737,2) MSEK.

Ränteintäkterna uppgick till 1 295,8 (1 368,4) MSEK vilket är 72,6 MSEK lägre jämfört med föregående år. Utlåningen ökade med 2,0 miljarder SEK under 2017. Ränteintäkterna från utlåning minskade till dock till följd att lån omsattes till lägre marknadsräntor.

Avkastningen i likviditetsportföljen minskade till 31,6 (89,6) MSEK till följd av reinvesteringar genomförda på lägre räntenivåer.

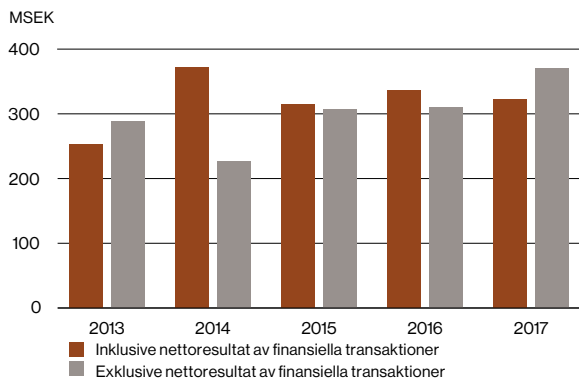
Räntekostnaderna uppgick till 495,5 (631,2) MSEK vilket är 135,7 MSEK lägre än 2016. De lägre räntekostnaderna berodde på att refinansiering av upplåning som förföll gjordes på lägre räntenivåer. Räntemarginalen förbättrades då räntekostnaderna minskade mer än ränteintäkterna.

I räntekostnaderna ingick avgift till Riksgäldens resolutionsfond med 56,9 (28,8) MSEK. Det är en ökning med 28,1 MSEK, till följd av att avgiften har höjts.

Övriga rörelseintäkter

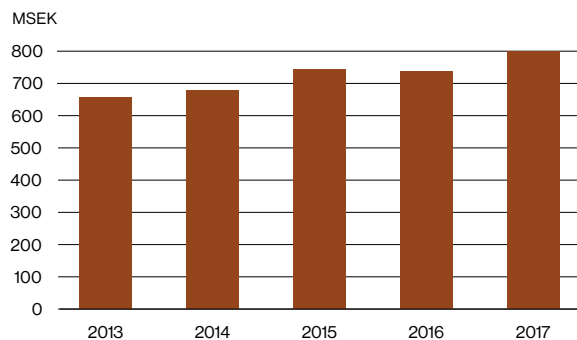
Övriga rörelseintäkter uppgick till -43,6 (33,5) MSEK. Som övriga rörelseintäkter redovisas nettoresultat av

Rörelseresultat

Rörelseresultat för 2017 uppgick till 321,5 MSEK. Exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner uppgick resultatet till 369,6 MSEK.

Räntenetto

Räntenettet för 2017 uppgick till 800,4 MSEK. Räntenettots storlek avgörs av utlåningsvolymen, och marginalen mellan upp- och utlåningsränta

finansiella transaktioner samt fastighetsintäkter. Försämringen jämfört med föregående år förklaras främst av ett lägre nettoresultat av finansiella transaktioner -48,1 (26,2) MSEK. Nettoresultat av finansiella transaktioner innefattar omvärderingar av finansiella instrument, realiserade resultat från köp och försäljning av finansiella instrument samt resultat från återköp av egna obligationer. Av dessa -48,1 MSEK stod orealiserat resultat för -23,0 MSEK och realiserat resultat för -25,1 MSEK.

Det realiserade resultatet består främst av återköp av emitterade obligationer och förtida stängning av derivat. Återköpen av egna obligationer sker för att förlänga löptiden på Landshypotek Banks skulder varvid obligationer med kort återstående löptid köps tillbaka och ersätts med obligationer med betydligt längre löptid. Återköpen stärker Landshypotek Banks balansräkning.

För att få förståelse för den totala effekten av marknadsomvärderingar måste också de omvärderingar beaktas som redovisas mot eget kapital via övrigt totalresultat. Omvärdering av finansiella instrument i eget kapital uppgick till 29,5 (73,9) MSEK under 2017.

Kostnader

Kostnaderna uppgick till 422,8 (419,7) MSEK för 2017. Antalet medarbetare i banken ökade, dels för att kunna hantera de nya bolånekunderna och dels för att kunna stärka banken som helhet. Lanseringen av bolån gick in i en intensiv fas under fjärde kvartalet 2017 med ett antal genomförda marknadsaktiviteter.

Kreditförluster och osäkra fordringar

Redovisade kreditförluster netto uppgick till 12,5 (14,8) MSEK. Detta motsvarade 0,02 (0,02) procent av Landshypotek Banks totala utlåning. De konstaterade

kreditförlusterna var lägre jämfört med samma period 2016 och reserveringarna för sannolika kreditförluster likaså. Under 2017 fortsatte trenden med ett minskat inflöde av obeståndsärenden. Den gruppvisa reserveringen minskade något till 4,3 (4,7) MSEK och avsåg vindkraftsengagemang. Den gruppvisa reserveringen är hänförlig till osäkerhet beträffande elpriset, elcertifikat, restvärden och andrahandsmarknaden som inte går att identifiera på individuell nivå.

Osäkra fordringar efter avdrag för reserveringar minskade och uppgick per den 31 december 2017 till 147,4 (175,2) MSEK, vilket motsvarar 0,22 (0,26) procent av den totala utlåningen.

Finansiell struktur

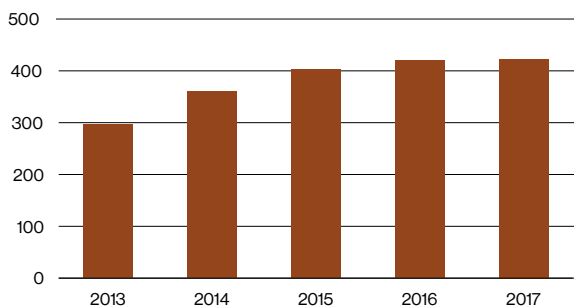
Tillgångar

Den största tillgångsposten i balansräkningen är utlåning till allmänheten, som uppgår till 68 488 (66 518) MSEK. Mer information om Landshypotek Banks utlåning till allmänheten finns i not 2 Risker och not 3 Kapital. Landshypotek Banks innehav av räntebärande värdepapper uppgick vid utgången av 2017 till 13 422 (12 615) MSEK. Portföljen består av svenska säkerställda obligationer med högsta rating samt av obligationer emitterade av svenska kommuner. Innehavet av räntebärande värdepapper fungerar som en likviditetsreserv.

Landshypotek Bank använder derivat i syfte att hantera skillnaden i räntebindningstider och valutarisker mellan tillgångar och skulder. Vid utgången av 2017 uppgick marknadsvärdet av koncernens derivatkontrakt med positiv värdering till 1 466 (1 841) MSEK. Detta motsvarar ett nominellt värde om 20,9 (24,4) miljarder SEK. Derivatkontrakten redovisas vidare i not 15.

Kostnader

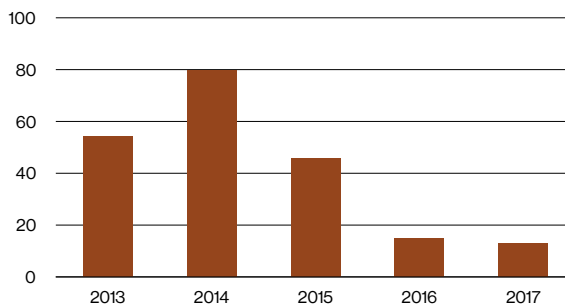
MSEK

Kostnaderna för 2017 uppgick till 422,8 MSEK, en ökning med 3,1 MSEK eller 1 procent jämfört med föregående år.

Kreditförluster

MSEK

Kreditförlusterna uppgick till 12,5 MSEK den 31 december 2017, vilket motsvarar 0,02 procent av utlåningen.

Anläggningstillgångarna har ökat med 30,7 MSEK under året och uppgår till 117,2 (86,5) MSEK. Ökningen är hänförlig till utveckling av bankens låneaffär och effektivare administration avseende upplåning.

Skulder

Upplåning

Landshypotek Banks mål är att med en låg riskprofil låna upp pengar till så förmånliga villkor som möjligt. Landshypotek Bank använder sig av ett flertal upplåningsprogram, både på den nationella och på den internationella marknaden. Därigenom kan banken möta de flesta investerarens behov av placeringar i räntepapper.

Säkerställda obligationer emitterades under 2017 till ett värde av 13,8 miljarder SEK och därutöver seniora obligationer till ett värde av 5,2 miljarder SEK. Emission av ett evigt förlagslån om 0,7 miljarder SEK ersatte ett daterat förlagslån om 0,5 miljarder SEK som förföll under andra kvartalet 2017. Obligationer till ett värde av cirka 15,0 miljarder SEK har förfallit eller köpts tillbaka, varav cirka 11,7 miljarder SEK avsåg säkerställda obligationer. Finansieringsmarknaden fungerade generellt väl för nordiska banker 2017. Landshypotek Bank lyckades i sin finansieringsverksamhet och efterfrågan på bankens obligationer var god.

Säkerställda obligationer är obligationer som har en förmånsrätt i en definierad säkerhetsmassa. Landshypotek Bank har per den 31 december 2017 säkerställda obligationer till ett värde av 53,8 miljarder SEK. Som säkerhet för dessa obligationer finns tillgångar i säkerhetsmassan motsvarande 71,1 miljarder SEK.

Säkerhetsmassan och säkerställda obligationer

Säkerhetsmassan

Lån	62,9 miljarder SEK
Fyllnadssäkerheter	9,1 miljarder SEK
varav svenska säkerställda obligationer	4,9 miljarder SEK
varav svenska kommuner	4,2 miljarder SEK
Summa säkerhetsmassan	72,0 miljarder SEK

Säkerställda obligationer

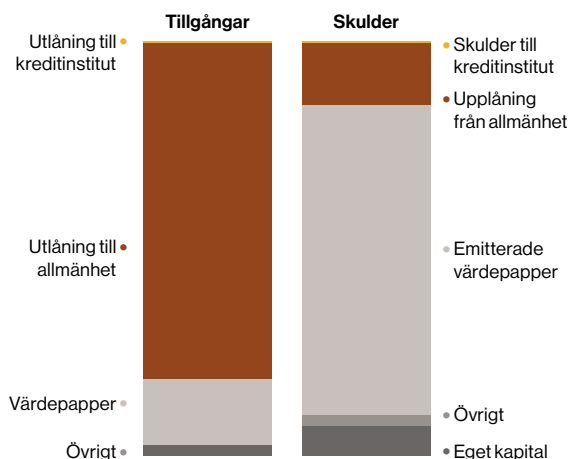
Emitterade i SEK	46,4 miljarder SEK	
Emitterade i utländsk valuta	7,4 miljarder SEK	
Summa säkerställda obligationer	53,8 miljarder SEK	
Översäkerheter	33,7 %	18,1 miljarder SEK

Nyckeltal säkerhetsmassan

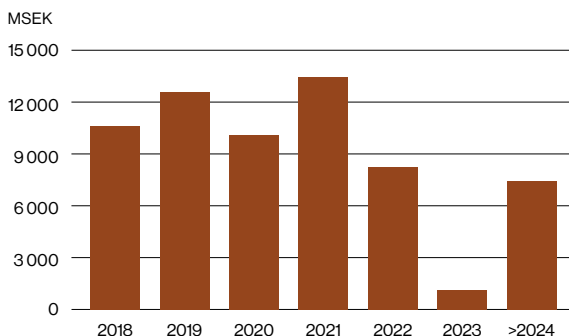
LTV – Loan-to-value (belåningsgrad)

Genomsnittligt volymvägt LTV	41,7 %
Antal belånade fastigheter	31 055
Antal låntagare	39 709
Antal lån	97 596

Landshypotek Bank har två program för utgivning av säkerställda obligationer, ett svenskt MTN-program med ett rambelopp om 60,0 miljarder SEK och ett internationellt EMTN-program med ett rambelopp på motsvarande 34,4 miljarder SEK. Säkerställda obligationer är Landshypotek Banks viktigaste finansieringskälla. Landshypotek Banks säkerställda obligationer har kreditbetyget AAA från kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's.

Förfall finansiella skulder

Säkerhetsmassan består av lån med svenska jord- och skogsbruksfastigheter som säkerhet samt av tilläggs-säkerheter. Fyllnadssäkerheter består av säkerställda obligationer utgivna av andra kreditinstitut samt av obligationer utgivna av svenska kommuner.

Landshypotek Bank har ett LTV på 41,7 procent. LTV eller belåningsgraden visar lånebelopp i förhållande säkerheternas värde. Ett LTV på 41,7 procent innebär således att i genomsnitt uppgår Landshypotek Banks kunders lån till 41,7 procent av värdet på deras fastigheter. Landshypotek Bank har cirka 40 000 låntagare och belånade cirka 31 000 fastigheter. Skillnaden förklaras av att det i flera fall är ett antal personer som gemensamt belånar sin fastighet. Antalet lån uppgår till cirka 98 000.

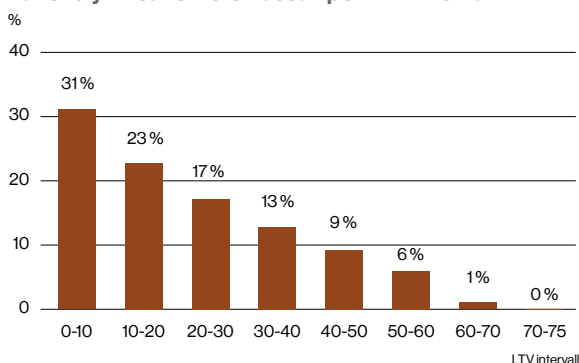
Koncernens innehav av derivatkontrakt med negativt marknadsvärde uppgick per den 31 december 2017 till 706 (730) MSEK. Detta motsvarar ett nominellt värde om 33 421 (26 872) MSEK. Derivatkontrakt redovisas vidare i not 26.

Kort upplåning i form av certifikat uppgick till 0 (2 881) MSEK. Certifikaten används som bryggfinansiering vid förfall av emitterade obligationer.

Inlåning

Inlåningen uppgick per 31 december 2017 till 12,7 (11,6) miljarder SEK, vilket motsvarade en ökning med 9,6 procent. Placeringskonto Jord & Skog stod för den största delen av ökningen.

Lånevolym i säkerhetsmassan per LTV intervall

54 procent av Landshypotek Banks utlåning sker mot säkerhet där lånebeloppet uppgår till mindre än 20 procent av säkerhetens värde. Endast 1 procent av utlåningen är mot säkerhet där lånebeloppet uppgår till 70 procent av säkerhetens värde.

Rating

Landshypotek Bank har rating från två ratinginstitut; Standard & Poor's och Fitch. Både Standard & Poor's och Fitch bekräftade under året Landshypoteks rating A- respektive A.

Rating	Lång	Kort
Standard & Poor's säkerställda obligationer	AAA	
Standard & Poor's	A-	A-2, K1
Fitch	A	F1

Kapital

Total kapitalrelation för konsoliderade situationen uppgick till 43,8 procent per 31 december 2017. Kapitalbasen uppgick till 6 837 MSEK och kapitalkravet till 1 248 MSEK.

Under året stärktes kapitalbasen med bland annat ett evigt förlagslån om 0,7 miljarder SEK och med insatskapital netto om 113 MSEK. Insatskapitalets storlek påverkas av den utdelning medlemmarna får, vilket möjliggörs genom koncernbidrag från Landshypotek Bank.

Av utdelningen om 158 MSEK tillfördes 35 MSEK till medlemsinsatser. Resterande del av årets ökning av insatskapitalet beror främst på att medlemmarna väljer att investera i Landshypotek.

Koncernbidrag

Landshypotek Ekonomisk Förening erhåller koncernbidrag uppgående till 170 (176) MSEK från Landshypotek Bank, under förutsättning av bolagsstämmans godkännande.

Hållbarhetsrapport enligt årsredovisningslagen

Landshypotek Bank har upprättat en hållbarhetsrapport för koncernen enligt årsredovisningslagen. Landshypotek Banks hållbarhetsredovisning innehåller information om bolagets insatser inom miljö, sociala förhållanden och personal, respekt för mänskliga rättigheter samt motverkande av korruption.

Hållbarhetsredovisningen finns sidorna 23–27.

Förslag till vinstdisposition

Balanserade vinstmedel	119 082 175 SEK
Resultat för år 2017	152 359 162 SEK
Till föreningsstämmans förfogande medel	271 441 337 SEK

Styrelsen föreslår att till föreningsstämmans förfogande medel disponeras enligt nedan:

- som utdelning lämnas motsvarande 9,00 procent på insatser 152 817 829 SEK
- i ny räkning överföres 118 623 508 SEK

Styrelsen föreslår att utdelningen disponeras så att

- utbetalning av utdelning till medlemskontot sker med totalt 121,0 MSEK vilket innebär att de medlemmar som har nått insatstaket på 4,00 procent erhåller hela sin utdelning på medlemskontot, medan medlemmar som inte nått insatstaket erhåller 30 procent av utdelningen på medlemskontot
- Resterande del av utdelningen, 31,9 MSEK, tillförs medlemsinsatser i eget kapital

Styrelsens uppfattning är att den föreslagna utdelningen ej hindrar föreningen eller koncernen från att fullgöra sina förpliktelser på kort eller lång sikt, ej heller att fullgöra erforderliga investeringar. Den föreslagna värdeöverföringen kan därmed försvaras med hänsyn till vad som anförs i Lag om Ekonomiska Föreningar 10 Kap 3 §.

Härmed försäkras att, så vitt vi känner till, årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed samt att lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållandena och att ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av Landshypotek, Ekonomisk Förening som skapats av årsredovisningen. Styrelsen försäkrar att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS) sådana de antagits av EU och ger en relevant och rättvisande bild av koncernens ställning.

Hållbarhetsredovisning

Bankens bidrag till hållbar utveckling	24
Kunder och erbjudande	24
Medarbetare som jobbar för hela landet	25
Affärsetik och antikorrupktion	26
Miljö	27

För hela landets hållbara utveckling

Sedan starten 1836 har Landshypotek Bank möjliggjort boende och företagssamhet på landsbygden. Många av bankens kunder driver företag inom jord och skog. Bankens hållbarhetsarbete har alltid utgått från kunderna och kundernas verksamhet. Genom att banken ägs av lånekunderna inom jord och skog är dessutom bankens själva affärsmodell ett bidrag till ett ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.

Bankens bidrag till hållbar utveckling

En levande landsbygd, jord och skog som brukas och växer skapar tillväxt och jobb. Det är grundstenar till ett utvecklat näringsliv och svensk välfärd. En hållbar utveckling för landet vilar på förutsättningarna att bo och verka i hela Sverige. Landshypotek Bank möjliggör landsbygdsboende och satsningar i landsbygdsföretagande genom sund och ansvarsfull kreditgivning, vilket lägger grunden för en framtid både för staden och för landsbygden. Därmed bidrar banken till hållbar samhällsutveckling; socialt, miljömässigt och ekonomiskt.

De gröna näringarna fyller många viktiga funktioner och har stor betydelse för hela landets utveckling. Skogen är ett viktigt led i omställningen till ett fossilfritt samhälle. Skogsråvaran är förnybar, återvinningsbar och biologiskt nedbrytbar. Den kan användas till en rad olika produkter och ersätta fossila alternativ. Den växande skogen binder koldioxid och motverkar därmed klimatförändringar.

Svenska gårdar och svenskt lantbruk håller hög nivå när det gäller djurhållning och miljöanpassning och maten som produceras är av god kvalitet. Att skogs- och jordbruksmark brukas bidrar dessutom till biologisk mångfald och naturvård.

Att vara hela landets bank innebär också att erbjuda lån till de som vill köpa bostad utanför storstäderna. Sammantaget bidrar Landshypotek Bank och bankens kunder till en levande landsbygd där människor verkar och bor.

Landshypotek Banks hållbarhetsarbete innefattar också våra övriga nyckelintressenter: medarbetare, ägare, tillika medlemmar, och investerare. För att vara en verkligt hållbar bank krävs att banken fortsätter att utveckla samtliga delar av affären och verksamheten.

Landets medlemsägda bank

Den som lånar till jord och skog blir medlem i Landshypotek Ekonomisk Förening och därmed ägare i Landshypotek Bank. Med 40 000 medlemmar är föreningen en av landets största Kooperationer.

Föreningen har kund- och medlemsnytta som enda syfte. Ägardirektivet slår fast att Landshypotek Bank ska främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att erbjuda konkurrenskraftig finansiering till jord och skog.

Ägandeformen är en av bankens styrkor. Att lånekunderna också är bankens ägare skapar engagemang, medansvar och långsiktighet. Bankens vinst går tillbaka till medlemmarna och de gröna näringarna eller används inom banken för att utveckla verksamheten. Det anser Landshypotek Bank ingår i ett modernt och framåtriktat företagande.

Kunder och erbjudande

Landshypotek Banks kunder

Landshypotek Bank vänder sig till ägare och företagare inom de gröna näringarna, boende på jord- och skogsbruksfastigheter, sparare och husägare. Bankens lånekunder finns främst utanför Sveriges största städer och bankens målgrupper är tydligt definierade: Landshypotek Bank lånar ut till kunder mot säkerhet i jord, skog eller småhus i Sverige. Bankens sparkunder finns i hela landet.

Bland bankens kunder finns en stor del av landets stora produktionslantbruk, många mindre jord- och skogsägare samt nya bolånekunder sedan banken breddat erbjudandet. Kundernas relationer till banken är av naturliga skäl långa och varar ofta över generationer – jord och skog är kapitalintensiva och långsiktiga verksamheter.

Landshypotek Banks styrka

Landshypotek Banks styrka är närheten till jord- och skogsnäringen. Bankens kundansvariga på kontoren runt om i landet har ofta bakgrund inom de gröna näringarna samtidigt som de kan bank och finansiering. Därtill är organisationen liten och decentraliserad vilket möjliggör nära kundrelationer med korta beslutsvägar.

Sund och hållbar kreditgivning

Landshypotek Bank erbjuder sunda och hållbara krediter. Det innebär att bidra till kundernas ekonomiska trygghet, inom ramarna för bankens kreditregelverk. Regelverket syftar till att värna kundernas finansiella ställning samt att skydda banken och ägarna från kreditförluster.

Landshypotek Bank strävar efter enkelhet, tydlighet och öppenhet i kreditprocessen. Försäljningen och marknadsföringen ska vara ansvarsfull och måttfull. Kunderna ska känna sig trygga med Landshypotek Bank och förstå vad som gäller då de står inför viktiga ekonomiska beslut.

Landshypotek Banks verksamhet har bedömts vara kritisk för Sveriges finansiella system och omfattas av Riksgäldens resolutionsplanering. Därmed bidrar banken även till att säkerställa hela samhällets långsiktiga ekonomiska stabilitet.

Kreditbedömning med hållbarhetsanalys

Landshypotek Banks kreditbedömning i samband med kreditgivning inriktas på återbetalningsförmåga med fokus på ägarrisk, marknadsrisk, finansiell risk och kreditrisk. För medelstora företag och alla juridiska personer genomförs alltid en hållbarhetsanalys i kreditbedömningen. Hållbarhetsanalys görs även i särskilda fall om miljörisker kan förekomma eller om det bedöms lämpligt i det enskilda fallet. Bankens kundansvariga undersöker om verksamheten är ansluten till ett kvalitetssäkringssystem, om den kontrolleras av tredje part, om egenkontroll genomförs samt resultat av gjorda kontroller. Om dessa kontroller saknas gör banken en grundligare genomgång. Läs mer om risker och riskhantering generellt i not 2.

Påverkan i viktiga frågor

Landshypotek Bank driver frågor som är viktiga för våra kunder. Insatserna handlar om att skydda kundernas ekonomiska intressen och att verka för tydlighet, förutsebarhet och trygghet. På senare tid har banken bland annat verkat för att lantbruksfastigheter skulle undantas från det lagstadgade amorteringskravet och att det rättsliga läget avseende EU-krediter skulle klargöras.

Placeringar

Bankens likviditetsreserv består av räntebärande värdepapper, antingen säkerställda obligationer med högsta kreditbetyg utgivna av nordiska kreditinstitut eller av värdepapper utgivna av svenska kommuner eller landsting. Banken gör därför bedömningen att det inte finns några väsentliga icke-finansiella risker kopplade till bankens placeringsverksamhet.

Medarbetare som jobbar för hela landet

Landshypotek Bank består av cirka 182 medarbetare fördelade på 19 kontor och två affärsområden samt övriga stabs- och supportfunktioner. Många av bankens kundansvariga är jägmästare, lantmästare och agronomer utöver att de har bankkompetens. Banken attraherar även i allt större utsträckning medarbetare från bank- och finanssektorn. Tillsammans jobbar bankens medarbetare för ett rikare liv i hela landet.

Medarbetarskap på vårt sätt

Alla medarbetare har varit med och tagit fram bankens medarbetarskapsprinciper. Principerna är kunddriv, handlingskraft, glädje och tillsammans. På motsvarande sätt har banken formulerat de principer som präglar ledarskapet i banken. Som ledare agerar banken värderingsdrivet, respektfullt, modigt, inspirerande och synligt.

Kulturen finns och återskapas i bankens beteende varje dag. För att mäta bankens och varje medarbetares situation gör banken frekventa mätningar inom olika teman. Den senaste rörde diskriminering och visade att merparten (91 procent) upplever att de har lika rättigheter och möjligheter på jobbet. De iakttagelser som gjordes kommer att resultera i en åtgärdsplan som beslutas av bankens VD.

Liten bank – stort engagemang

Varje anställd utgör cirka en halv procent av banken vilket innebär att varje enskild persons engagemang är av yttersta vikt. Medarbetarna involveras i många projekt och är delaktiga i hur banken bedrivs. Det märks bland annat i strategi- och planeringsprocesserna. Under året genomförde banken totalt tre medarbetarträffar där alla medverkade. Diskussionerna rörde bland annat hur banken bättre kan möta kunderna och träffarna var värdefulla för verksamhetsplanen 2018.

Kompetens och utveckling

Banken tänker brett när det gäller medarbetarnas kompetens och utveckling. Vid sidan av utveckling i den befintliga rollen kan det handla om att medverka i olika projekt, att själv hålla utbildning för kollegor, att byta avdelning för en tid eller att gå en formell utbildning. Banken har ett stående utbildningsutbud där vissa kurser är obligatoriska, till exempel kreditutbildning för bankens kundansvariga samt årlig penningtvättsutbildning för samtliga. Det erbjuds också utbildning i bankjuridik och introduktionsutbildning för nyanställda.

Under 2017 har 72 medarbetare gått kreditutbildning, 35 har gått utökad kreditutbildning. Samtliga har gjort den årliga penningtvättsutbildningen och 12 har gått utbildningen i bolagsjuridik.

Sedan 2016 jobbar banken med täta avstämningar, så kallade GÅS-samtal (GÅS: på gång, åstadkomma, stöd), som hjälper medarbetarna att hantera jobbet idag, och att bygga och bredda sin kompetens på längre sikt. Samtalens innehåll styrs av medarbetarens behov, hålls minst var sjätte vecka och resulterar i mål och aktiviteter med olika tidshorisonter. Samtalet utgår från bankens medarbetarprinciper.

Villkor och rättigheter på jobbet

Landshypotek Bank strävar efter att vara en riktigt bra arbetsplats, både vad gäller anställningsvillkor och arbetsmiljö. Medarbetarna erbjuds goda villkor med bland annat lån till bra villkor, förmånsportal och subventionerade luncher. Banken har kollektivavtal med Finansförbundet och SACO. De två fackliga organisationerna har var sin ordinarie representant i bankens styrelse.

Flera faktorer bidrar till bankens gemensamma miljö och allas prestation och välbefinnande. GÅS-samtalen är viktiga, liksom varje chefs och medarbetares ansvar samt arbetsmiljökommitténs insatser. Arbetsmiljökommittén består av företrädare för arbetsgivaren och facken, skyddsombud och bankens säkerhetschef. Medarbetarna har även tillgång till ett frikostigt friskvårdsbidrag och hälsoundersökningar.

Banken menar att jämställda och mångfaldiga grupper stärker arbetet och resultaten. Banken prioriterar att skapa utrymme för olika perspektiv, jämnar ut könsfördelningen i snedfördelade arbetsgrupper och säkra att ingen diskrimineras eller behandlas illa på annat sätt.

Fördelningen mellan kvinnor och män är jämn i de flesta grupperingar; 49/51 totalt och 48/52 bland chefer. Ledningen består av tre kvinnor och sju män och styrelsen av fyra kvinnor och fem män.

Affärsetik och antikorruption

Landshypotek Bank eftersträvar hög riskmedvetenhet och lågt risktagande. Denna hållning visas i att banken i huvudsak lånar ut mot pant i fast egendom och fokuserar på bottenlån till jord, skog och småhus. Läs mer om vår kreditgivning i not 2.

Etiskt och korrekt agerande

Respekt för mänskliga rättigheter är grundläggande för att bedriva en sund och hållbar verksamhet och något

som banken aldrig frångår vare sig i den egna verksamheten eller i relation till kunder, leverantörer eller andra affärspartners. Mot bakgrund av den verksamhet banken bedriver och de krav banken ställer på leverantörer och affärspartners har banken i dess analys bedömt att det inte finns några väsentliga risker kopplade till mänskliga rättigheter.

Korrekt agerande och objektivitet är viktigt i alla bankens affärsförbindelser. Bankens och medarbetarnas omfattande engagemang i de gröna näringarna är en styrka men medför också risker. Därför finns en strukturerad process för godkännande och uppföljning av bisysslor. Om risk för jäv eller annan intressekonflikt föreligger ska ärendet ifråga överlämnas till en annan anställd. Under året gjordes en omfattande insats för att hantera intressekonflikter, inklusive en kartläggning av medarbetarnas bisysslor. Styrelsen fastställde dessutom en ny policy för intressekonflikter.

Förebyggande av finansiell brottslighet

Banken är skyldig att bedöma och minimera risken för att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Genom att alltid kontrollera identitet, syfte med affären och verklig huvudman hos kunden förebyggs risken att banken utnyttjas för finansiering av terrorism och penningtvätt. Landshypotek Bank erbjuder uteslutande lån i Sverige och transaktionskonton ingår inte i erbjudandet, vilket minskar risken för penningtvätt och terrorfinansiering. Då banken bedriver affärer på distans innebär det sammanvägt att risknivån bedöms som normal. Läs mer om Landshypotek Banks risker och riskhantering generellt i not 2.

Policy och hantering

Landshypotek Banks etikpolicy slår fast att verksamheten ska präglas av sunda värderingar och professionalism; att kundernas, medarbetarnas och ägarens intressen på övergripande nivå ska beaktas i alla beslut samt att externa och interna regler alltid ska följas. Etikpolicyn innehåller omfattande regler för intressekonflikter. Policyn reglerar även insideraffärer samt gåvor, belöningar och andra förmåner. Här finns också vägledning i svåra situationer.

Affärsetik och etikpolicyn ingår i olika utbildningar för medarbetare, bland annat i introduktionsutbildning för nyanställda. Samtliga medarbetare genomför årligen en utbildning inom åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Om en medarbetare är osäker på hur etikpolicyn ska tillämpas ska i första hand närmaste chef kontaktas. Även bankens compliancefunktion kan ge råd och stöd.

Slutligen har banken en process för visseblåsning. Den som misstänker allvarliga missförhållanden kan kontakta compliancefunktionen anonymt.

Landshypotek Bank har även ett incidentrapporterings-system för avvikelser från interna eller externa krav och regler.

Leverantörer och affärspartners

Banken har utlagd verksamhet främst inom IT-området. Som stöd i bankens utläggning, inköp och uppföljning har banken ett antal styrdokument som ställer upp krav på bankens uppdragsavtal. Banken omfattas även av Finansinspektionens krav på uppdragsavtal som anges i FFFS 2014:1. Banken följer löpande upp leverantörernas verksamhet och har för 2017-års uppföljning förstärkt den utifrån ett ESG-perspektiv. För 2017 har 28 leverantörer utvärderats utifrån denna förstärkta uppföljning.

Nästa steg

Under 2018 påbörjas implementeringen av ett nytt incidentrapporteringsystem inklusive rapportering av kundklagomål. Banken kommer även fortsätta kartläggningen och stärka hanteringen av intressekonflikter och bisysslor, både på verksamhets- och individnivå. Banken kommer också att implementera dataskyddsförordningen GDPR och betaltjänstdirektivet PSD2.

Miljö

Landshypotek Banks främsta inverkan på miljön är i kundledet. Bankens kärnverksamhet är finansiering av jord- och skogsnäringarna i Sverige. Många av bankens kärnkunder bedriver verksamheter som påverkar och påverkas av klimatet och miljön. Klimatförändringar kan ha en direkt och indirekt påverkan på kundernas verksamheter och därmed även på bankens kreditrisk. Banken har inte för 2017 utfört några klimatscenarioanalyser då det enligt bankens bedömning är viktigt att marknaden i sin helhet tar fram relevanta standarder och modeller som belyser riskerna på ett vetenskapligt och adekvat sätt för den verksamhet som banken bedriver. Banken deltar i arbetsgrupper i bland annat Bankföreningen där frågorna diskuteras mellan de svenska bankerna och andra intressenter i branschen.

Då bankens kärnkunder bedriver verksamhet inom jord och skog kan kundernas påverkan på miljön vara både positiv och negativ. Jord och skog reducerar koldioxid i atmosfären, bidrar till biologisk mångfald, förnyelsebara råvaror och livsmedel. För detta krävs

insatsmedel som kan ha negativ påverkan på miljön till exempel kväveläckage från åkrar, ammoniakavgång från gödsel och växtskyddsmedel i livsmedelsproduktionen. Med anledning av detta genomför banken hållbarhetsanalyser för att identifiera miljörisker i kreditbedömningen av dess kunder, se ovan.

Därutöver fokuserar Landshypotek Bank på tillväxt genom digitala kanaler. Det är gynnsamt ur miljöperspektiv samtidigt som det är effektivt för att möta kundernas förändrade krav och förväntningar. Bankens sparerbjudande är digitalt och sedan 2017 erbjuder banken även bolån till hus med en helt digital låneansökan.

Begränsad egen miljöpåverkan

Landshypotek Banks direkta miljöpåverkan är begränsad och härrör främst från våra lokaler och tjänsteresor. I och med att våra kunder och 19 kontor är spridda i hela landet kräver verksamheten en hel del resor. För möten och kommunikation internt är telefon och video förstahandsvalet. Bankens riktlinjer för resor innefattar miljöhänsyn. Överlag prioriterar banken tåg men många av våra kunder kan inte nås på annat sätt än med bil.

Nästa steg

Under 2018 kommer banken i första hand att utveckla ett erbjudande inom gröna lån samt utveckla bankens hållbarhetsanalys vid kreditgivning.

Policyer och styrdokument

Bankens viktigaste hållbarhetsrelaterade policyer är:

Övergripande

- Hållbarhetspolicy

Medarbetare

- HR-policy
- Ersättningspolicy

Miljö

- Ingår i hållbarhetspolicy

Antikorrupption

- Etikpolicy
- Policy mot penningtvätt och finansiering av terrorism
- Insiderpolicy
- Policy för intressekonflikter
- Policy Regelefterlevnad

Implementering

Landshypotek Banks policyer är antagna av styrelsen. Varje chef i banken har ansvar för att alla regler och riktlinjer implementeras och beaktas i den dagliga verksamheten.

Hållbarhetsrelaterade frågor, särskilt affärsetik och antikorrupption, ingår i olika internutbildningar och gällande styrdokument finns tillgängliga för alla medarbetare. Styrdokumentet revideras årligen för att säkerställa att de möter omvärldens krav och förväntningar.

Landshypotek Banks Risk- och Complianceforum består av representanter från bankens åtta distrikt och sedan 2017 även av bankens processansvariga personer avseende penningtvätt och finansiering av terrorism samt in- och utlåning. Forumet är en första kontaktpunkt för risk- och compliancefrågor. Det driver och stödjer uppdatering samt implementering av gällande styrdokument.

Organisation

VD ansvarar för Landshypotek Banks insatser och resultat inom hållbarhet. Ansvaret är delegerat till bankens chef för public affairs och hållbarhet och ingår i bankens ledning. Där ingår även HR-chefen som är en viktig del i arbetet kring hållbarhetsfrågor.

Föreningsstyrning

Föreningsstyrning i Landshypotek Ekonomisk Förening	30
Ägarens styrning	30
Stadgar	30
Koden för styrning av lantbrukskooperativa föreningar	30
Regionmöten	30
Föreningsstämman	30
Valberedningen	30
Revisorer	30
Föreningsråd	31
Styrelsen och dess arbetsformer	31
Styrelses utskott	31
Verkställande tjänstemän	31
Information om ersättningssystem	31
Koncernens interna kontrollmiljö	31
Första försvarslinjen – affärsverksamheten	32
Andra försvarslinjen – oberoende kontrollfunktioner	32
Tredje försvarslinjen – internrevision	32
Intern kontroll avseende finansiell rapportering	32
Styrelseledamöter	33
Ledande befattningshavare	34

Föreningsstyrning i Landshypotek Ekonomisk Förening

Föreningsstyrningen är ett viktigt stöd i föreningens strävan att skapa värde för sina intressenter och för styrelsens effektiva styrning och kontroll av verksamheten.

Ägarens styrning

Landshypotek Ekonomisk Förening ägs av cirka 40 000 medlemmar. Samtliga medlemmar är låntagare i Landshypotek Bank och har medlemsinsatser i föreningen. Som ägare får man del av föreningens överskott genom utdelning på medlemsinsatserna.

Ägarnas styrning av föreningen sker genom regionmöten, föreningsstämman och styrelsen i enlighet med föreningslagen, stadgarna, koden för styrning av lantbrukskooperativa föreningar och föreningsföretag samt antagna policyer, riktlinjer och instruktioner. Ett omfattande arbete har skett i föreningen för att förstärka och förbättra föreningsstyrningen. Genom en genomarbetad och transparent process beslutades om en helt ny föreningsstyrning med syfte att stärka föreningen såväl som ägare av Landshypotek Bank som medlemsorganisation.

Landshypotek Ekonomisk Förening äger Landshypotek Bank där all affärsverksamhet bedrivs, se även bolagsstyrningsrapport i årsredovisningen för Landshypotek Bank.

Stadgar

Föreningens stadgar antogs senast den 27 april 2017. Stadgarna reglerar bland annat föreningens ändamål. Det huvudsakliga ändamålet är att genom dotterbolaget Landshypotek Bank främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att säkerställa att ägare och arrendatorer till jord- och skogsbruksfastigheter får en konkurrenskraftig finansiering för sitt företagande. I stadgarna finns även regler kring insatsskyldigheten samt vem som kan tillsättas som styrelseledamot.

Koden för styrning av lantbrukskooperativa föreningar

Föreningsstämman antog 2006 den av Lantbrukarnas Riksförbund utarbetade Koden för styrning av lantbrukskooperativa föreningar och föreningsföretag med någon mindre avvikelse.

Regionmöten

Föreningens verksamhetsområde är indelad i tio regioner. Vid ordinarie regionmöte har varje röstberättigad medlem hänförlig till regionen en röst. På regionmötet sker bland annat val av regionstyrelseledamöter, fullmäktige till föreningsstämman och valberedning.

Föreningsstämman

De 43 på regionmötena utsedda fullmäktige utgör föreningsstämman. Stämman utser styrelse och revisorer samt beslutar om arvoden. Stämman fastställer också resultat- och balansräkning samt tar ställning till frågan om ansvarsfrihet för styrelseledamöterna. Information inför och protokoll från föreningsstämman återfinns på Landshypoteks hemsida. Ordinarie föreningsstämman hölls den 27 april 2017.

Valberedningen

Valberedningen är föreningsstämmans organ med huvuduppgift att bereda föreningsstämmans beslut i val- och arvodesfrågor. Valberedningen har att inför ordinarie föreningsstämman utvärdera styrelsens arbete. Valberedningen ska utgöras av 4-7 ledamöter.

Sammansättningen av valberedningen inför styrelsevallet ska tillkännages senast sex månader före ordinarie stämman. Ledamöterna anges på Landshypoteks hemsida.

Föreningsstämman 2017 valdes Peter Borring, Christina Dahl, Gunnar Granqvist, Ann-Britt Karlsson (ordförande) och Sören Kihlberg. Mandatperioden för valberedningen sträcker sig till och med nästa ordinarie föreningsstämman.

Revisorer

Föreningsstämman utser externa revisorer i föreningen varav minst en revisor ska vara auktoriserad. Mandatperioden för de stämموvalda revisorerna är ett år.

Föreningsstämman 2017 utsåg Öhrlings Pricewaterhouse-Cooper AB (PwC) som auktoriserat revisionsbolag och

Olov Lindström och Helena Löthgren valdes på stämman. Olov klev av sitt uppdrag under hösten 2017 och suppleant Anna Ransholm är nu ordinarie.

Föreningsråd

Föreningsrådet är föreningens rådgivande organ med huvudsakligt syfte att möjliggöra en effektiv dialog mellan regionalt förtroendevalda och styrelse. Föreningsrådet består av två ledamöter från varje region. Regionstyrelserna utser inom sig, på konstituerande styrelsemöte, två ledamöter per region. Mandattiden är ett år. Det har under 2017 varit två föreningsråd, ett i februari och ett i september.

Styrelsen och dess arbetsformer

Enligt stadgarna ska styrelsen bestå av lägst sex och högst tolv ledamöter. Styrelsen väljs årligen på föreningsstämman för tiden till och med nästa ordinarie föreningsstämma. Styrelsen består av åtta ledamöter, en av dem är också styrelseledamot i Landshypotek Bank. Styrelseledamöterna i Landshypotek Ekonomisk Förening efter föreningsstämman 2017 och som per den 27 april 2017 var ledamöter framgår av sid 33. Styrelsens övergripande uppgift är att för medlemmarnas räkning förvalta föreningens angelägenheter. Styrelsens arbete följer den arbetsordning som årligen fastställs på det konstituerande styrelsemötet. En utvärdering av styrelsens arbete genomförs årligen och presenteras för styrelsen och valberedningen.

Ledamöter	Styrelsemöten	Kapital- och ägarutskott
Lars Öhman	8/8	2/2
Kerstin Arnemo	7/8	
Erik A Eriksson	8/8	
Hans Heuman	8/8	
Per-Olof Hilmér	8/8	2/2
Kristin Johansson	7/8	
Paul Isaksson	4/8 ¹⁾	
Lars-Johan Merin	8/8	1/2 ²⁾

¹⁾ Valdes in på stämman den 27 april 2017, vilket innebär närvaro på samtliga möten sedan dess.

²⁾ Utsågs av styrelsen den 27 april 2017, vilket innebär närvaro på samtliga möten sedan dess.

Styrelsens utskott

Styrelsen har inrättat ett Kapital- och ägarutskott. Utskottets möten protokollförs och tillhandahålls styrelsen. Utskottet har till uppgift att inför styrelsens beslut bereda och övervaka ärenden som rör ägarens styrning och kontroll av Landshypotek Bank. I detta ingår att ta fram förslag på ägardirektiv som fastställer långsiktiga mål för bankens tillväxt, risknivå och avkastning. Utskottet har vidare till uppgift att bereda styrelsens förslag till utdelning på insatskapital, insatsskyldighetens storlek, beredning av utdelningspolicy samt föreningens kapitalskaffningsmodell. Utskottet bereder beslut om återbetalning av insatser i förtid i enlighet med stadgarna.

Utskottet har under 2017 haft två möten. Utskottet består av föreningens ordförande Lars Öhman samt ledamöterna Per-Olof Hilmér och Lars-Johan Merin. Verkställande tjänsteman i Landshypotek Ekonomisk Förening och ekonomi- och finanschef från Landshypotek Bank är föredragande eller annan särskilt utsedd tjänsteman.

Verkställande tjänsteman

Föreningens verkställande tjänsteman och tillika medlemschef har till ansvar att tillse att styrelsens beslut verkställs samt att rapportera föreningens verksamhet till styrelsen. Till stöd för den verkställande tjänstemannen har en exekutiv grupp utsetts som består av VD, ekonomi- och finanschef, chefsjurist, marknad- och kommunikationschef, affärsutvecklingschef, chef operations samt företagsmarknadschef i Landshypotek Bank.

Information om ersättningssystem

Information om ersättning till styrelsen och ledande befattningshavare framgår av not 7 till resultaträkningen.

Koncernens interna kontrollmiljö

Basen för den interna styrningen och kontrollen utgörs av Landshypotekkoncernens kontrollmiljö i form av organisationsstruktur, besluts- och rapporteringsvägar, befogenheter och ansvar. Genom interna policyer, riktlinjer och instruktioner fastställs ramarna för hur verksamheten ska bedrivas. Den löpande affärsverksamheten har ett eget ansvar att följa dessa. Affärsverksamheten ansvarar även för sin egen riskhantering och för att utföra egenkontroller av sin verksamhet. Landshypotek strävar efter att en sund riskkultur ska prägla all verksamhet.

För att säkerställa ändamålsenlig riskhantering – identifiera, analysera, åtgärda, bevaka och rapportera risk – och intern kontroll är ansvarsfördelningen mellan olika funktioner baserat på principen om tre försvarslinjer. Modellen skiljer mellan funktioner som äger risk och regelefterlevnad (första försvarslinjen), funktioner för övervakning och kontroll (andra försvarslinjen) och funktioner för oberoende granskning (tredje försvarslinjen).

Första försvarslinjen – affärsverksamheten

En central princip är att linjeorganisationen i ett första led bär ansvaret för intern kontroll och riskhantering. Därmed ligger ansvaret för egenkontroller där risken har sitt ursprung. Detta innebär att varje medarbetare är ansvarig för att hantera riskerna inom det egna ansvarsområdet. Som sådan omfattar intern kontroll och riskhantering samtliga medarbetare.

Andra försvarslinjen – oberoende kontrollfunktioner

Riskorganisationen och compliance är oberoende kontrollfunktioner och utgör den andra försvarslinjen. Dessa funktioner övervakar affärsområdenas riskhantering och regelefterlevnad. Andra försvarslinjen upprätthåller principer och ramverk för första linjens riskhantering samt validerar första linjens metoder och modeller för riskmätning och kontroll.

Riskorganisationen

Riskorganisationen ansvarar för strukturerad och systematisk mätning, kontroll, analys och kontinuerlig rapportering av bankens samtliga väsentliga risker. Riskorganisationen ansvarar även för att bland annat regelbundet genomföra relevanta stresstester av för banken väsentliga risker och genomföra fördjupade riskanalyser inom ett eller flera riskområden där det kan föreligga förhöjda risker. Arbetet bedrivs utifrån en av styrelsen beslutad policy som beskriver dess ansvarsområde samt en årsplan. Riskorganisationen är oberoende från affärsverksamheten. Riskchefen rapporterar direkt till VD och styrelsen.

Compliance

Compliance ansvarar för att ge råd och stöd till VD och medarbetare för att säkerställa att bankens verksamhet bedrivs enligt de regelverk som styr den tillståndspliktiga verksamheten samt identifierar och rapporterar compliancerisker. Arbetet bedrivs utifrån en av styrelsen beslutad policy som beskriver dess ansvarsområde samt en årsplan. Complianceavdelningen är oberoende från affärsverksamheten. Chefen för compliance rapporterar direkt till VD och styrelsen.

Tredje försvarslinjen – internrevision

Den tredje försvarslinjen, internrevisionen, utvärderar bankens samlade hantering av risk och regelefterlevnad och granskar såväl första som andra försvarslinjens arbete.

Internrevision syftar till att granska och utvärdera den interna styrningen och kontrollen samt att ge en bild av hur väl processer och rutiner bidrar till verksamhetens uppsatta mål. Detta inkluderar inte minst att utvärdera effektiviteten i riskhanteringsarbetet samt kontrollfunktionens arbete. Internrevisionens granskningsinsatser sker i enlighet med en av styrelsen beslutad policy som beskriver dess ansvarsområden samt en årsplan. Bankens internrevision har under 2017 utförts av Deloitte AB.

Intern kontroll avseende finansiell rapportering

Landshypotek Banks ekonomiavdelning ansvarar för att hantera den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen så att korrekt information når externa intressenter. Detta innefattar arbete såsom löpande bokföring, bokslut, externrapportering och deklarationer. Vidare ska ekonomiavdelningen proaktivt bidra i beslutsfattande och bolagsstyrning genom ekonomiska uppföljningar, prognoser och konsekvensanalyser. Styrelsen erhåller månadsvisa ekonomiska rapporter utöver rapportering på varje styrelsemöte. Även finansavdelningens middle office har en roll i den interna kontrollen av den finansiella rapporteringen, till följd av sitt ansvar för förvaltning av finanssystemet och värdering av finansiella instrument. Middle office ska kontinuerligt utvärdera bankens värderingsmetod och se till att den följer marknadspraxis, interna riktlinjer, interna policydokument samt externa regelverk för redovisning och kapitaltäckning. Därutöver har internrevision till uppgift att granska och utvärdera tillförlitligheten i den finansiella rapporteringen. Styrelsens åtgärder för att följa upp den interna kontrollen avseende finansiell rapportering sker bland annat genom styrelsens uppföljning av bankens ekonomi och resultat. Detta sker genom månadsvisa ekonomiska rapporter samt rapportering vid varje styrelsemöte. Vidare sker en genomgång och uppföljning av revisorernas granskningsrapporter av revisionsutskott och styrelse.

Styrelseledamöter

Per den 15 mars 2018

Kerstin Arnemo

Född: 1958, Brunflo, ledamot.
Ledamot sedan 2015.
Lantmästare, lammproducent, konsult inom strategisk utveckling, styrelseordförande i Realbridge, vice ordförande i Jämtkraft AB och ledamot i Sekab.

Per-Olof Hilmér

Född: 1964, Mellerud, vice ordförande
Ledamot sedan 2013.
Ledamot i Kapital- och ägarutskottet.
Lantmästare, ordförande i Grinstads Gårdsgas AB. Ledmot i Biogas Brålanda AB, Biogas Dalsland Ekonomisk Förening och Hilmér Lantbruk AB.

Erik A. Eriksson

Född: 1969, Klässbol, ledamot.
Ledamot sedan 2016.
Självverksam skogsbrukare, ordförande valberedningen Mellanskog Ekonomisk Förening, ledamot Nifa Värmländska matproducenter Ekonomisk Förening och Coop Värmland Ekonomisk Förening.

Paul Isaksson

Född: 1958, Kvänum, ledamot
Ledamot sedan: 2017.
Lantmästare, ordförande i Axima AB, Bröderna Isaksson Lantbruk AB och Stenshill Jord och Skog AB. Ledamot i Stigtomta Kvarn AB, Vindgatan i Kvänum AB samt Kvänum Badene Vind AB.

Hans Heuman

Född: 1952, Tågarp, ledamot.
Ledamot sedan 2013.
Ledamot i Kapital- och ägarutskottet.
Lantbrukare, leg. Läkare, ordförande i Marsvinsholm Gods AB och vice ordförande i Lantmännens Forskningsstiftelse. Ledamot i AB Gårdstånga Nygård och Landshypotek Bank AB.

Kristin Johansson

Född: 1976, Ruda, ledamot.
Ledamot sedan 2016.
Lantbrukare och jurist.

Lars-Johan Merin

Född: 1959, Fellingsbro, ledamot
Ledamot sedan 2016.
Ledamot i Kapital- och ägarutskottet.
Lantmästare, ordförande i Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare och ledamot i Spannmålsodlarna.

Lars Öhman

Född: 1953, Vadstena, ordförande
Ledamot sedan 2007.
Ordförande i Kapital- och ägarutskottet.
Lantmästare, verkställande direktör och ledamot i Stavlösa Gård AB. Ordförande i Vadstena fastighets AB och Ledamot i Sveriges Spannmålsodlare Ekonomisk Förening samt Lovangruppens Handelshus AB.

Förändringar i föreningsstyrelsen under året

Inga förändringar i styrelsen har skett efter årsstämman 2017.

Ledande befattningshavare

Per den 15 mars 2018

Gunnar Lans

Verkställande tjänsteman och Medlemschef

Född: 1964

Anställningsår: 2014

Utbildning: Ekonom

Tidigare erfarenhet: Regionchef LRF, ordförande Jönköping Business Development AB och Swedbank Huskvarna-Gränna, internationell projektkoordinator LRF, Lantbrukare.

Andra uppdrag: Honorärkonsul för Republiken Litauen

Förändringar i den ekonomiska föreningens ledning under året

Inga förändringar har skett under året.

Rapporter och noter

Resultaträkning	36
Totalresultat	37
Balansräkning	38
Förändringar i eget kapital	39
Kassaflödesanalys	41
Fem år i sammandrag	42
Alternativa nyckeltal	43
Noter	45
Not 1 Redovisningsprinciper	45
Not 2 Risker	49
Not 3 Kapital	54
Not 4 Räntenetto	59
Not 5 Nettoresultat av finansiella transaktioner	60
Not 6 Övriga rörelseintäkter	60
Not 7 Allmänna administrationskostnader	61
Not 8 Av- och nedskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar	63
Not 9 Övriga rörelsekostnader	64
Not 10 Kreditförluster, netto	64
Not 11 Skatt på årets totalresultat	65
Not 12 Utlåning till kreditinstitut	65
Not 13 Utlåning till allmänheten	66
Not 14 Obligationer och andra räntebärande värdepapper	66
Not 15 Derivat	67
Not 16 Aktier och andelar	67
Not 17 Aktier och andelar i koncernföretag	67
Not 18 Immateriella tillgångar	67
Not 19 Materiella tillgångar	68
Not 20 Övriga tillgångar	68
Not 21 Uppskjuten skatt	69
Not 22 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	69
Not 23 Skulder till kreditinstitut	69
Not 24 Upplåning från allmänheten	69
Not 25 Emitterade värdepapper m.m.	70
Not 26 Derivat	70
Not 27 Övriga skulder	70
Not 28 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	70
Not 29 Avsättningar	71
Not 30 Efterställda skulder	74
Not 31 Förändringar i eget kapital	74
Not 32 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden	74
Not 33 Finansiella tillgångar och skulder per kategori	75
Not 34 Upplysningar om verkligt värde	76
Not 35 Verkligt värde hierarki för finansiella instrument	78
Not 36 Tillgångars och skulders uppdelning på väsentliga valutor	78
Not 37 Förändring av likvida medel	78
Not 38 Upplysningar om kvittning	79
Not 39 Upplysningar om närstående	80
Not 40 Övergång till IFRS 9	81
Not 41 Vinstdisposition	84
Revisionsberättelse	85
Granskningsrapport	87

Resultaträkning

TSEK	Not	Koncernen		Moderföreningen	
		2017	2016	2017	2016
Ränteintäkter		1 295 831	1 368 381		3
Räntekostnader		-495 482	-631 168	-23	-12
varav insättningsgarantiavgifter		-6 777	-7 121		
varav avgift statlig stabilitetsfond		-56 945	-28 821		
Räntenetto	4	800 349	737 212	-23	-9
Erhållna koncernbidrag				170 100	175 600
Nettoresultat av finansiella transaktioner	5	-48 093	26 158		
Övriga rörelseintäkter	6	4 526	7 315	2 651	
Summa rörelseintäkter		756 782	770 685	172 728	175 591
Allmänna administrationskostnader	7	-408 886	-405 472	-20 344	-17 310
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	8	-13 762	-14 050		
Övriga rörelsekostnader	9	-154	-225	-4	-1
Summa kostnader före kreditförluster		-422 803	-419 747	-20 348	-17 311
Resultat före kreditförluster		333 979	350 937	152 379	158 280
Kreditförluster netto	10	-12 488	-14 814		
Rörelseresultat		321 491	336 124	152 379	158 280
Skatt på årets resultat	11	-45 444	-39 198	-20	-7
Årets resultat		276 047	296 925	152 359	158 273
Moderföreningens del av årets resultat		100 %	100 %	100 %	100 %

Totalresultat

TSEK	Not	Koncernen		Moderföreningen	
		2017	2016	2017	2016
Periodens resultat		276 047	296 925	152 359	158 273
Övrigt totalresultat					
<i>Poster som kommer att omklassificeras till resultatet</i>					
Kassaflödessäkringar		8 620	11 812		
varav förändring av verkligt värde		1 557	3 857		
varav överföringar till resultaträkningen		7 063	7 954		
Finansiella instrument som kan säljas		20 907	62 087		
varav förändring av verkligt värde		21 126	61 988		
varav överföringar till resultaträkningen		-219	99		
Inkomstskatt relaterad till övrigt totalresultat	11	-6 496	-16 258		
<i>Summa poster som kommer att omklassificeras</i>		<i>23 031</i>	<i>57 641</i>		
<i>Poster som inte kommer att omklassificeras</i>					
Aktuariella skillnader förmånsbestämda pensioner		-14 881	-38 811		
Skatt poster som inte kommer att omklassificeras	11	3 274	8 538		
<i>Summa poster som inte kommer att omklassificeras</i>		<i>-11 607</i>	<i>-30 273</i>		
Summa övrigt totalresultat		11 424	27 368	-	-
Periodens totalresultat		287 471	324 294	152 359	158 273
Moderföreningens del av årets totalresultat		100 %	100 %	100 %	100 %

Balansräkning

		Koncernen		Moderföreningen	
TSEK	Not	2017	2016	2017	2016
TILLGÅNGAR					
Utlåning till kreditinstitut	12	397 854	592 858	4 564	165 953
Utlåning till allmänheten	13	68 488 409	66 518 468		
Värdeförändring på räntesäkrade poster i portföljsäkring		63 621	109 075		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	14	13 421 941	12 614 537		
Derivat	15	1 466 052	1 840 773		
Aktier och andelar	16	1	1	1	1
Aktier i koncernföretag	17			2 452 328	2 196 328
Immateriella anläggningstillgångar	18	99 355	66 748		
Materiella tillgångar					
Inventarier	19	8 300	9 282		
Byggnader och mark	19	9 515	10 464		
Övriga tillgångar	20	3 664	9 241	231 628	217 956
Aktuell skattefordran		195	192	195	192
Uppskjuten skattefordran	21	4 087	2 955		
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22	436 063	405 559	238	148
SUMMA TILLGÅNGAR		84 399 057	82 180 154	2 688 955	2 580 578
SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL					
Skulder					
Skulder till kreditinstitut	23	424 038	1 002 399		
Upplåning från allmänheten	24	12 675 325	11 566 390		
Emitterade värdepapper m.m.	25	62 877 705	61 572 138		
Derivat	26	705 737	730 494		
Övriga skulder	27	76 746	60 191	5 459	4 279
Aktuell skatteskuld		3 680	6 190		
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	393 972	435 169	467	423
Avsättningar	29	17 712	4 193		
Efterställda skulder	30	1 200 000	1 699 972		
Summa skulder		78 374 915	77 077 136	5 926	4 702
Eget kapital					
Medlemsinsatser		1 698 189	1 585 080	1 698 189	1 585 080
Övrigt tillskjutet kapital		1 797 796	1 797 796	713 399	713 399
Primärkapital		700 000			
Reserver		38 022	14 991		
Aktuariella förändringar		-27 966	-16 359		
Balanserad vinst		1 542 055	1 424 584	119 082	119 125
Årets resultat		276 047	296 926	152 359	158 273
Summa eget kapital	31	6 024 142	5 103 017	2 683 029	2 575 876
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		84 399 057	82 180 154	2 688 955	2 580 578

Förändringar i eget kapital

Koncernen, TSEK	Insats	Övrigt tillskjutet kapital	Säkrings-reserv ¹⁾	Verkligt värde-reserv ¹⁾	Aktuariella skillnader ¹⁾	Primär-kapital	Balan-serade vinst-medel	Totalt
Eget kapital 31 december 2015	1 489 178	1 797 796	-15 937	-26 714	13 914		1 573 222	4 831 459
Årets totalresultat			9 213	48 428	-30 273		296 925	324 294
Summa förändring före transaktioner med ägarna	-	-	9 213	48 428	-30 273		296 925	324 294
Under året in-/utbetalt insatskapital	107 960							107 960
Ordinarie utdelning ²⁾	32 888						-148 640	-115 752
Ordinarie avslutsbetalningar	-44 946							-44 946
Eget kapital 31 december 2016	1 585 080	1 797 796	-6 723	21 714	-16 359		1 721 510	5 103 017
Eget kapital 31 december 2016	1 585 080	1 797 796	-6 723	21 714	-16 359		1 721 510	5 103 017
Årets totalresultat			6 723	16 307	-11 607		276 047	287 471
Summa förändring före transaktioner med ägarna	-	-	6 723	16 307	-11 607		276 047	287 471
Primärkapital						700 000	-21 139	678 861
Under året in-/utbetalt insatskapital	126 134							126 134
Ordinarie utdelning ²⁾	34 765						-158 315	-123 550
Ordinarie avslutsbetalningar	-47 790							-47 790
Eget kapital 31 december 2017	1 698 189	1 797 796	-	38 022	-27 966	700 000	1 818 102	6 024 142

¹⁾ Se not 31.

²⁾ Utdelning innehålls på insatskontot tills insatstaket på 4 procent har uppnåtts. För medlemmar som inte har nått upp till insatstaket betalas 30 procent av deras utdelning till medlemskontot.

Årets resultat redovisas utan avdrag för föreslagen utdelning vilket ökar de disponibla vinstmedel som kommer att bli föremål för föreningsstämans beslut med motsvarande belopp. Utdelning redovisas efter föreningsstämans beslut som ett avdrag mot balanserade medel i eget kapital. Redovisningen av tidigare års utdelningar/återbärningar har anpassats så att jämförelsetal har uppdaterats.

Förändringar i eget kapital

Moderföreningen, TSEK	Insats	Övrigt tillskjutet kapital	Säkrings-reserv ¹⁾	Verkligt värde-reserv ¹⁾	Aktuariella skillnader ¹⁾	Primär-kapital	Balan-serade vinst-medel	Totalt
Eget kapital								
31 december 2015	1 489 178	713 399					267 763	2 470 340
Årets totalresultat							158 273	158 273
Summa förändring före transaktioner med ägarna	-	-					158 273	158 273
Under året in-/utbetalt insatskapital	107 960							107 960
Ordinarie utdelning ²⁾	32 888						-148 640	-115 752
Ordinarie avslutsbetalningar	-44 946							-44 946
Eget kapital								
31 december 2016	1 585 080	713 399					277 398	2 575 876
Eget kapital								
31 december 2016	1 585 080	713 399					277 398	2 575 876
Årets totalresultat							152 359	152 359
Summa förändring före transaktioner med ägarna	-	-					152 359	152 359
Under året in-/utbetalt insatskapital	126 134							126 134
Ordinarie utdelning ²⁾	34 765						-158 315	-123 550
Ordinarie avslutsbetalningar	-47 790							-47 790
Eget kapital								
31 december 2017	1 698 189	713 399					271 443	2 683 029

¹⁾ Se not 31.

²⁾ Utdelning innehålls på insatskontot tills insatstaket på 4 procent har uppnåtts. För medlemmar som inte har nått upp till insatstaket betalas 30 procent av deras utdelning till medlemskontot.

Årets resultat redovisas utan avdrag för föreslagen utdelning vilket ökar de disponibla vinstmedel som kommer att bli föremål för föreningsstämman beslut med motsvarande belopp. Utdelning redovisas efter föreningsstämman beslut som ett avdrag mot balanserade medel i eget kapital. Redovisningen av tidigare års utdelningar/återbärningar har anpassats så att jämförelsetal har uppdaterats.

Kassaflödesanalys

TSEK		Not	Koncernen		Moderföreningen	
			2017	2016	2017	2016
Kassaflöde från resultaträkningen						
Erhållna räntor	4		1 265 327	1 459 790	-90	-145
Betalda räntor	4		-540 378	-781 077	21	311
Erhållet netto av finansiella transaktioner	5		-25 087	-9 138		
Övriga inbetalningar i rörelsen			4 526	7 315	2 651	
Betalda administrationskostnader			-410 453	-410 948	-20 348	-17 323
Influtet på tidigare års konstaterade förluster			2 754	8 853		
Betald inkomstskatt			-49 801	-29 532	-23	
Summa kassaflöde från resultaträkningen			246 888	245 263	-17 789	-17 157
Kassaflöde från balansräkningen						
Ökning (-)/minskning (+) Utlåning till kreditinstitut					164 944	-129 000
Ökning (-)/minskning (+) Utlåning till allmänheten			-1 985 183	-2 040 873		
Ökning (-)/minskning (+) Obligationer och andra räntebärande värdepapper			-700 261	658 779		
Ökning (+)/minskning (-) Skulder till kreditinstitut			-578 361	609 172		
Ökning (+)/minskning (-) Upplåning från allmänheten			1 108 935	1 292 672		
Ökning (+)/minskning (-) Emitterade värdepapper m.m.			1 600 363	-1 668 930		
Förändring i övriga balansposter						
Ökning/minskning Övriga tillgångar			5 577	-6 413	-19 173	34 527
Ökning/minskning Övriga skulder			14 046	8 049	1 179	-166
Summa kassaflöde från balansräkningen			-534 884	-1 147 544	146 950	-94 639
Kassaflöde från den löpande verksamheten						
			-287 996	-902 281	129 161	-111 796
Investeringsverksamheten						
Lämnat aktieägartillskott					-256 000	
Erhållna koncernbidrag					175 600	164 900
Förändring av immateriella och materiella anläggningstillgångar						
Köp av Immateriella tillgångar			-42 995	-56 180		
Försäljning av Immateriella tillgångar						
Köp av Materiella tillgångar			-1 444	7 078		
Försäljning av Materiella tillgångar						
Summa kassaflöde från investeringsverksamheten			-44 439	-49 102	-80 400	164 900
Kassaflöde från finansieringsverksamheten						
Förändring medlemsinsatser			113 109	95 902	113 109	95 902
Förändring primärkapital			700 000			
Räntekostnad klassificerad som utdelning primärkapital (AT1)			-21 140			
Betald utdelning och återbäring			-158 315	-148 640	-158 315	-148 640
Efterställda skulder ¹⁾			-496 223	1 200 000		
Summa kassaflöde från finansieringsverksamheten			137 431	-52 738	-45 206	-52 738
Periodens kassaflöde						
			-195 004	195 879	3 555	366
Förändring av likvida medel	37		-195 004	195 879	3 555	366
Likvida medel vid årets början			592 858	396 979	953	587
Likvida medel vid årets slut			397 854	592 858	4 508	953
¹⁾ Förändring skuldinstrument hänförliga till finansieringsverksamheten *						
Efterställda skulder vid årets början			1 699 972	499 972		
Nytt förlagslån				1 200 000		
Amortering/återköp			-496 223			
Förändring upplupet anskaffningsvärde			-3 749			
Skuldinstrument vid årets slut			1 200 000	1 699 972		

* Skulder i finansieringsverksamheten är efterställda skulder.

Fem år i sammandrag

Resultatutveckling Landshypotek Ekonomisk Förening – Koncernen

MSEK	2017	2016	2015	2014	2013
RESULTATRÄKNING					
Räntenetto ¹⁾	800,3	737,2	778,7	649,5	622,8
Rörelseintäkter exklusive räntenetto	-43,6	33,5	-15,0	161,7	-18,4
Rörelsekostnader	-409,0	-405,7	-383,7	-343,3	-286,9
Avskrivningar	-13,8	-14,0	-19,7	-16,5	-10,5
Kreditförluster	-12,5	-14,8	-45,9	-79,6	-54,4
Rörelseresultat	321,5	336,1	314,4	371,8	252,7
BALANSRÄKNING					
Tillgångar					
Utlåning till allmänheten – netto	68 488	66 518	64 589	61 858	60 689
Övriga tillgångar	15 911	15 662	16 128	20 246	17 288
Summa tillgångar	84 399	82 180	80 717	82 104	77 977
Skulder					
Upplåning	77 177	75 841	74 182	75 570	71 481
Övriga skulder	1 176	1 236	1 704	1 955	2 173
Eget kapital	6 024	5 103	4 831	4 580	4 323
Summa skulder och eget kapital	84 378	82 180	80 717	82 104	77 977
Nyckeltal					
Räntemarginal	1,2 %	1,1 %	1,2 %	1,1 %	1,1 %
Räntabilitet på eget kapital	5,0 %	5,8 %	5,9 %	7,3 %	5,4 %
Kreditförlustnivå	0,02 %	0,02 %	0,07 %	0,13 %	0,09 %

¹⁾ Utlåningsprovisioner har omklassificerats från Provisionsintäkter till Räntenetto. Jämförelsesiffror för 2016 är omräknade.

Alternativa nyckeltal

Banken använder sig av alternativa nyckeltal i delårsrapporten och i årsredovisningen. Alternativa nyckeltal (Alternative Performance Measures) är finansiella mått över historisk eller framtida resultatutveckling, finansiell ställning eller kassaflöde som inte definieras i tillämpliga regler för finansiell rapportering (t.ex. IFRS eller ÅRKL) eller i kapitaltäckningsregelverket. Syftet med att banken använder alternativa nyckeltal när det är relevant är att

presentera och följa upp bankens finansiella utveckling över tid och nyckeltalen anses av banken ge värdefull information till användarna av de finansiella rapporterna. Alternativa nyckeltal kan beräknas på olika sätt och bankens nyckeltal är därför inte alltid jämförbara med liknande mått presenterade av andra bolag. Definitioner av och syfte med de alternativa nyckeltalen framgår nedan.

Definition av alternativa nyckeltal	Syfte
Utlåningsökning: Procentuell ökning av utlåning till allmänheten under perioden.	Syftet är att visa tillväxten i utlåningsportföljen vilket är en viktig parameter för framtida intäkter.
Räntemarginal: Räntenetto genom genomsnittlig utlåning under perioden.	Syftet är att beskriva bankens marginal på räntenettet i förhållande till utlåningen till allmänheten vilket beskriver intäktsförmågan. I de kvartalsvisa nyckeltalen har kvartalets resultatutfall omräknats till helårsvärde för att ge jämförbart nyckeltal för perioden.
Inlåningsökning: Procentuell ökning av inlåning från allmänheten under perioden.	Syftet är att visa tillväxten av inlåning från allmänheten i banken och därigenom en del av bankens finansiering.
K/I-tal inklusive finansiella transaktioner: Kostnader genom intäkter inklusive nettoresultat av finansiella transaktioner.	Syftet är att tydliggöra kostnaderna i förhållande till intäkterna vilket visar kostnadseffektiviteten. I detta nyckeltal inkluderas nettoresultatet av finansiella transaktioner.
K/I-tal exklusive finansiella transaktioner: Kostnader genom intäkter exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner.	Syftet är att tydliggöra kostnaderna i förhållande till intäkterna vilket visar kostnadseffektiviteten. I detta nyckeltal exkluderas nettoresultatet av finansiella transaktioner.
Kreditförlustnivå, %: Kreditförluster genom genomsnittlig utlåning under perioden.	Syftet är att tydliggöra hur stora kreditförlusterna är i förhållande till utlåningen. I de kvartalsvisa nyckeltalen har kvartalets resultatutfall omräknats till helårsvärde för att ge ett jämförbart nyckeltal för perioden.
Osäkra fordringar netto efter reserveringar som andel av total utlåning, %: Osäkra fordringar netto efter reserveringar genom utlåning till allmänheten vid balansdagen.	Syftet är att visa hur stor andel av utlåningen som bedöms vara osäker och som banken inte har gjort reserveringar för.
Räntabilitet på eget kapital, %: Årets resultat delat med genomsnittligt eget kapital.	Syftet är att visa bankens avkastning på eget kapital vilket är ett mått på bankens lönsamhet. I de kvartalsvisa nyckeltalen har kvartalets resultatutfall omräknats till helårsvärde för att ge ett jämförbart nyckeltal för perioden.

Alternativa nyckeltal

Avstämning alternativa nyckeltal MSEK	2017	2016
Förändring utlåning	1 970	2 017
Ingående balans utlåning	66 485	64 501
Utlåningsökning, %	3,0	3,1
Räntenetto uppräknat på helår	800	737
Genomsnittlig utlåning	67 503	65 510
Räntemarginal, %	1,2	1,1
Förändring inlåning	944	1 421
Ingående balans inlåning	11 731	10 310
Inlåningsökning, %	8,0	13,8
Kostnader före kreditförluster	423	420
Summa rörelseintäkter	757	771
K/I-tal inklusive finansiella transaktioner	0,56	0,54
Kostnader före kreditförluster	423	420
Summa rörelseintäkter ex finansiella transaktioner	805	745
K/I-tal exklusive finansiella transaktioner	0,53	0,56
Kreditförluster netto uppräknat på helår	12	15
Genomsnittlig utlåning	67 503	65 510
Kreditförlustnivå, %	0,02	0,02
Osäkra fordringar brutto	196	235
Avgår gjorda reserveringar	-49	-59
Osäkra fordringar netto	147	175
Utlåning till allmänheten	68 488	66 518
Osäkra fordringar netto efter reseveringar som andel av utlåning, %	0,22	0,26
Resultat efter skatt	276	297
Genomsnittligt eget kapital	5 564	4 967
Räntabilitet på eget kapital, %	5,0	6,0

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Företagsinformation

Den 15 mars 2018 godkände styrelsen för Landshypotek Ekonomisk Förening, organisationsnummer 769600-5003, de finansiella rapporterna. De finansiella rapporterna för slutligt fastställande av årsstämman den 19 april 2018. Landshypotek Ekonomisk Förening är moderförening i koncernen Landshypotek. Föreningen ägs av dess medlemmar. Den kooperativa föreningen är en demokratisk organisation där alla medlemmar har en röst på det årliga regionmötet. I slutet av 2017 hade föreningen cirka 40 000 medlemmar. Verksamheten i koncernen drivs främst i Landshypotek Bank, som är ett helägt dotterbolag till Landshypotek Ekonomisk Förening.

Grunden för upprättande av redovisningen

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) samt tolkningar av dessa utgivna av International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC), såsom de antagits av EU. Därutöver tillämpas Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25, inklusive ändringsföreskrifter), lag om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) samt rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner från Rådet för finansiell rapportering.

Moderföreningen, Landshypotek Ekonomisk Förening, tillämpar årsredovisningslagen och RFR 2, Redovisning för juridiska personer, utgivet av Rådet för finansiell rapportering. Detta innebär att årsredovisningen upprättas enligt av EU antagna IFRS och uttalanden, så långt detta är möjligt inom ramen för ÅRL, tryggandelagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. De undantag och tillägg från IFRS som ska göras framgår av Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer samt årsredovisningslagen (ÅRL). Skillnader i redovisningsprinciper mellan koncernen och moderförening framgår under respektive rubrik nedan.

Definitioner och jämförelsetal

Koncernen omfattar Landshypotek Bank AB och vilande bolag. Med "Landshypotek Bank" avses i årsredovisningens löpande text koncernen enligt ovanstående definition. För enskilda koncernföretag används respektive fullständiga företagsnamn. Moderföretagets funktionella valuta och koncernens rapporteringsvaluta är svenska kronor. Samtliga belopp redovisas, om inte annat anges, i tusentals kronor. Jämförelsetal avseende föregående år anges i löpande text inom parentes.

Standarder, ändringar och tolkningar som trätt i kraft under året

Inga väsentliga förändringar för Landshypotek Ekonomisk Förening med avseende på IFRS standarder har trätt i kraft under året. Ändringar i ÅRKL och FFS 2008:25 föranleder vissa ändrade upplysningskrav.

Nya standarder, ändringar, tolkningar samt årliga förbättringsprojekt som ännu inte trätt i kraft och som inte tillämpas i förtid av koncernen.

• IFRS 9

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument. Standarden är antagen av EU och ska tillämpas från 1 januari 2018. Se not 40.

Det kommer att finnas tre värderingskategorier för finansiella tillgångar; upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde över övrigt totalresultat och verkligt värde över resultaträkningen. Ett instrument klassificeras utifrån affärsmodell och instrumentets karaktäristika. För finansiella skulder ändras klassificering och värdering för skulder som redovisas till verkligt värde över resultaträkningen baserat på verkligt värde alternativet. Förändringar i egen kreditrisk ska då redovisas i övrigt totalresultat.

Kraven för säkringsredovisning ändras genom att 80-125-kriteriet ersätts av krav på ekonomisk relation mellan säkringsinstrument och underliggande instrument och att säkringskvoten ska vara densamma som används i riskhanteringen. Vidare införs en möjlighet att exkludera valutabasissspread i säkringsinstrumentet från säkringsrelationen och i sådana fall redovisa värdeförändring avseende valutabasissspread via övrigt totalresultat.

Ny modell för beräkning av kreditförlustreserv införs och beräkning sker utifrån förväntade kreditförluster, vilket är den stora skillnaden mot dagens regelverk. Enligt IAS 39 sker beräkning av kreditförluster utifrån inträffad förlusthändelse.

Standarden kommer inte avseende tillämpning av värderingskategorier att ge någon påverkan på resultaträkning, balansräkning, eget kapital (se not 40 Brygga mellan IAS 39 och IFRS 9) och kapitaltäckning. Landshypotek har valt att inte tillämpa övergångsreglerna enligt EU:s tillsynsordning vid införandet av IFRS 9. Vad gäller kreditförlustreserveringar förväntas en högre volatilitet till följd av konjunktursvängningar, jämfört med IAS 39. Effekten av nedskrivningsreglerna samt effekten av övergången till nya säkringsredovisningsregler redovisas i not 40 där det också framgår hur redovisningsprinciperna påverkas.

• IFRS 16 Leasing

IFRS 16 kommer att leda till att nästan alla leasingavtal redovisas i balansräkningen för leasetagare. Rätten att nyttja den leasade tillgången redovisas som en tillgång och nuvärdet av leasinghyrorna redovisas som en motsvarande skuld i balansräkningen

för leasetagare. Undantag får göras för kortfristiga avtal och avtal med lågt värde. Resultaträkningen påverkas genom att kostnaderna blir högre i början av kontraktet och lägre i slutet. Standarden ska tillämpas för räkenskapsår som påbörjas 1 januari 2019 och är antagen av EU under 2017. Banken håller på och utvärderar effekten men ser inte att den kommer att ha någon väsentlig inverkan.

Övriga nya standarder, ändringar, tolkningar samt årliga förbättringsprojekt som ännu inte har trätt i kraft bedöms inte ge någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapporter.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderföretaget och dotterföretag. Samtliga dotterföretag ägs till 100 procent av Landshypotek Bank AB. Dotterföretag konsolideras enligt förvärvsmetoden. Samtliga företag i koncernen är svenska aktiebolag med svenska kronor som redovisningsvaluta. Landshypotek Bank AB har inga intresseföretag, samarbetsarrangemang eller icke konsoliderade strukturerade företag. Dotterföretag är alla företag där moderföretaget utövar ett bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande innebär att moderföretaget exponeras för, eller har rätt till, avkastning från dotterföretaget och kan påverka avkastningen genom sitt inflytande över detta.

Rörelsesegment

Ett rörelsesegment är en del av ett företag som bedriver affärsverksamhet från vilken den kan få intäkter och ådra sig kostnader, vars rörelseresultat regelbundet granskas av företagets högste verkställande beslutsfattare som underlag för beslut om fördelning av resurser och bedömning av dess resultat och om vilken det finns fristående finansiell information. Landshypotek Bank tillhandahåller utlåning i Sverige mot säkerhet i fast egendom. Inlåning är en del i Landshypotek Banks finansiering. Vid uppföljning och rapportering till företagets högste verkställande beslutsfattare ses verksamheten som ett rörelsesegment.

Tilläggsinformation enligt IFRS 8 lämnas inte i årsredovisningen då inlåningen inte genererar några intäkter, verksamheten bedrivs inom ett geografiskt område och det finns ingen kund inom Landshypotek Bank som står för 10 procent eller mer av företagets intäkter.

Värderingar av fordringar och skulder i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan med den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan med den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår på grund av omräkning av balansposter i utländsk valuta redovisas i resultaträkningen som valutakursvinster eller valutakursförluster.

Klassificering och värdering av finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar delas vid värdering in i följande kategorier:

- 1 Lånefordringar och kundfordringar
- 2 Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet
- 3 Finansiella tillgångar som kan säljas

Utlåning till kreditinstitut och utlåning till allmänheten klassificeras som "Lånefordringar och kundfordringar". Det innebär

att dessa poster redovisas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper klassificeras som antingen "Finansiella tillgångar som kan säljas" eller som "Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet". Klassificeringen bestäms för varje specifik transaktion. Oavsett klassificering värderas dessa tillgångar till verkligt värde i balansräkningen. För de innehav som klassificerats som "Finansiella tillgångar som kan säljas" gäller att de redovisas första gången till verkligt värde plus transaktionskostnader. De vinster och förluster som uppstår till följd av värdeförändringar redovisas efter skatt via övrigt totalresultat och blir en del i verkligt värdereserven i eget kapital till dess att den finansiella tillgången säljs eller skrivs ned. När det finns objektiva indikationer på att en finansiell tillgångs återvinningsvärde understiger det bokförda värdet görs en nedskrivningsprövning. Nedskrivningsbehovet beräknas som skillnaden mellan anskaffningsvärde och aktuellt verkligt värde med avdrag för eventuella tidigare nedskrivningar som redovisats i resultaträkningen. Vid försäljning eller nedskrivning redovisas den ackumulerade vinsten eller förlusten, som tidigare redovisats i eget kapital, i resultaträkningen.

För de obligationer och andra räntebärande värdepapper som klassificerats som "Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet" gäller att de redovisas första gången till verkligt värde medan transaktionskostnaderna redovisas i resultaträkningen. De vinster och förluster som uppstår till följd av värdeförändringar redovisas i resultaträkningen under raden "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Ränteintäkter för dessa instrument redovisas med tillämpning av effektivräntemetoden.

Derivatinstrument med ett positivt marknadsvärde klassificeras som "Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet". De vinster och förluster som uppstår till följd av realiserade och realiserade värdeförändringar redovisas löpande i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Upplupna och realiserade räntor i derivatinstrument redovisas netto som räntekostnad.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Klassificering och värdering av finansiella skulder

Finansiella skulder delas vid värdering in i två kategorier:

- 1 Övriga finansiella skulder
- 2 Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet

Skulder till kreditinstitut, upplåning från allmänheten, emitterade värdepapper och efterställda skulder klassificeras som "Övriga finansiella skulder". Övriga finansiella skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde genom användande av effektivräntemetoden. Transaktionskostnader som är direkt hänförliga till en specifik skuld läggs till anskaffningsvärdet och beaktas vid beräkning av upplupet anskaffningsvärde. Redovisning av finansiella skulder som säkringsredovisas behandlas under avsnittet Säkringsredovisning.

Derivatinstrument med ett negativt marknadsvärde klassificeras som "Finansiella skulder värderade till verkligt värde via

resultatet". De vinster och förluster som uppstår till följd av realiserade och realiserade värdeförändringar redovisas löpande i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Upplupna och realiserade räntor i derivatinstrument redovisas netto som räntekostnad.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när skyldigheten att betala kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förpliktelser som är förknippade med skulden.

Affärs- eller likvidationsredovisning

Finansiella tillgångar och skulder hänförliga till utlåning och inlåning redovisas på likvidationsdagen. Affärsstransaktioner på penning-, obligations- och aktiemarknaderna redovisas på affärsdagen när de väsentliga rättigheterna och riskerna övergår mellan parterna.

Immateriella tillgångar

En immateriell tillgång är en identifierbar, icke-monetär tillgång utan fysisk form. En tillgång är en resurs som förväntas ge framtida ekonomiska fördelar och över vilken företaget har kontroll. För immateriella tillgångar aktiveras de utgifter som nedläggs från den tidpunkt det är sannolikt att ekonomiska fördelar kommer att uppstå, och som kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Avskrivningstiden baseras på tillgångens nyttjandeperiod och påbörjas när tillgången tas i drift. Avskrivningstiden på immateriella tillgångar är 3 till 7 år. Prövning av nedskrivningsbehov sker när det finns indikation på att tillgången kan ha minskat i värde. Landshypotek Bank tillämpar linjär avskrivning.

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar består framförallt av fastigheter. Fastigheterna värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Varje del av en materiell anläggningstillgång med ett anskaffningsvärde som är betydande i förhållande till tillgångens sammanlagda anskaffningsvärde skrivs av separat. Den avskrivningsmetod som används återspeglar hur tillgångens framtida ekonomiska fördelar väntas bli förbrukade. Avskrivningsmetoden är linjär. Landshypotek Bank har åsatt separata avskrivningsplaner för varje betydande komponent:

- PC skrivs av på 3 år
- Inventarier skrivs av på 5 år
- Byggnadsinventarier skrivs av på 5 år

Avskrivningstiden för komponenterna i fastigheten skrivs av enligt följande:

- Stomme 150 år
- Grund 100 år
- Yttertak, kopparplåt 80 år
- Markarbeten, hiss 50 år
- Fasader, stomkomplettering, rör, värme 40 år
- El 30 år
- Luft, ventilation, ytskikt 25 år
- Elvärme stuprör 20 år

Avsättningar

Avsättningar består av resultatförda förväntade negativa utflöden av resurser från koncernen. Avsättningar redovisas,

när koncernen har en legal eller informell förpliktelse, till följd av inträffande händelser när det är sannolikt att det kommer att krävas ett utflöde av resurser för att reglera åtagandet. Landshypotek Bank har gjort avsättningar för framtida pensionsförpliktelser och uppskjuten skatt. Se vidare under avsnittet Pensionskostnader.

Ränteintäkter och räntekostnader

Ränteintäkter och räntekostnader på finansiella tillgångar och skulder redovisas i resultaträkningen enligt effektivräntemetoden under rubriken "Ränteintäkter och räntekostnader". Värdeförändringar på finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde via resultatet redovisas under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Detta gäller också förändringar i verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder som ingår i säkringsredovisning. Från och med 2016 redovisas avgift till resolutionsfond och insättningsgarantavgifter som räntekostnader.

Säkringsredovisning

Säkringsredovisning sker genom olika typer av säkringsförhållanden beroende på syftet med säkringen.

Säkring av verkligt värde för upplåning

Koncernen tillämpar säkringsredovisning i delar av sin exponering för ränterisk i fastförräntade finansiella skulder. Säkringens syfte är att motverka förändringar i verkligt värde på grund av ränteförändringar i marknaden. För detta ändamål används ränteswappar och valutaränteswappar. Förändringar i verkligt värde på ett derivat som formellt identifierats som säkringsinstrument, och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas i resultaträkningen under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Även förändringar i verkligt värde, hänförliga till den säkrade risken, på den säkrade skulden redovisas under denna rubrik.

Kassaflödessäkringar

Koncernen säkrar delar av sin exponering för ränterisk i finansiella skulder med rörlig ränta. Säkringens syfte är att motverka förändringar i framtida kassaflöden på grund av ränteförändringar i marknaden. För detta ändamål används ränteswappar och valutaränteswappar. Den effektiva delen av förändringar i verkligt värde på ett derivatinstrument, som identifieras som säkringsinstrument och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas via övrigt totalresultat i eget kapital. När den säkrade transaktionen inträffar återförs den ackumulerade reserven i eget kapital till resultaträkningen. Den vinst eller förlust som hänför sig till den ineffektiva delen redovisas omedelbart i resultaträkningen under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Kassaflödena förväntas infalla löpande under den säkrade postens löptid.

Portföljsäkring av verkligt värde i utlåningsportföljen

Koncernen tillämpar säkringsredovisning i delar av sin exponering för ränterisk i fastförräntad utlåning. Säkringens syfte är att motverka förändringar i verkligt värde på grund av ränteförändringar i marknaden. För detta ändamål grupperas lån med likartad riskexponering och identifieras som en portfölj, vilken säkras med ränteswappar. Förändringar i verkligt värde på ett derivat som formellt identifierats som säkringsinstrument, och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas i

resultaträkningen under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Värdeförändringar hänförliga till den säkrade risken på den säkrade utlåningsportföljen redovisas i resultaträkningen under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner" och i balansräkningen på en separat rad i anslutning till Utlåning till allmänheten.

Säkring av verkligt värde i fastförräntad placering

Koncernen tillämpar säkringsredovisning för fastförräntade obligationer i likviditetsportföljen. Säkringens syfte är att säkra sig mot förändringar i verkligt värde exklusive kreditspread. För detta ändamål används ränteswappar. Förändringar i verkligt värde på ett derivat som formellt identifierats som säkringsinstrument, och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas i resultaträkningen under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Även förändringar i verkligt värde, hänförliga till den säkrade risken, på den säkrade skulden redovisas under denna rubrik. Kreditspreaden redovisas under Övrigt totalresultat.

Säkringsredovisningens upphörande

Landshypotek Bank avslutar säkringsredovisningen när säkrat föremål och säkringsinstrument avyttras eller förfaller samt när kriterierna för säkringsredovisning inte längre uppfylls. De vinster och förluster som för kassaflödessäkringar och verkligt värde säkringar i placeringar redovisats via övrigt totalresultat förs till resultaträkningen i samband med avyttring av underliggande instrument och redovisas där under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Om en säkring av verkligt värde inte längre anses vara effektiv omklassificeras säkringsinstrumentet till ett handelsderivat. Den ackumulerade förändringen i verkligt värde på den säkrade posten vid den tidpunkt då säkringsförhållandet avslutas, periodiseras via räntenettet över den säkrade postens återstående löptid.

Provisionsintäkter

Provisionsintäkter är hänförliga till Landshypotek Banks utlåning och upplåning. Intäkter hänförliga till utlåningen intäktsredovisas vid avisering och intäkter hänförliga till upplåningen redovisas på affärsdagen.

Nettoresultat av finansiella transaktioner

Under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner" redovisas realiserade vinster och förluster hänförliga till köp och försäljning av obligationer och derivatinstrument i likviditetsportföljen samt återköp av egna obligationer. Dessutom redovisas här orealiserade vinster och förluster hänförliga till marknadsvärdeförändringar på derivatinstrument, innehav i finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet samt förändringar i verkligt värde hänförliga till den säkrade risken på den säkrade tillgången eller skulden i en säkring av verkligt värde. I förekommande fall redovisas även nedskrivningar hänförliga till finansiella tillgångar som kan säljas under denna rubrik.

Övriga intäkter

Under övriga intäkter redovisas bland annat intäkter från sålda tjänster samt externa hyresintäkter avseende egna fastigheter. Även resultat från försäljning av rörelsefastighet redovisas här.

Personalkostnader

Till personalkostnader räknas samtliga direkta personalkostnader inklusive olika former av sociala kostnader och lönebikostnader.

Pensionskostnader

Landshypotek Banks pensionsåtagande i BTP-planen är en förmånsbestämd plan. Landshypotek Bank har fonderat sin förpliktelse via SPK som förvaltar tillgångarna och administrerar pensionsutbetalningar för Landshypotek Banks räkning. I koncernen redovisas i huvudsak nedanstående tre poster:

- Kostnader avseende tjänstgöring, det vill säga intjänad pensionsrätt för innevarande och tidigare perioder samt vinster och förluster från regleringar
- Nettoränteintäkt (-kostnad) beräknas på nettot av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen minus förvaltnings-tillgångarna genom användande av den marknadsmässiga avkastningen på förstklassiga företagsobligationer
- I övrigt totalresultat redovisas aktuariella vinster och förluster när de uppstår tillsammans med avkastning på förvaltnings-tillgångar,

Den skuld som redovisas i balansräkningen avseende förmånsbestämda pensionsplaner är nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen på balansdagen minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna. Nuvärdeberäkningen baseras på räntan på säkerställda obligationer. Den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen beräknas årligen av oberoende aktuarie med tillämpning av den så kallade "projected unit credit method". För vidare information om pensioner se not 7 och not 29.

Övriga rörelsekostnader

Posten övriga rörelsekostnader innehåller bland annat driftskostnader för egna fastigheter och marknadsföringskostnader

Leasing

Banken är leasetagare av lokalet, datorer och videokonferensanläggningar. Avtalen för dessa har bedömts avse operationell leasing.

Kreditförluster

Som förfallen fordran redovisas, utan beaktande av möjligheten att återvinna fordran genom att realisera säkerheter, fordringar där någon del är förfallen till betalning mer än 5 dagar. Fordran prövas först individuellt och därefter prövas grupper av fordringar med likartade kreditegenskaper och där nedskrivningsbehov inte identifierats individuellt. Som osäker fordran redovisas lånefordran där betalningarna sannolikt inte kommer att fullföljas enligt kontraktsvillkoren och där säkerhetens värde befaras vara otillräcklig för att med betryggande marginal täcka fordrans värde. En fordran redovisas som osäker till sitt fulla belopp även om delar av fordran täcks av säkerheter. Vid beräkning av återvinningsvärdet diskonteras bedömda framtida kassaflöden med hjälp av den ursprungliga effektivräntan. Skillnaden mellan lånefordran och nuvärdet av bedömda återvinningar redovisas som sannolik kreditförlust.

Objektiva belägg för att lånefordringar eller en grupp av lånefordringar har ett nedskrivningsbehov innefattar observerbara uppgifter som kommit banken till del angående följande förlusthändelser:

- a) Betydande finansiella svårigheter hos låntagaren,

- b) ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp,
- c) beviljande av långivaren, av ekonomiska eller juridiska skäl som sammanhänger med låntagarens ekonomiska svårigheter, en eftergift som långivaren annars inte hade övervägt, eller
- d) det är sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller annan finansiell rekonstruktion.

Omstrukturerings av lånefordringar

Överenskommelse om eftergifter som innebär omstrukturering av lånefordran görs endast undantagsvis, då all utlåning sker mot säkerheter vars värde realiserar i händelse av fallissemang. Omstrukturerade lånefordringar kommenteras i förekommande fall i förvaltningsberättelsen.

Skattekostnader

Redovisade skattekostnader innefattar skatt avseende aktuellt år, justeringar avseende tidigare års aktuella skatt samt förändringar i uppskjuten skatt. Uppskjuten skatt är den skatt som hänförs till alla temporära skillnader som uppkommer mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

Koncernbidrag

Koncernbidrag redovisas enligt RFR 2. Avkastningsbetingade koncernbidrag som lämnas från Landshypotek Bank AB till moderföreningen Landshypotek Ekonomisk Förening, redovisas direkt mot eget kapital i Landshypotek Bank AB. I Landshypotek Ekonomisk Förening redovisas erhållet koncernbidrag som en finansiell intäkt. Koncernbidrag som

lämnas för att minska koncernens skatt redovisas direkt mot eget kapital i respektive bolag.

Uppskattningar och väsentliga bedömningar

Tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper innebär i vissa fall att redovisade belopp baseras på uppskattningar och antaganden om framtiden. De uppskattningar och antaganden som görs baseras alltid på företagsledningens bästa och mest rättvisande bedömningar om framtiden och påverkar redovisade belopp för tillgångar, skulder och åtaganden utanför balansräkningen samt för intäkter och kostnader i den årsredovisning som presenteras. De är kontinuerligt föremål för granskning och validering. Trots detta är det möjligt att framtida utfall i viss mån kan komma att skilja sig från ursprungliga antaganden.

Beräkningen av koncernens kostnader och förpliktelser för förmånsbestämda pensioner bygger på ett flertal aktuariella, demografiska och finansiella antaganden som har betydande inverkan på redovisade belopp. En förteckning över de mest väsentliga antaganden som använts vid beräkningen av årets avsättning finns i not 29.

Värdet på koncernens lånefordringar prövas löpande på individuell och kollektiv nivå. Vid behov skrivs fordran ned till bedömt återvinningsvärde. För att kunna uppskatta återvinningsvärdet görs ett antal bedömningar om bland annat motpartens finansiella återbetalningsförmåga och realisationsvärdet på säkerheter. Det slutliga utfallet kan komma att avvika från ursprungliga reserveringar för kreditförluster.

Not 2 Risker

I all finansiell verksamhet uppstår risker. Att hantera dem väl är centralt i Landshypotek Bank. Grunden för ett välfungerande riskarbete är en stark och gemensam riskkultur, med ansvars- tagande och beslutsfattande nära bankens kunder.

Landshypotek Bank eftersträvar en hög riskmedvetenhet och ett lågt risktagande. Hög riskmedvetenhet innebär att varje anställd förstår vilka risker hans eller hennes arbetsuppgifter innebär för företaget, vilken nivå på risktagande som är acceptabel samt hur han eller hon ska agera för att inte överskrida den acceptabla risknivån.

Lågt risktagande uppnås genom en kombination av hög riskmedvetenhet, låg acceptansnivå för risktagande, en tydlig beslutsordning, gemensamma definitioner och bedömningsprinciper samt med sofistikerade verktyg för riskbedömning. Det är styrelsen som anger acceptansnivån för risktagandet och det är den verkställande direktören som ser till att denna acceptansnivå implementeras i verksamheten. Nedan följer definitioner av de risker som Landshypotek Bank huvudsakligen exponeras för. För ytterligare information om risker, se Rapport om kapitaltäckning och riskhantering, Pelare 3.

Kreditrisk

Definition

Landshypotek Bank definierar kreditrisk som:

Risken att Landshypotek Bank inte erhåller betalning enligt överenskommelse och att värdet på säkerheten inte är fullgod och därför inte kan täcka utestående fordran.

Kreditrisken i utlåningsportföljen

Landshypotek Banks utlåning till allmänheten uppgick per 31 december 2017 till 68,5 miljarder SEK. Utlåningen sker till företagare och boende mot säkerhet i primärt jord- och skogsbruksfastigheter. All utlåning sker i Sverige.

Hantering av kreditrisken

Kreditprocessen

Kreditpolicyn, vilken fastställs av styrelsen, sätter ramar och principer för kreditgivningen inom Landshypotek Bank. All kreditgivning inom banken utgår från kundens återbetalningsförmåga och kredit får bara beviljas om förpliktelserna på goda grunder kan förväntas bli fullgjorda. För att ytterligare skydda banken mot kreditförluster tas huvudsakligen säkerhet i fast egendom.

Tabell 5 Likviditetsreserv fördelat på rating, värderad till verkligt värde

2017-12-31, TSEK	Säkerställda obligationer	Obligationer utgivna av kommuner	Obligationer utgivna av Kommuninvest i Sverige AB
AAA	7 298 786	2 638 699	625 232
AA+		2 944 099	
Summa	7 298 786	5 582 798	625 232

Tabell 6 Derivatkontrakt fördelat på rating, värderad till verkligt värde

2017-12-31, TSEK	Positiva bruttomarknadsvärden adderat med tillägg för potentiella framtida exponeringar ¹⁾	Positiva bruttomarknadsvärden	Positiva marknadsvärden med tillägg för potentiella framtida exponeringar, efter hänsyn till bilaterala nettningsavtal
AA-	865 641	647 997	459 677
A+	229 495	101 748	101 196
A	700 569	531 780	613 660
BBB+ ²⁾	410 159	374 005	410 159
Summa	2 205 864	1 655 530	1 584 691

¹⁾ Derivatexponeringen i enlighet med marknadsvärderingsmetoden i CRR.

²⁾ Landshypotek har erhållit 405 295 TSEK i säkerhet enligt derivatkontrakt. Denna säkerhet har inte beaktats i ovanstående siffror.

Uppföljning av kreditportföljen

Kredituppföljning sker för samtliga engagemang på tidsbunden och löpande basis. Kunder med högre risk följs upp mer frekvent. Alla kreditbeslut föregås av en noggrann riskbedömning och riskklassificering. Genom portföljanalyser identifierar kreditkontrollenheten branscher och segment med förhöjd risk för ytterligare bedömning.

Hantering av problemkrediter

Affärsverksamheten i Landshypotek Bank har det fulla ansvaret för såväl kundrelationen, lönsamheten och risken i samtliga kundengagemang. Vid behov tar affärsverksamheten hjälp av centrala avdelningar gällande fördjupade analyser och hantering av problem- och obeståndskunder. Enheten för Särskilda Ärenden bistår med expertkunskap beträffande såväl problemengagemang som konstaterade obeståndskunder. Bankens obeståndsenhet arbetar primärt med fallerade engagemang i syfte att avveckla krediter med minimal förlust för banken.

Motpartsrisk, kreditrisk i finansverksamheten

Landshypotek Banks motpartsrisken består av kreditrisk för motparter i likviditetsreserven, för motparter som Landshypotek Bank har derivataffärer med samt för motparter där banken har inlåning. Bankens likviditetsreserv består av räntebärande värdepapper med hög kreditvärdighet och är alla utgivna av nordiska kreditinstitut, svenska kommuner eller landsting. Syftet med likviditetsreserven är att reducera bankens likviditetsrisk. Banken ingår derivataffärer (swap-avtal) i syfte att reducera ränte- och valutarisk.

Motparterna som banken ingår swapavtal med är svenska eller internationella banker med hög kreditvärdighet. Med motparterna finns ISDA-avtal och ensidiga CSA-avtal till Landshypotek Banks fördel, vilket reducerar motpartsrisken. Banken ställer aldrig själv säkerheter eftersom derivatkontrakten ligger i poolen för säkerställda obligationer.

Ekonomi- och finanschefen har det övergripande ansvaret för hanteringen av motpartsrisk.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk för Landshypotek Bank är:

Risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten.

Landshypotek Bank är i stor utsträckning beroende av marknadsfinansiering och oförmåga att infria betalningsförpliktelser kopplade till marknadsfinansieringen kan få omedelbara och allvarliga följder för banken.

För att säkerställa att en god betalningsberedskap upprätthålls har styrelsen beslutat att det ska finnas en likviditetsbuffert som motsvarar de prognostiserade, ackumulerade nettokassautflödena under de närmaste 180 dagarna samt utflöde av inlåning under stress, utan möjlighet till refinansiering. Likviditetsreserven per 31 december 2017 var 1,5 gånger större än refinansieringsbehovet under de närmaste sex månaderna.

Innehav i Landshypotek Banks likviditetsreserv kan användas som säkerhet för lån i Riksbanken. Likviditetsreserven ger banken möjlighet att överbrygga tillfälliga likviditetspåfrestringar men ger även möjlighet att vid allvarliga likviditetskriser ha tid för att anskaffa erforderliga medel genom belåning eller under ordnande former sälja tillgångar för att minska finansieringsbehovet. Banken mäter också likviditetsreserven, utifrån att den ska täcka nettoutflöden under en stressad 30-dagarsperiod enligt externa regelverk. Bankens LCR, enligt EU-förordning 575/2013 och Delegerad akt 2015/61, uppgick per 31 december 2017 till 336 procent för Landshypotek Bank konsoliderad situation och 336 procent för Landshypotek Bank.

Landshypotek Bank erbjuder inlåning i syfte att diversifiera

sin finansiering och på så sätt reducera refinansieringsrisken. Bankens inlåning uppgick vid årsskiftet till 12,7 miljarder SEK. Landshypotek Bank genomför regelbundet stresstester av likviditetsrisken. Dessa inkluderar bland annat värdeminskning i likviditetsreserven, reducerade amorteringar och ränteintäkter, avsaknad av ny upplåning samt uttag av inlåning. Resultaten av stresstesterna visar att Landshypotek Bank har en god betalningsberedskap.

Marknadsrisk

Den marknadsrisk som Landshypotek Bank exponeras för är ränterisk, valutarisk, kreditspreadrisk, och basisspreadrisk och definieras enligt följande:

- **Ränterisk** – *Risken att marknadsvärdet av diskonterade framtida ränterelaterade in – och utbetalningar utvecklas negativt som en följd av ränteförändringar*
- **Valutarisk** – *Risken för förlust på upplånat, utlånat eller placerat kapital som en följd av förändring av valutakurser*
- **Kreditspreadrisk** – *Risken för reducerat marknadsvärde som en följd av ökade spreadar över riskfri ränta i tillgångar värderade till verkligt värde*
- **Basisspreadrisk** – *Risken för reducerat marknadsvärde i de derivat som ingår vid upplåning i utländsk valuta och som inte kan kompenseras med en motsvarande förändring av marknadsvärdet på den emitterade skulden*

Ränterisk

Ränterisk uppstår när räntebindningstider för tillgångar och skulder inte sammanfaller och som en effekt av att eget kapital används som finansiering av bunden utlåning. Det mäts bland annat som den marknadsvärdesförändring av balansräkningen som inträffar om räntekurvan parallellförflyttas. Som verktyg för att hantera ränterisken använder banken ränteswappar. Per årsskiftet uppgick den totala ränteriskens påverkan på balansräkningens marknadsvärde vid en parallellförflyttning av räntekurvan med en procentenhet uppåt, till -123,7 MSEK. Marknadsvärdeförändringen av tillgångar och skulder resultatförs bara till en marginell del varför ränterisken på årets resultat uppgår till -13,8 MSEK.

Valutarisk

Landshypotek Bank har delar av sin finansiering i annan valuta än SEK. I de fall finansiering sker i annan valuta än SEK hantearas valuta- och ränterisken genom att kassaflöden i utländsk valuta säkras genom swapavtal. Marginella differenser kan uppstå. All valutarisk var per 31 december 2017 säkrade med derivat. För ytterligare information se not 36.

Basisspreadrisk och Kreditspreadrisk

Basisspreadrisk uppstår i Landshypotek Bank då valuta- och ränterisken, som uppstår vid upplåning i utländsk valuta, reduceras genom att betalningar i utländsk valuta byts mot betalningar i svensk valuta genom så kallade valutaränteswappar. Om Landshypotek Bank inte avslutar swapavtalen i förtid kommer dock nettot av resultatpåverkan vid swappens förfall att vara noll. På grund av ökad volatilitet i basisspreadarna har Landshypotek Bank valt att inte ta upp någon ny finansiering i utländsk valuta sedan 2011. Kreditspreadrisk uppstår från rörelser i kreditspreadar i Landshypotek Banks

likviditetsreserv och dessa påverkar också resultatet. En ökning av kreditspreaden med en hundra delar procent (1bp) skulle leda till en värdeminskning på 3,0 MSEK av likviditetsportföljen och en rörelse med 1bp på basisspreadarna skulle leda till en värdeförändring på 5,0 MSEK på swapparna.

Operativ risk

Definition

Landshypotek Bank definierar operativ risk som:

Risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller fallerade interna processer, mänskliga fel, bristfälliga system, externa händelser inbegripet legal risk.

Operativ risk

Landshypotek Banks aptit för operativ risk är låg. Banken bedriver inte verksamhet inom de områden som generellt sett genererat banker störst operativa förluster. Banken har vare sig tradingverksamhet eller verksamhet relaterad till betalningsförmedling och bedriver en relativt okomplex bankverksamhet.

Viss operativ risk finns dock i alla verksamheter och i banken bryts operativ risk i huvudsak ner på följande områden:

- Verksamhets- och processrisk
- Personalkostnader
- IT- och Informationssäkerhet
- Extern risk

Hantering av operativ risk

Genom identifiering och hantering av operativa risker ökar medvetenheten och reduceras förlustrisken. Banken använder ett system för incidenthantering och riskanalys där risker och incidenter kopplas till de för banken väsentliga processerna. Identifierade risker bedöms utifrån sannolikhet och konsekvens och resultatet rapporteras till bankledningen och styrelsen. Huvudsyftet med detta arbete är att i största möjliga mån identifiera operativa risker i de väsentliga processerna och vidta åtgärder så att dessa inte materialiseras.

Landshypotek Bank har en etablerad process för väsentliga förändringar kallad "New Product Approval". Målet med processen är att säkerställa att banken är redo att omhänderta nya produkter, tjänster och andra väsentliga förändringar. Viktiga komponenter i denna process är deltagande från påverkade delar av Landshypotek Bank, en transparent diskussion om de operativa risker som kan uppstå samt väl dokumenterade beslut.

Riskanalys av de väsentliga processerna kompletteras också genom Landshypotek Banks kontinuitetsarbete. Syftet med kontinuitetshanteringen är att identifiera de kritiska delarna av verksamheten och därefter arbeta för att skapa robusthet i dessa delar. Kontinuitetshanteringen ska hantera även den typ av händelser som inte kan förutses i riskanalysen men som kan få stora konsekvenser för banken.

Räntebindningstider för räntebärande tillgångar och skulder 2017

TSEK	< 3 månader	3-12 månader	1-3 år	3-5 år	> 5 år	Summa
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut	393 346					393 346
Utlåning till allmänheten	41 016 253	11 738 835	10 900 451	4 135 696	621 289	68 412 524
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	7 448 000	500 000	3 350 000	1 750 000		13 048 000
Derivat	29 646 200	3 679 530	7 185 085	8 087 958	5 676 563	54 275 335
Summa tillgångar	78 503 799	15 918 365	21 435 536	13 973 653	6 297 852	136 129 205
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	424 038					424 038
In- och upplåning från allmänheten	12 675 325					12 675 325
Emitterade värdepapper	31 875 000	5 234 530	10 235 085	8 287 958	5 776 563	61 409 135
Derivat	31 300 650	9 835 000	9 369 000	3 650 000	370 000	54 524 650
Efterställda skulder	1 200 000					1 200 000
Övriga skulder	255 330					255 330
Summa skulder	77 730 343	15 069 530	19 604 085	11 937 958	6 146 563	130 488 478
Netto	77 964	848 835	1 831 451	2 035 696	151 289	5 645 235
Räntekänslighet netto	-8 606 081	-3 569 477	-51 514 504	-66 853 756	-108 330 128	-238 873 946
Kumulativ räntekänslighet	-8 606 081	-12 175 558	-63 690 062	-130 543 818	-238 873 946	

Detta skiljer sig från löptidsanalysen som inkluderar alla kontrakterade flöden, dvs nominella belopp plus avtalade räntebetalningar. I tabellen redovisas de nominella beloppen för derivaten. På tillgångssidan ligger de nominella beloppen i derivatens erhålla-ben och på skuldsidan de nominella beloppen i betala-benen. Beloppen har fördelats efter tiden för nästa ränteomsättning. Detta skiljer sig från löptidsanalysen som inkluderar alla kontrakterade flöden, dvs nominella belopp plus avtalade räntebetalningar.

Räntebindningstider för räntebärande tillgångar och skulder 2016

TSEK	< 3 månader	3-12 månader	1-3 år	3-5 år	> 5 år	Summa
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut	592 071					592 071
Utlåning till allmänheten	40 921 812	11 075 976	9 279 752	4 199 585	783 402	66 260 527
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 918 000	1 800 000	1 550 000	2 900 000		12 168 000
Derivat	28 997 168	4 235 823	5 533 050	7 188 800	5 355 133	51 309 973
Summa tillgångar	76 429 051	17 111 799	16 362 802	14 288 384	6 138 535	130 330 571
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	1 002 399					1 002 399
In- och upplåning från allmänheten	11 731 390					11 731 390
Emitterade värdepapper	32 400 000	6 605 823	7 538 050	7 888 800	5 455 133	59 887 805
Derivat	30 656 118	9 200 000	6 704 000	4 290 000	570 000	51 420 118
Efterställda skulder	1 630 000	70 000				1 700 000
Övriga skulder	229 599					229 599
Summa skulder	77 649 507	15 875 823	14 242 050	12 178 800	6 025 133	125 971 312
Netto	-1 220 455	1 235 976	2 120 752	2 109 585	113 402	4 359 260
Räntekänslighet netto	-3 288 384	-178 540	-49 552 390	-66 574 776	3 701 186	-115 892 905
Kumulativ räntekänslighet	-3 288 384	-3 466 925	-53 019 315	-119 594 091	-115 892 905	

Detta skiljer sig från löptidsanalysen som inkluderar alla kontrakterade flöden, dvs nominella belopp plus avtalade räntebetalningar. I tabellen redovisas de nominella beloppen för derivaten. På tillgångssidan ligger de nominella beloppen i derivatens erhålla-ben och på skuldsidan de nominella beloppen i betala-benen. Beloppen har fördelats efter tiden för nästa ränteomsättning. Detta skiljer sig från löptidsanalysen som inkluderar alla kontrakterade flöden, dvs nominella belopp plus avtalade räntebetalningar.

Löptidsanalys avseende finansiella tillgångar och skulder 2017

TSEK	< 3 mån	4-12 mån	1<3 år	3<5 år	>5 år	Summa
Finansiella tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut	393 346					393 346
Utlåning till allmänheten	41 299 868	12 056 909	11 323 435	4 268 603	702 896	69 651 712
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	547 562	1 047 701	8 332 396	3 596 743		13 524 402
Derivat	89 574	2 661 219	2 401 029	1 514 830	3 789 254	10 455 905
Summa	42 330 350	15 765 829	22 056 860	9 380 176	4 492 150	94 025 365
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut	424 038					424 038
In- och utlåning från allmänheten	12 675 325					12 675 325
Beviljade kreditlöften	619 307					619 307
Emitterade värdepapper	2 627 799	8 767 498	13 504 216	30 823 726	10 131 329	65 854 568
Derivat	47 595	2 330 618	2 407 998	1 427 947	3 426 605	9 640 763
Efterställda skulder	12 982	43 129	145 050	1 275 751		1 476 912
Övriga skulder	255 330					255 330
Summa	16 662 375	11 141 245	16 057 264	33 527 425	13 557 934	90 946 243
Kontrakterade kassaflöden	25 667 975	4 624 584	5 999 596	-24 147 249	-9 065 784	3 083 630

Tabellen ovan inkluderar samtliga kontrakterade kassaflöden. Beloppen är odiskonterade och är upptagna under den tidsficka då Landshypotek har rätt att åkalla betalning eller skyldighet eller rätt att återbetala. Framtida rörliga räntor är medräknade vad gäller derivat och finansiella skulder. Utlåning till allmänheten redovisas till nästkommande ränteromsättning när kunden om så önskar kan lösa in lånet. Räntederivat nettoregleras medan valutaräntederivat bruttoregleras vilket speglas i tabellen ovan. Detta innebär att kontrakterade belopp vid förfall endast inkluderas vad gäller valutaräntederivat. För räntederivat redovisas alla flöden netto.

Löptidsanalys avseende finansiella tillgångar och skulder 2016

TSEK	< 3 mån	4-12 mån	1<3 år	3<5 år	>5 år	Summa
Finansiella tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut	592 071					592 071
Utlåning till allmänheten	41 186 493	11 401 482	9 708 502	4 336 739	881 571	67 514 788
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 021 805	2 460 136	4 988 356	4 247 475		12 717 772
Derivat	95 542	586 072	4 463 601	1 706 286	4 121 613	10 973 114
Summa	42 895 910	14 447 690	19 160 459	10 290 500	5 003 185	91 797 745
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut	1 002 399					1 002 399
In- och utlåning från allmänheten	11 731 390					11 731 390
Beviljade kreditlöften	711 321					711 321
Emitterade värdepapper	5 061 366	11 949 519	19 303 495	20 974 798	7 000 139	64 289 317
Derivat	63 403	445 088	4 052 693	1 597 522	3 792 388	9 951 094
Efterställda skulder	10 089	528 586	73 110	1 276 152		1 887 937
Övriga skulder	229 599					229 599
Summa	18 809 568	12 923 194	23 429 297	23 848 472	10 792 527	89 803 058
Kontrakterade kassaflöden	24 086 342	1 524 496	-4 268 838	-13 557 971	-5 789 343	1 994 686

Tabellen ovan inkluderar samtliga kontrakterade kassaflöden. Beloppen är odiskonterade och är upptagna under den tidsficka då Landshypotek har rätt att åkalla betalning eller skyldighet eller rätt att återbetala. Framtida rörliga räntor är medräknade vad gäller derivat och finansiella skulder. Utlåning till allmänheten redovisas till nästkommande ränteromsättning när kunden om så önskar kan lösa in lånet. Räntederivat nettoregleras medan valutaräntederivat bruttoregleras vilket speglas i tabellen ovan. Detta innebär att kontrakterade belopp vid förfall endast inkluderas vad gäller valutaräntederivat. För räntederivat redovisas alla flöden netto.

Not 3 Kapital och kapitaltäckning

Total kapitalrelation uppgick till 43,8 procent jämfört med 39,9 procent per 31 december 2016 och kärnprimärkapitalrelationen till 31,7 procent (29,4). Kapitalbasen ökade under året med 382 MSEK till 6 837 MSEK. Detta primärt till följd av emission av primärkapitalinstrument samt vinst under året. Minimikapitalkravet minskade med 48 MSEK till 1 248 MSEK primärt till följd av reducerade riskvikter för exponeringar kapitaltäckta med internmetoden för kreditrisk samt minskat kapitalkrav för kreditvärdighetsjusteringsrisk.

Utöver minimikapitalkravet på 8 procent av totalt riskvägt belopp är kravet på kapitalkonserveringsbuffert 2,5 procent och sedan 19 mars 2017 är kravet på kontracyklisk buffert 2 procent. Dessa buffertar utgör det kombinerade buffertkravet vilket ska täckas med kärnprimärkapital. Det kärnprimärkapital banken har över för att täcka det kombinerade buffertkravet och Pelare 2-behovet motsvarade 27,2 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp per 31 december 2017.

Kapitaltäckningskvoten enligt Basel 1-golvet¹⁾ uppgick till 1,56 procent. Bankens bruttosoliditetsgrad uppgick till 6,7 procent, vilket är en förbättring i relation till föregående år (5,8).

Banken avser att förändra sina exponeringsklasser i syfte att bättre avspeglar marknadsutvecklingen för jord och skog, samt anpassa sig till regelverksförändringar. Som en följd av detta har banken ansökt till Finansinspektionen om tillstånd att

använda internmetoden, exklusive egna skattningar av LGD-värden och konverteringsfaktorer, för företagsexponeringar. Banken har också ansökt om tillstånd för metodförändring för hushållsexponeringar. I november 2017 fick banken tillstånd att använda internmetoden för företagsexponeringar och avser att börja använda metoden inom ramen för Pelare 1 efter att banken fått tillstånd att förändra internmetoden för hushållsexponeringar. Banken har inom ramen för Pelare 2 tagit höjd för det av banken bedömda ökade kapitalbehovet som följer av ovan nämnda förändringar.

Det internt bedömda kapitalbehovet uppgick per 31 december 2017 till 5,3 miljarder SEK, beaktat ovan nämnda förändringar som banken ansökt om till Finansinspektionen. Kapitalbehovet ska jämföras med en kapitalbas på 6,8 miljarder SEK. I kapitalbedömningen beaktas minimikapitalkravet, kombinerat buffertkrav och Pelare 2-kapitalbehovet. Även kapitalbehov enligt övergångsreglerna relaterade till Basel 1 beaktas vid bedömning av bankens kapitalbehov, men detta har inte påverkat storleken på kapitalbehovet.

¹⁾ Basel 1-golvet innebär ett krav på att kapitalbasen enligt Basel 1 ska utgöra minst 80 procent av kravet på kapitalbas enligt Basel 1. Kapitalbasen enligt Basel 1 erhålles genom att utgå ifrån kapitalbasen enligt CRR, men neutralisera den påverkan som negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp (IRK) har på kapitalbasens storlek enligt CRR.

Kapitalkrav uppdelat på risk, metod och exponeringsklass

TSEK	Konsoliderad situation 2017-12-31 ¹⁾			
	Exponeringsvärde ²⁾	Riskvägt exponeringsbelopp ³⁾	Kapitalkrav ⁴⁾	Genomsnittlig riskvikt ⁵⁾
Kreditrisk – Internmetoden	66 469 693	8 473 583	677 887	13 %
Hushåll – säkerhet i fastighet	66 315 621	8 319 511	665 561	13 %
Övriga motpartslösa tillgångar	154 072	154 072	12 326	100 %
Kreditrisk – Schablonmetoden	19 124 928	4 468 139	357 451	23 %
Nationella regeringar eller centralbanker	1 381			0 %
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan eller myndigheter	6 208 245			0 %
Institut	1 646 043	552 418	44 193	34 %
Företag	170 421	169 353	13 548	99 %
Hushåll	57 695	40 573	3 246	70 %
Säkrade genom panträtt i fast egendom	3 734 441	2 964 661	237 173	79 %
Fallerade exponeringar	7 916	11 255	900	142 %
Säkerställda obligationer	7 298 786	729 879	58 390	10 %
Operativ risk – Basmetoden		1 366 604	109 328	
Kreditvärdighetsjusteringsrisk – Schablonmetoden	1 393 580	1 286 858	102 949	92 %
Summa	86 988 201	15 595 184	1 247 615	

TSEK	Konsoliderad situation 2016-12-31			
	Exponeringsvärde	Riskvägt exponeringsbelopp	Kapitalkrav	Genomsnittlig riskvikt
Kreditrisk – Internmetoden	65 219 975	8 799 420	703 954	13 %
Hushåll – säkerhet i fastighet	65 101 874	8 681 320	694 506	13 %
Övriga motpartslösa tillgångar	118 100	118 100	9 448	100 %
Kreditrisk – Schablonmetoden	18 169 531	4 454 257	356 341	25 %
Nationella regeringar eller centralbanker	1 313			0 %
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan eller myndigheter	5 473 685			0 %
Institut	2 022 530	676 236	54 099	33 %
Företag	295 273	293 037	23 443	99 %
Hushåll	116 781	81 293	6 503	70 %
Säkrade genom panträtt i fast egendom	3 019 193	2 661 034	212 883	88 %
Fallerade exponeringar	15 889	20 170	1 614	127 %
Säkerställda obligationer	7 224 867	722 487	57 799	10 %
Operativ risk – Basmetoden		1 423 728	113 898	
Kreditvärdighetsjusteringsrisk – Schablonmetoden	1 543 530	1 513 029	121 042	98 %
Summa	84 933 035	16 190 434	1 295 235	

¹⁾ Konsoliderad situation innefattar Landshypotek Ekonomisk Förening och Landshypotek Bankkoncernen.

²⁾ Exponeringsvärde beräknat i enlighet med CRR. I bankens tidigare rapporter har i vissa fall den engelska förkortningen EAD samt exponeringsbelopp använts för detta som nu benämns exponeringsvärde.

³⁾ Efter applicering av tillämpliga riskvikter. Riskvikterna för internmetoden baseras på intern riskklassificering och interna historiska data, medan schabloniserade värden enligt CRR används för schablonmetoden.

⁴⁾ Beräknas genom att multiplicera riskvägt exponeringsbelopp med 8 procent. Inkluderar inga buffertkrav.

⁵⁾ Beräknas genom att dividera riskvägt exponeringsbelopp med exponeringsvärdet för respektive risk/exponeringsklass.

Kapitaltäckningsanalys

TSEK	Konsoliderad situation ¹⁾ 2017-12-31	Konsoliderad situation ¹⁾ 2016-12-31
Kärnprimärkapitalinstrument: Instrument och reserver		
Medlemsinsatser	1 698 189	1 585 080
Övrigt tillskjutet kapital	1 797 796	1 797 796
Primärkapitalinstrument	700 000	0
Reserver	38 022	14 991
Aktuariella förändringar	-27 966	-16 359
Balanserad vinst	1 542 054	1 424 584
Årets resultat ²⁾	276 047	296 926
Eget kapital enligt balansräkningen	6 024 142	5 103 018
Avdrag relaterade till den konsoliderade situationen och andra förutsebara kostnader	-120 962	-123 806
Avdrag för primärkapitalinstrument klassificerade som eget kapital	-700 000	0
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar³⁾	5 203 180	4 979 212
Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar		
Ytterligare värdejusteringar	-55 765	-52 404
Immateriella tillgångar	-99 356	-66 748
Uppskjutna skattefordringar som är beroende av framtida lönsamhet	-4 087	-2 955
Reserver i verkligt värde relaterade till vinster eller förluster på kassaflödessäkringar	0	6 723
Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp (IRK)	-107 327	-126 324
Förmånsbestämda pensionsplaner	0	16 359
Summa lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-266 535	-225 349
Kärnprimärkapital	4 936 645	4 753 863
Primärkapitaltillskott: instrument		
Primärkapitalinstrument klassificerade som eget kapital enligt tillämpliga redovisningsstandarder	700 000	0
Primärkapital (Kärnprimärkapital + Primärkapital)	5 636 645	4 753 863
Supplementärkapital: instrument och avsättningar		
Kapitalinstrument och efterställda lån som ska räknas som supplementärkapital	1 200 000	1 699 972
Positiva belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp (IRK)	0	1 059
Supplementärkapital före lagstiftningsjusteringar	1 200 000	1 701 031
Supplementärkapital: lagstiftningsjusteringar		
Summa lagstiftningsjusteringar av supplementärkapital		
Supplementärkapital	1 200 000	1 701 031
Kapitalbas (Primärkapital+Supplementärkapital)	6 836 645	6 454 894
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	15 595 184	16 190 434
Kapitalrelationer och buffertar		
Kapitalkrav	1 247 615	1 295 235
Kärnprimärkapitalrelation (%)	31,7	29,4
Primärkapitalrelation (%)	36,1	29,4
Total kapitalrelation (%)	43,8	39,9
Institutspecifikt kärnprimärkapitalkrav inklusive buffertkrav (%)	9,0	8,5
varav krav på kapitalkonserveringsbuffert (%)	2,5	2,5
varav krav på kontracyklisk buffert (%)	2,0	1,5
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert (%) ⁴⁾	27,2	23,4
Kapitaltäckning enligt Basel 1-golv		
Kapitalbas	6 943 972	6 580 159
Kapitalkrav	4 464 875	4 345 588
Kapitaltäckningskvot	1,56	1,51

¹⁾ Konsoliderad situation innefattar Landshypotek Ekonomisk Förening och Landshypotek Bankkoncernen.

²⁾ Landshypotek Bank har i beslut från Finansinspektionen i februari 2017 fått godkänt att, under vissa i beslutet angivna förutsättningar, räkna in delärs- eller helärsöverskott i kapitalbasberäkningen för institutet samt för den konsoliderade situationen.

³⁾ Denna post avser den konsoliderade situationen och skiljer sig från eget kapital enligt IFRS genom att den föreslagna utdelningens bidrag till eget kapital exkluderas.

⁴⁾ Beräknas som "bankens kärnprimärkapital reducerat med kärnprimärkapitalkravet samt reducerat med eventuellt ytterligare kärnprimärkapital som används för att täcka kravet på primärkapital och/eller totalt kapital, dividerat med totalt riskvägt exponeringsbelopp".

Kapitalkrav uppdelat på risk, metod och exponeringsklass

TSEK	Landshypotek Bank AB 2017-12-31			
	Exponeringsvärde ¹⁾	Riskvägt exponeringsbelopp ²⁾	Kapitalkrav ³⁾	Genomsnittlig riskvikt ⁴⁾
Kreditrisk – Internmetoden	66 491 392	8 495 282	679 623	13 %
Hushåll – säkerhet i fastighet	66 315 621	8 319 511	665 561	13 %
Övriga motpartslösa tillgångar	175 771	175 771	14 062	100 %
Kreditrisk – Schablonmetoden	19 171 983	4 467 812	357 425	23 %
Nationella regeringar eller centralbanker	46 205			0 %
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan eller myndigheter	6 211 320			0 %
Institut	1 645 395	552 289	44 183	34 %
Företag	170 224	169 156	13 532	99 %
Hushåll	57 695	40 573	3 246	70 %
Säkrade genom panträtt i fast egendom	3 734 441	2 964 661	237 173	79 %
Fallerade exponeringar	7 916	11 255	900	142 %
Säkerställda obligationer	7 298 786	729 879	58 390	10 %
Operativ risk – Basmetoden		1 366 604	109 328	
Kreditvärdighetsjusteringsrisk – Schablonmetoden	1 393 580	1 286 858	102 949	92 %
Summa	87 056 955	15 616 557	1 249 325	

TSEK	Landshypotek Bank AB 2016-12-31			
	Exponeringsvärde	Riskvägt exponeringsbelopp	Kapitalkrav	Genomsnittlig riskvikt
Kreditrisk – Internmetoden	65 236 386	8 815 831	705 267	14 %
Hushåll – säkerhet i fastighet	65 101 874	8 681 320	694 506	13 %
Övriga motpartslösa tillgångar	134 512	134 512	10 761	100 %
Kreditrisk – Schablonmetoden	18 218 570	4 454 610	356 369	24 %
Nationella regeringar eller centralbanker	46 140			0 %
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan eller myndigheter	5 476 209			0 %
Institut	2 024 199	676 570	54 126	33 %
Företag	295 292	293 056	23 445	99 %
Hushåll	116 781	81 293	6 503	70 %
Säkrade genom panträtt i fast egendom	3 019 193	2 661 034	212 883	88 %
Fallerade exponeringar	15 889	20 170	1 614	127 %
Säkerställda obligationer	7 224 867	722 487	57 799	10 %
Operativ risk – Basmetoden		1 423 728	113 898	
Kreditvärdighetsjusteringsrisk – Schablonmetoden	1 543 530	1 513 029	121 042	98 %
Summa	84 998 486	16 207 198	1 296 576	

¹⁾ Exponeringsvärde beräknat i enlighet med CRR. I bankens tidigare rapporter har i vissa fall den engelska förkortningen EAD samt exponeringsbelopp använts för detta som nu benämns exponeringsvärde

²⁾ Efter applicering av tillämpliga riskvikter. Riskvikterna för internmetoden baseras på intern riskklassificering och interna historiska data, medan schabloniserade värden enligt CRR används för schablonmetoden.

³⁾ Beräknas genom att multiplicera riskvägt exponeringsbelopp med 8 procent. Inkluderar inga buffertkrav.

⁴⁾ Beräknas genom att dividera riskvägt exponeringsbelopp med exponeringsvärdet för respektive risk/exponeringsklass.

Kapitaltäckningsanalys

TSEK	Landshypotek Bank AB 2017-12-31	Landshypotek Bank AB 2016-12-31
Kärnprimärkapitalinstrument: Instrument och reserver		
Aktiekapital	2 253 000	2 253 000
Övrigt tillskjutet kapital	1 016 694	1 016 694
Primärkapitalinstrument	700 000	0
Reserver	38 022	14 991
Aktuariella förändringar	-	-
Balanserad vinst	1 543 579	1 169 750
Årets resultat ¹⁾	255 309	271 647
Eget kapital enligt balansräkningen	5 806 604	4 726 081
Avdrag relaterade till den konsoliderade situationen och andra förutsebara kostnader	0	0
Avdrag för primärkapitalinstrument klassificerade som eget kapital	-700 000	0
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar²⁾	5 106 604	4 726 081
Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar		
Ytterligare värdejusteringar	-55 765	-52 404
Immateriella tillgångar	-99 356	-66 748
Uppskjutna skattefordringar som är beroende av framtida lönsamhet	-365	-2 210
Reserver i verkligt värde relaterade till vinster eller förluster på kassaflödessäkringar	0	6 723
Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp	-107 327	-126 324
Förmånsbestämda pensionsplaner	0	0
Summa lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-262 813	-240 963
Kärnprimärkapital	4 843 790	4 485 118
Primärkapitaltillskott: instrument		
Primärkapitalinstrument klassificerade som eget kapital enligt tillämpliga redovisningsstandarder	700 000	0
Primärkapital (Kärnprimärkapital + Primärkapital)	5 543 790	4 485 118
Supplementärkapital: instrument och avsättningar		
Kapitalinstrument och efterställda lån som ska räknas som supplementärkapital	1 200 000	1 699 972
Positiva belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp (IRK)	0	1 059
Supplementärkapital före lagstiftningsjusteringar	1 200 000	1 701 031
Supplementärkapital: lagstiftningsjusteringar		
Summa lagstiftningsjusteringar av supplementärkapital		
Supplementärkapital	1 200 000	1 701 031
Kapitalbas (Primärkapital+Supplementärkapital)	6 743 790	6 186 149
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	15 616 557	16 207 198
Kapitalrelationer och buffertar		
Kapitalkrav	1 249 325	1 296 576
Kärnprimärkapitalrelation (%)	31,0	27,7
Primärkapitalrelation (%)	35,5	27,7
Total kapitalrelation (%)	43,2	38,2
Institutspecifikt kärnprimärkapitalkrav inklusive buffertkrav (%)	9,0	8,5
varav: krav på kapitalkonserveringsbuffert (%)	2,5	2,5
varav: krav på kontracyklisk buffert (%)	2,0	1,5
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert (%) ⁴⁾	26,5	21,7
Kapitaltäckning enligt Basel 1-golv		
Kapitalbas	6 851 117	6 311 415
Kapitalkrav	4 466 434	4 346 835
Kapitaltäckningskvot	1,53	1,45

¹⁾ Landshypotek Bank har i beslut från Finansinspektionen i februari 2017 fått godkänt att, under vissa i beslutet angivna förutsättningar, räkna in delårs- eller helårsöverskott i kapitalbasberäkningen för institutet samt för den konsoliderade situationen.

²⁾ Beräknas som "bankens kärnprimärkapital reducerat med kärnprimärkapitalkravet samt reducerat med eventuellt ytterligare kärnprimärkapital som används för att täcka kravet på primärkapital och/eller totalt kapital, dividerat med totalt riskvägt exponeringsbelopp".

Not 4 Räntenetto

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Ränteintäkter				
Ränteintäkter på utlåning till kreditinstitut	-1 699	-173		
Ränteintäkter på utlåning till allmänheten	1 254 083	1 266 978		
Avgår ränteförluster	-949	-1 168		
Ränteintäkter på räntebärande värdepapper	31 592	89 598		
varav ränteintäkter för finansiella tillgångar i verkligt värdesäkring	17 338	12 006		
varav ränteintäkter på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	25 452	81 516		
varav ränteintäkter på finansiella tillgångar som kan säljas	-11 199	-3 924		
Övriga ränteintäkter utlåning	12 792	11 872		
Övriga ränteintäkter	12	1 274		3
Summa	1 295 831	1 368 381	-	3
Medelränta på utlåning till allmänheten	1,86 %	1,93 %		
Alla ränteintäkter är hänförliga till den svenska marknaden.				
Räntekostnader				
Räntekostnader för skulder till kreditinstitut	5 109	7 105		
Räntekostnader för in- och upplåning från allmänheten	-87 551	-86 582		
varav insättargarantiavgifter	-6 777	-7 121		
Räntekostnader för räntebärande värdepapper	-553 193	-691 341		
varav räntekostnader för finansiella skulder i verkligt värdesäkring justerade för verkligt värde av säkrad risk	-548 935	-492 165		
varav räntekostnader för räntebärande värdepapper till upplupet anskaffningsvärde	-85 588	-355 188		
varav periodisering av upparbetat marknadsvärde från avbrutna säkringsrelationer ¹⁾	81 330	156 013		
Räntekostnader för efterställda skulder	-34 458	-34 641		
Räntekostnader för derivatinstrument	249 755	218 913		
varav räntekostnader på derivatinstrument värderade till verkligt värde i resultaträkningen	-37 356	41 291		
varav räntekostnader för derivat identifierade som säkringsinstrument	375 731	326 071		
varav omklassificering avbrutna säkringsrelationer	-88 619	-148 449		
Övriga räntekostnader	-75 145	-44 623	-23	-12
varav avgift statlig stabiliseringsfond	-56 945	-28 821		
Summa	-495 482	-631 168	-23	-12
Summa räntenetto	800 349	737 212	-23	-9

¹⁾ Posten avser minskade, redovisade räntekostnader till följd av periodisering av upparbetat marknadsvärde i säkrad risk hänförligt till säkringsrelationer för verkligt värde som avbrutits under 2013 och 2014. Motsvarande belopp med negativ påverkan på resultatet, hänförlig till en värdeminskning på säkringsinstrumenten (derivaten) i de avbrutna säkringsrelationerna, redovisas under derivat i räntenettet. Återstående belopp att periodisera ut är 258,4 MSEK. Periodiseringar pågår fram till augusti 2029.

Provisionsintäkter direkt hänförliga till utlåningen är omklassificerade till ränteintäkter under 2016. Övriga finansiella kostnader hänförliga till finansiering är omklassificerade till räntekostnader 2016.

Not 5 Nettoresultat av finansiella transaktioner

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Realiserat resultat försäljning av obligationer och andra räntebärande värdepapper	10 756	389		
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Realiserat resultat försäljning av obligationer och andra räntebärande värdepapper	433	2 263		
Övriga finansiella skulder				
Realiserat resultat återköp egna emitterade obligationer	-21 613	-49 121		
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet				
Realiserat resultat köp/försäljning derivatkontrakt	-14 663	37 331		
Summa realiserat resultat	-25 087	-9 138		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Värdeförändring obligationer och andra räntebärande värdepapper	-32 445	-50 876		
Värdeförändring derivat med positivt marknadsvärde som inte ingår i någon säkringsrelation	-4 072	-19 724		
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet				
Värdeförändring derivat med negativt marknadsvärde som inte ingår i någon säkringsrelation	42 672	83 876		
Omklassificering avbrutna säkringsrelationer	89 273	2 893		
Poster som ingår i säkringsrelation och som säkringsredovisas				
Värdeförändring emitterade obligationer som ingår i säkring av verkligt värde	294 697	-227 360		
Värdeförändring på räntesäkrade poster i portföljsäkring	-45 454	21 233		
Värdeförändring placeringsobligationer som ingår i säkring av verkligt värde	-10 545	21 481		
Värdeförändring derivat som ingår i säkring av verkligt värde	-357 132	203 773		
varav omklassificering avbrutna säkringsrelationer ¹⁾		106 718		
Summa orealiserat resultat	-23 006	35 295		
Nettoresultat av finansiella transaktioner	-48 093	26 158		

¹⁾ Posten avser periodisering av upparbetat marknadsvärde i säkrad risk hänförligt till säkringsrelationer för verkligt värde som avbrutits under 2013 och 2014. Återstående belopp att periodisera ut är 258,4 MSEK. Periodiseringar pågår fram till augusti 2029.

Med realiserat resultat avses värdeförändringar som realiserats, d.v.s. erhållits/betalats gentemot motpart, detta för affärer som stängts under året. Med orealiserat resultat avses marknadsvärdessförändringar för levande affärer.

Not 6 Övriga rörelseintäkter

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Fastighetsintäkter	1 447	3 532		
Försäljning av rörelsefastighet				
Driftsnetto från övertagna fastigheter				
Övrigt	3 079	3 783	2 651	
Summa	4 526	7 315	2 651	-

Not 7 Allmänna administrationskostnader

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Personalkostnader				
Löner och annan ersättning till VD, ledande befattningshavare och styrelse	-19 786	-21 048	-1 860	-2 032
Löner m.m. övrig personal	-101 082	-95 218	-7 847	-5 169
Avsättning till vinstandelsstiftelse	-5 346	-4 461		
Pensionskostnader	-20 464	-19 096	-245	-239
Socialförsäkringsavgifter	-37 953	-36 645	-2 832	-2 130
Andra personalkostnader	-18 216	-12 015	-1 780	-1 716
Summa	-202 847	-188 483	-14 564	-11 286
Specifikation av pensionskostnader				
Förändring av avsättning till pensioner	5	37		
Pensionspremier	-16 634	-17 127	-197	-161
varav till ledande befattningshavare	-2 518	-2 887	-197	-161
Direktutbetalda pensioner	-961	-967		
Till pensionskostnader hänförliga löne- och avkastningsskatter	-4 280	-4 384	-48	-78
Förmånsbestämda pensionsplaner	1 406	3 345		
Summa	-20 464	-19 096	-245	-239

Pensionskostnaderna i koncernen är redovisade enligt IAS 19, Ersättning till anställda. Pensionskostnader i Landshypotek Bank AB har beräknats enligt Finansinspektionens föreskrifter.

Bolagets pensionsförpliktelser har täckts genom försäkring i Sparinstitutens Pensionskassa samt genom avsatt till pensioner som kreditförsäkrats i FPG (Försäkringsbolaget Pensionsgaranti, ömsesidigt). Ytterligare information om pensionsskuld redovisas i not 29.

	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Antal anställda män	92	83	1	1
Antal anställda kvinnor	91	81		
Summa	183	164	1	1
Medelantal avlönade inkl. vikarier	174	164	1	1
Styrelseledamöter och ledande befattningshavare				
Antal styrelseledamöter	17	22	8	13
varav män	11	14	6	9
varav kvinnor	6	8	2	4
Antal ledande befattningshavare	11	11	1	1
varav män	8	6	1	1
varav kvinnor	3	5		

För information om lån till ledamöter och ledande befattningshavare se not 39.

forts. **Not 7** Allmänna administrationskostnader

TSEK					
Ersättningar och övriga förmåner 2017	Grundlön/ Styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Övrig ersättning	Summa
Styrelsens ordförande Lars Öhman	220				220
Styrelseledamot Rikard Cederholm	38				38
Styrelseledamot Hans Heuman	75				75
Styrelseledamot Per-Olof Hilmér	128			5	133
Styrelseledamot Pär Sahlin	60				60
Styrelseledamot Kerstin Arnemo	75				75
Styrelseledamot Erik A Eriksson	92			1	92
Styrelseledamot Kristin Johansson	116			4	120
Styrelseledamot Lars-Johan Merin	85				85
Styrelseledamot Paul Isaksson	38				38
Andra ledande befattningshavare (1 personer)	870	11	245	43	1 170
Se uppställning över styrelseledamöter i förvaltningsberättelsen	1 795	11	245	53	2 105

Ersättningar och övriga förmåner 2016	Grundlön/ Styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Övrig ersättning	Summa
Styrelsens ordförande Lars Öhman	222			7	229
Styrelseledamot Anders Axelsson	28				28
Styrelseledamot Rikard Cederholm	91			3	94
Styrelseledamot Inga-Lill Gilbertsson	46			1	47
Styrelseledamot Hans Heuman	79			11	90
Styrelseledamot Per-Olof Hilmér	135			26	161
Styrelseledamot Hans Pettersson	53				53
Styrelseledamot Pär Sahlin	145			5	150
Styrelseledamot Kerstin Arnemo	106			1	107
Styrelseledamot Erik A Eriksson	67			9	76
Styrelseledamot Kristin Johansson	51			2	53
Styrelseledamot Lars-Johan Merin	41			1	42
Styrelseledamot Ingrid Johansson	28				28
Andra ledande befattningshavare (1 personer)	822	11	239	42	1 114
Summa	1 914	11	239	107	2 271

Ingen rörlig ersättning eller aktierelaterad ersättning har utgått under 2016 och 2017.

forts. **Not 7** Allmänna administrationskostnader

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Övriga administrationskostnader				
Resekostnader	-4 836	-4 857	-978	-1 580
Tele och datakostnader	-2 233	-2 229	-12	-32
Kontorskostnader	-2 241	-2 307	-82	-56
Lokalkostnader	-17 368	-16 243	-49	-65
IT-kostnader	-84 458	-95 797	-16	-12
Porto och utskick	-4 577	-5 389	-706	-447
Konsulter	-46 978	-36 747	-485	-883
Informationskostnader	-8 262	-9 403	-63	-263
Köpta tjänster	-1 244	-1 230	-658	-651
Marknadsföringskostnader	-22 841	-30 502	-1 194	-1 534
Myndigheter och föreningar	-4 896	-4 441	-1 413	-500
Arvode och kostnadsersättning till utsedda revisorer				
Revisionsuppdraget	-2 888	-2 937	-125	
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-1 398	-1 376		
Skatterådgivning	-102	-107		
Övriga tjänster	-1 719	-3 427		
Summa	-206 041	-216 990	-5 781	-6 024
Summa allmänna administrationskostnader	-408 886	-405 472	-20 344	-17 310

Not 8 Av- och nedskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Materiella anläggningstillgångar				
Avskrivning Inventarier	-2 826	-3 365		
Avskrivning Fastigheter	-521	-572		
Avskrivning Markanläggningar	-28	-28		
Immateriella anläggningstillgångar				
Avskrivning Datasystem	-10 387	-10 086		
Summa	-13 762	-14 049		

Not 9 Övriga rörelsekostnader

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Övrigt	-154	-225	-4	-1
Summa	-154	-225	-4	-1

Not 10 Kreditförluster, netto

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Kreditförluster				
Periodens bortskrivning avseende konstaterade förluster	-22 802	-37 671		
Återförda tidigare gjorda specifika reserveringar för sannolika kreditförluster, som i periodens bokslut redovisas som konstaterade förluster	20 114	37 315		
Specifika reservering för sannolika kreditförluster	-24 670	-51 614		
Gruppvisa reserveringar för sannolika kreditförluster	-4 320	-4 696		
Influtet på tidigare års konstaterade förluster	2 754	8 852		
Återförda ej längre erforderliga specifika reserveringar för sannolika kreditförluster	16 436	33 000		
Summa	-12 488	-14 814		

Alla kreditförluster är hänförliga till utlåning till allmänheten.
Egendom övertagen för skyddande av fordran 0 (0,4) MSEK.

Not 11 Skatt på årets totalresultat

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Resultat före skatt	321 491	336 124	152 379	158 280
Inkomstskatt beräknad på nationella skattesatser	-70 728	-73 947	-33 523	-34 822
Skatteeffekter av:				
Ej skattepliktiga intäkter	3	35	-	-
Ej avdragsgilla kostnader	-8 096	-475	-117	-49
Justering av föregående års skattekostnad	-242	325	-	-
Kostnader som ska dras av men som ej ingår i redovisat resultat	33 620	34 864	33 620	34 864
Summa	-45 444	-39 198	-20	-7
Vägd genomsnittlig skattesats	-14,1 %	11,7 %	0,0 %	0,0 %
varav aktuell skatt	-45 198	-38 768	-20	-7
varav uppskjuten skatt	-246	-430		
Specifikation av uppskjuten skatt				
Uppskjuten skatt avseende pensionskostnader	-298	-482		
Uppskjuten skatt avseende avskrivningar av fastigheter	52	52		
Summa förändringar uppskjuten skatt	-246	-430	-	-
<i>Aktuell skattesats och uppskjuten skatt för året var 22,0 procent för såväl koncernen som moderföreningen.</i>				
Inkomstskatt relaterad till övrigt totalresultat				
Kassaflödessäkringar				
Resultat före skatt	8 620	11 812		
Uppskjuten skatt	-1 896	-2 599		
Resultat efter skatt	6 723	9 213		
Finansiella instrument som kan säljas				
Resultat före skatt	20 907	62 087		
Aktuell skatt	-4 600	-13 659		
Resultat efter skatt	16 307	48 428		
Aktuariella skillnader				
Resultat före skatt	-14 881	-38 811		
Uppskjuten skatt	3 274	8 538		
Resultat efter skatt	-11 607	-30 273		
Övrigt totalresultat	11 424	27 368		
Aktuell skatt	-4 600	-13 659		
Uppskjuten skatt	1 378	5 940		
Summa skatt relaterad till övrigt totalresultat	-3 222	-7 719		

Not 12 Utlåning till kreditinstitut

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Utlåning till koncernföretag			56	166
Utlåning till banker	397 854	592 858	4 508	165 787
Summa	397 854	592 858	4 564	165 953

Not 13 Utlåning till allmänheten

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Lånefordringar	68 537 095	66 577 900		
Avgår specifika reserveringar för individuellt värderade lånefordringar	-44 366	-54 736		
Avgår gruppvisa reserveringar för gruppvis värderade lånefordringar	-4 320	-4 696		
Lånefordringar netto	68 488 409	66 518 468		
Upplysningar om förfallna ej osäkra lånefordringar				
Förfallna lånefordringar 5 - 90 dagar	4 227	77 079		
Förfallna lånefordringar mer än 90 dagar	226 354	230 696		
Summa förfallna ej osäkra lånefordringar	230 581	307 775		
Upplysningar om osäkra lånefordringar				
Osäkra lånefordringar som ej är förfallna	113 947	103 767		
Osäkra lånefordringar som är förfallna	82 186	130 859		
Summa osäkra lånefordringar brutto	196 133	234 626		
Avgår gjorda reserveringar kapital	-48 686	-59 432		
Summa osäkra lånefordringar netto	147 447	175 194		
Osäkra lånefordringar vid årets början	234 626	418 281		
Tillkommit osäkra lånefordringar under året	47 097	53 191		
Avgått osäkra lånefordringar under året	-85 590	-236 845		
Osäkra lånefordringar vid årets slut	196 133	234 626		
Reserveringar kapital vid årets början	-59 432	-73 249		
Tillkommit reserveringar under året	-16 972	-27 429		
Avgått reserveringar under året	27 718	41 246		
Reserveringar kapital vid årets slut	-48 686	-59 432		

För säkerheter avseende utlåning se sid 19.

För utlåning finns säkerheter i form av fast egendom.

Not 14 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Noterade Obligationer				
Emitterade av svenska kommuner	6 183 861	5 478 389		
Emitterade av svenska bostadsinstitut	7 238 080	7 136 148		
varav säkerställda obligationer	7 238 080	7 136 148		
Summa	13 421 941	12 614 537		
Värdering av noterade obligationer och andra räntebärande värdepapper				
Nominellt belopp	13 048 000	12 168 000		
Upplupet anskaffningsvärde	13 346 463	12 516 976		
Marknadsvärde	13 421 941	12 614 537		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper klassificeras som finansiella tillgångar som kan säljas eller som en handelsportfölj.				
Noterade obligationer och andra räntebärande värdepapper per kategori				
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	322 455	2 613 652		
Finansiella tillgångar som kan säljas	13 099 486	10 000 885		
Summa	13 421 941	12 614 537		

Bokfört värde avser marknadsvärdet exklusive upplupna räntor. Upplupna räntor redovisas under förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.

Not 15 Derivat

Koncernen

TSEK	2017		2016	
	Nominellt belopp	Bokfört värde	Nominellt belopp	Bokfört värde
Derivat som ej ingår i säkringsredovisning				
Positiva stängningsvärden för ränteswappar	800 000	624	-	-
Positiva stängningsvärden för valutaränteswappar	1 375 668	58 493	833 660	38 796
Summa	2 175 668	59 117	833 660	38 796
Derivat som ingår i säkringsredovisning				
Positiva stängningsvärden för ränteswappar	15 230 192	865 582	20 091 168	1 081 659
Positiva stängningsvärden för valutaränteswappar	3 448 036	541 353	3 512 834	720 318
Summa	18 678 228	1 406 935	23 604 002	1 801 977
Summa	20 853 896	1 466 052	24 437 662	1 840 773

Bokfört värde avser marknadsvärdet exklusive upplupna räntor i derivatkontrakt. Upplupna räntor redovisas under förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.

Inga derivat finns redovisade i Moderföreningen.

Not 16 Aktier och andelar

Koncernen

Moderföreningen

TSEK	2017		2016	
	2017	2016	2017	2016
Aktier och andelar				
Övrigt	1	1	1	1
Summa	1	1	1	1

Not 17 Aktier och andelar i koncernföretag

Koncernen

Moderföreningen

TSEK	2017		2016	
	2017	2016	2017	2016
Innehav i kreditinstitut				
Landshypotek Bank AB, 2 253 000 aktier med kvotvärde 1000 SEK			2 452 328	2 196 328
Summa			2 452 328	2 196 328

Dotterbolaget är helägt.

Not 18 Immateriella tillgångar

Koncernen

Moderföreningen

TSEK	2017		2016	
	2017	2016	2017	2016
Andra immateriella anläggningstillgångar				
Anskaffningsvärde vid årets början	115 226	59 047		
Anskaffningar under året	42 996	56 179		
Utgående anskaffningsvärde	158 222	115 226	-	-
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-48 479	-38 393		
Årets avskrivningar	-10 388	-10 086		
Nedskrivningar				
Utgående ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	-58 867	-48 479	-	-
Bokfört värde	99 355	66 748	-	-

Immateriella anläggningstillgångar består av investeringar i programvara.

Not 19 Materiella tillgångar

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Inventarier				
Anläggningstillgångar				
Anskaffningsvärde vid årets början	29 259	27 234		
Förvärv under året	1 844	2 025		
Utgående anskaffningsvärde	31 103	29 259	-	-
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-19 978	-16 613		
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-2 825	-3 365		
Utgående ackumulerade avskrivningar	-22 803	-19 978	-	-
Summa Inventarier	8 300	9 282	-	-
Byggnader och mark				
Anläggningstillgångar				
Rörelsefastigheter				
Antal egendomar	1	1		
Uppskattat verkligt värde	28 000	28 000		
Antal egendomar	1	1		
Uppskattat verkligt värde	400	400		
Anskaffningsvärde vid årets början	15 429	24 947		
Övertagen fastighet		400		
Försäljning	-400	-9 918		
Utgående anskaffningsvärde	15 029	15 429	-	-
Årets avskrivning				
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-4 965	-4 779		
Årets avskrivningar	-549	-186		
Utgående ackumulerade avskrivningar	-5 514	-4 965	-	-
Summa byggnader och mark	9 515	10 464	-	-

Not 20 Övriga tillgångar

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Aviserade räntor och amorteringar	263	89		
Fordringar på koncernföretag			231 189	217 623
Övriga fordringar	3 400	9 152	440	332
Summa	3 664	9 241	231 628	217 956

Not 21 Uppskjuten skatt

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Uppskjuten skattefordran (+) / skuld (-)	4 087	2 955		
Summa	4 087	2 955		-
Ingående uppskjuten skattefordran säkringsreserv	1 896	4 495		
Förändring uppskjuten skatt på säkringsreserv	-1 896	-2 599		
Utgående uppskjuten skattefordran på säkringsreserv	0	1 896		-
Ingående uppskjuten skatteskuld aktuariella skillnader	-1 118	-9 657		
Förändring uppskjuten skatt på aktuariella skillnader	3 274	8 538		
Utgående uppskjuten skatteskuld på aktuariella skillnader	2 156	-1 118		-
Ingående uppskjuten skattefordran pensioner enligt IAS 19	1 863	2 345		
Förändring uppskjuten skatt på pensioner enligt IAS 19	-298	-482		
Utgående uppskjuten skattefordran pensioner enligt IAS 19	1 565	1 863		-
Ingående uppskjuten skattefordran på underskottsavdrag	-	-		
Avgår uppskjuten skatt på underskottsavdrag	-	-		
Utgående uppskjuten skattefordran på underskottsavdrag	-	-		-
Ingående uppskjuten skatt på avskrivning av fastighet	313	261		
Tillkommer uppskjuten skatt avskrivning fastighet	52	52		
Utgående uppskjuten skatt på avskrivning av fastighet	365	313		-
Summa uppskjuten skattefordran (+) / skuld (-)	4 087	2 955	-	-

Uppskjuten skatt är beräknad på skattesatsen 22 procent.
Samtliga poster förväntas regleras senare än inom 12 månader.

Not 22 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Förutbetalda kostnader	24 330	17 373	238	148
Upplupna räntor utlåning till allmänheten	74 143	49 044		
Upplupna räntor räntebärande instrument	64 394	90 590		
Upplupna räntor derivat	269 839	244 005		
Övriga upplupna intäkter	3 358	4 547		
Summa	436 063	405 559	238	148

Not 23 Skulder till kreditinstitut

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Svenska banker	23 906	558 444		
Utländska banker	400 132	443 955		
Summa	424 038	1 002 399	-	-

Not 24 Upplåning från allmänheten

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Inlåning från allmänheten	12 675 325	11 566 390		
Summa	12 675 325	11 566 390	-	-

Not 25 Emitterade värdepapper m.m.

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Certifikat	-	2 881 206		
Obligationslån	62 877 705	58 690 932		
Summa	62 877 705	61 572 138	-	-
Emitterade värdepapper – säkringsföremål i verkligt värde säkring				
Upplupet anskaffningsvärde	25 394 210	24 388 599	-	-
Värde justerat för verkligt värdeförändring avseende säkrad risk	26 368 664	25 423 199		

Säkring av verkligt värde

Koncernen säkrar delar av sin exponering för ränterisk, i fastförräntade finansiella skulder, mot förändringar i verkligt värde på grund av ränteförändringar. För detta ändamål används ränteswappar och räntevalutaswappar.

Kassaflödessäkringar

Koncernen säkrar dela av sin exponering för ränterisk, i finansiella skulder med rörlig ränta, mot förändringar i framtida kassaflöden på grund av ränteförändringar. För detta ändamål används ränteswappar och räntevalutaswappar. Samtliga kassaflödessäkringar stängdes under 2017.

Not 26 Derivat

TSEK	Koncernen			
	2017		2016	
	Nominellt belopp	Bokfört värde	Nominellt belopp	Bokfört värde
Derivat som ej ingår i säkringsredovisning				
Negativa stängningsvärden för ränteswappar	785 000	34 929	3 575 000	145 251
Negativa stängningsvärden för valutaränteswappar	196 524	4 997	699 508	10 557
Summa	981 524	39 926	4 274 508	155 808
Derivat som ingår i säkringsredovisning				
Negativa stängningsvärden för ränteswappar	30 239 000	331 324	20 179 000	423 878
Negativa stängningsvärden för valutaränteswappar	2 200 880	334 487	2 418 803	150 808
Summa	32 439 880	665 811	22 597 803	574 686
Summa	33 421 404	705 737	26 872 310	730 494

Bokfört värde avser marknadsvärdet exklusive upplupna räntor i derivatkontrakt. Upplupna räntor redovisas under förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.

Inga derivat finns redovisade i Moderföreningen.

Not 27 Övriga skulder

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Skulder till koncernföretag			3 873	2 475
Leverantörsskulder	24 360	12 090	275	281
Övriga skulder	52 386	48 101	1 311	1 523
Summa	76 746	60 191	5 459	4 279

Not 28 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Upplupna räntor emitterade värdepapper	278 239	277 694		
Upplupna räntor derivat	93 091	126 265		
Övriga upplupna kostnader	21 105	29 697	467	423
Förutbetalda intäkter	1 537	1 513		
Summa	393 972	435 169	467	423

Not 29 Avsättningar

TSEK

Förmånsbestämda pensionsplaner redovisas i balansräkningen som en avsättning och i resultaträkningen som pensionskostnad inom personalkostnader. Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner redovisas i övrigt totalresultat. Avsättningen i balansräkningen är ett netto av skuld för pensionsförpliktelser och det verkliga värdet på de tillgångar som avsatts för ändamålet att trygga pensionsförpliktelserna, så kallade förvaltningstillgångar.

Den förmånsbestämda pensionsplanen innebär att den anställda garanteras en livslång pension motsvarande en viss procentuell andel av slutlönen och omfattar i huvudsak ålderspension, sjukpension och efterlevandepension. Koncernens avsättning påverkas av anställdas förväntade livslängd, förväntade slutlön samt av förväntat inkomstbasbelopp.

Planen tryggas genom köp av tjänstepensionsförsäkringar i försäkringsföretaget SPK (Sparinstitutens PensionsKassa). SPK administrerar pensioner och förvaltar tillgångar för pensionsändamålen både för Landshypotek Bank och andra arbetsgivare. Koncernen behöver därför fastställa sin andel av förvaltningstillgångarna som finns hos SPK.

Landshypotek Banks andel i SPK är 1,4 procent. Fördelningen sker genom att använda den fördelningsnyckel SPK sannolikt skulle ha använt per balansdagen för att fördela tillgångarna om planen omgående avvecklats alternativt om det förelegat en situation där det erfordrats en extra inbetalning från arbetsgivarna till följd av otillräckliga tillgångar. Arbetsgivarna har ett ansvar att säkerställa att SPK har tillräckligt med tillgångar för att fullgöra pensionsplanens förpliktelser mätt utifrån den lagstiftning som åligger SPK. Däri ligger Landshypotek Banks risk. Något sådant underskott finns inte i nuläget. SPK:s förvaltning av tillgångarna sker främst utifrån de regelverk som åligger SPK. Koncernens avsättning och pensionskostnad påverkas därför av SPK:s förvaltningsresultat.

Storleken på de spar- och riskpremier som SPK kommer att fakturera bestäms av de premieantaganden som SPK tillämpar. I dessa finns antagande om dödlighet, ränteantagande, drifts- och säkerhetstillägg mm. Landshypotek tillämpar inte själva någon matchningsstrategi mellan tillgångar och skulder eftersom man äger tillgångarna indirekt genom att man äger en del av de gemensamma placeringstillgångarna i SPK.

Tabellen visar var i de finansiella rapporterna som koncernens ersättningar efter avslutad anställning är redovisade

TSEK	Koncernen		Modelföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Förpliktelser i balansräkningen för:				
- Förmånsbestämda pensionsplaner	17 712	4 193		
Skuld (+) / överskott (-) i balansräkningen ¹⁾	17 712	4 193		
Redovisning i rörelseresultatet avseende: ²⁾				
- Förmånsbestämda pensionsplaner	1 356	4 457		
Summa	1 356	4 457		
Omvärdering aktuariell vinst/förlust i övrigt totalresultat avseende:				
- Förmånsbestämda pensionsplaner	14 881	38 811		
Summa	14 881	38 811		

¹⁾ Överskott redovisas som övrig tillgång, se not 20.

²⁾ Redovisning i rörelseresultatet inkluderar kostnader för tjänstgöring under innevarande år, räntekostnader, avgifter/premier samt löneskatt.

Belopp som redovisas i balansräkningen har beräknats enligt följande:

	2017	2016
Nuvärdet av fonderade förpliktelser	363 176	353 168
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	-345 464	-348 975
Underskott i fonderade planer	17 712	4 193
Nuvärdet av ofonderade förpliktelser	-	-
Summa underskott i förmånsbestämda pensionsplaner	17 712	4 193
Effekt av lägsta fonderingskrav/tillgångstak	-	-
Skuld (+) / överskott (-) i balansräkningen ¹⁾	17 712	4 193

¹⁾ Överskott redovisas som övrig tillgång, se not 20.

TSEK

Förändringen i den förmånsbestämda förpliktelsen under året är följande:	Nuvärdet av förpliktelsen	Verkligt värde på förvaltnings-tillgångar	Verkligt värde på förvaltnings-tillgångar
Ingående balans per 1 januari 2016	361 726	-391 841	-30 115
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	4 916	0	4 916
Räntekostnader/(intäkter)	11 221	-12 333	-1 112
Kostnader för tjänstgöring under tidigare år och vinster och förluster från regleringar	-	-	-
Summa kostnader	377 863	-404 174	-26 311
Omvärderingar:			
- Avkastning på förvaltningstillgångar	-2 766	41 577	38 811
Summa omvärderingar	-2 766	41 577	38 811
Avgifter			
- Arbetsgivaren	-	-6 685	-6 685
- Anställda som omfattas av planen	-	-	-
Utbetalningar från planen:			
- Utbetalda ersättningar	-21 929	20 307	-1 622
Utgående balans per 31 december 2016	353 168	-348 975	4 193
Ingående balans per 1 januari 2017	353 168	-348 975	4 193
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	4 320	-	4 320
Räntekostnader/(intäkter)	9 118	-9 068	50
Kostnader för tjänstgöring under tidigare år och vinster och förluster från regleringar	1 662	-	1 662
Summa kostnader	368 268	-358 043	10 225
Omvärderingar:			
- Avkastning på förvaltningstillgångar	14 985	-104	14 881
Summa omvärderingar	14 985	-104	14 881
Avgifter			
- Arbetsgivaren	-	-5 760	-5 760
- Anställda som omfattas av planen	-	-	-
Utbetalningar från planen:			
- Utbetalda ersättningar	-20 077	18 443	-1 634
Utgående balans per 31 december 2017	363 176	-345 464	17 712

Förväntade avgifter till planen enligt budget 2018 uppgår till 5 904 MSEK.

	2017	2016
Aktuariell vinst/förlust (+/-) under perioden	-14 881	-38 811
Total vinst/förlust (+/-), Förpliktelsen	-14 985	2 766
varav vinst/förlust (+/-), erfarenhetsbaserade effekter, Förpliktelsen	-4 271	39 259
varav vinst/förlust (+/-), förändrade demografiska antagande, Förpliktelsen	-3 647	-4 447
varav vinst/förlust (+/-), förändrade finansiella åtaganden, Förpliktelsen	-7 067	-32 046
Vinst/förlust (+/-), Förvaltningstillgångar	104	-41 577

De viktigaste aktuariella antagandena har varit följande:

	2017	2016
Diskonteringsränta	2,5 %	2,7 %
Löneökningar	3,6 %	3,2 %
Pensionsökningar	1,8 %	1,7 %

forts. **Not 29** Avsättningar

TSEK

Antaganden beträffande framtida livslängd baseras på offentlig statistik och erfarenheter från dödlighetsundersökningar och sätts i samråd med aktuariell expertis. Dessa antaganden innebär följande genomsnittliga återstående levnadsår för en person som går i pension vid 65 års ålder.

	2017	2016
Pensionering vid rapportperiodens slut:		
Man	22	22
Kvinna	24	24
Pensionering vid 20 år efter rapportperiodens slut:		
Man	22	22
Kvinna	24	24

Känsligheten i den förmånsbestämda förpliktelsen för ändringar i de väsentliga vägda antagandena är:

En ändring av en procentsats är givet att alla andra är oförändrade.

Antagande	Nuvärdet av förpliktelsen 2017	Ökning
Grundscenariot	363 176	
Minskning av diskonteringsräntan med 0,5 %-enhet	392 700	8,1 %
Ökning av förväntad indexering av förmåner med 0,5 %-enhet	391 951	7,9 %
Ökning av förväntade framtida löneökningar med 0,5 %-enhet	370 426	2,0 %
Minskning av dödlighetsintensitet med 20 %	389 446	7,2 %
Ökning av förväntad nyttjandegrad av §8 från 20 % till 40 %	365 030	0,5 %

Fördelning av nuvärdet av förpliktelsen, TSEK

	2017	2016
Aktiva	72 537	64 158
Fribrevshavare	64 531	65 797
Pensionärer	226 108	223 213
Summa	363 176	353 168

Antal individer som ingår i värderingen

	2017	2016
Aktiva	40	45
Fribrevshavare	138	139
Pensionärer	126	120
Summa	304	304

Löptidsanalys odiskonterade kassaflöden

Pensionsutbetalningar och betalning av särskild löneskatt avseende den latent löneskatteskulden, TSEK.

Avseende per balansdagen intjänad pension enligt IAS 19.

	Inom 1 år	Mellan 1-2 år	Mellan 2-5 år	Mer än 5 år	Summa
Per 31 december 2017					
Pensionsutbetalningar	16 670	15 421	45 850	472 240	550 181
Särskild löneskatt (endast avseende latent löneskatteskuld)	716	684	1 873	6 019	9 292
Summa	17 386	16 105	47 723	478 259	559 473

	Inom 1 år	Mellan 1-2 år	Mellan 2-5 år	Mer än 5 år	Summa
Per 31 december 2016					
Pensionsutbetalningar	18 443	16 350	45 048	474 200	554 041
Särskild löneskatt (endast avseende latent löneskatteskuld)	1 186	766	1 022	377	3 351
Summa	19 629	17 116	46 070	474 577	557 392

Vägd genomsnittlig löptid för pensionsförpliktelser, år

	31 dec 2017	31 dec 2016
Vägd genomsnittlig löptid för pensionsförpliktelser	17,7	17,6

Förvaltningstillgångarna består till 100 procent av värdet på den försäkring som tecknats i understödsföreningen SPK, för att finansiera den förmånsbestämda BTP planen. Pensionsutbetalningarna sker från denna försäkring.

forts. **Not 29** Avsättningar

TSEK

Fördelning av förvaltningstillgångar

Observera att Landshypotek äger tillgångar indirekt i SPK via försäkringsavtal. Nedan visas fördelning av placeringstillgångar i SPK.

Andel per tillgångsslag

	31 dec 2017 ¹⁾	31 dec 2016
Aktier	19,5 %	14,6 %
Räntebärande inkl. likvida medel	63,3 %	58,5 %
Alternativa placeringar, reelltillgångar och derivat	17,2 %	26,9 %

Not 30 Efterställda skulder

TSEK			Koncernen ¹⁾		Moderföreningen	
			2017	2016	2017	2016
Förfallodag	Nominellt belopp	Ränta				
2017/2022	70 000 000 SEK	Fast ränta 5,82 %	-	69 972		
2017/2022	430 000 000 SEK	3 mån STIBOR + 3,85 %	-	430 000		
2021/2026	1 200 000 000 SEK	3 mån STIBOR + 2,70 %	1 200 000	1 200 000		
Summa			1 200 000	1 699 972	-	-

¹⁾ Se LHAB's not 29.

Not 31 Förändringar i eget kapital

TSEK			Koncernen		Moderföreningen	
			2017	2016	2017	2016
Förändring av säkringsreserv						
Säkringsreserv vid årets början			-6 723	-15 937		
Verkligt värdeförändringar under året			1 557	3 857		
Överföringar till resultaträkningen			7 063	7 954		
Förändring uppskjuten skatt			-1 896	-2 599		
Säkringsreserv vid årets utgång			-	-6 723		-
Förändring verkligt värdereserv						
Verkligt värdereserv vid årets början			21 714	-26 714		
Verkligt värdeförändringar under året			21 126	61 988		
Överföringar till resultaträkningen			-219	99		
Skatt på årets värdeförändring			-4 600	-13 659		
Verkligt värdereserv vid årets utgång			38 021	21 714		-
Aktuariella skillnader						
Aktuariella skillnader vid årets början			-16 359	13 914		
Förändringar under året			-14 881	-38 811		
Skatt på årets förändringar			3 274	8 538		
Aktuariella skillnader vid årets utgång			-27 966	-16 359	-	-
Summa reserver vid årets utgång			10 056	-1 368	-	-

Not 32 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden

TSEK			Koncernen		Moderföreningen	
			2017	2016	2017	2016
Ställda säkerheter						
			Inga	Inga	Inga	Inga
Eventalförpliktelser						
Försäkringsbolaget Pensionsgaranti, FPG			26	26		
Bankgarantier			65 981	108 131		
Summa			66 007	108 157		
Åtaganden						
Flexibla bottenlån, beviljat ej utnyttjat belopp			553 326	597 830		
Summa			553 326	597 830		

Not 33 Finansiella tillgångar och skulder per kategori

Koncernen

TSEK						
	Värderat till verkligt värde via resultatet	Finansiella tillgångar som kan säljas	Lån och kund- fordringar	Övriga finansiella skulder	Skulder i verkligt värdesäkring justerade för verkligt värde av säkrad risk	Derivat identifie- rade som säkrings- instrument
2017						
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut			397 854			
Utlåning till allmänheten			68 488 409			
Obligationer och andra ränte- bärande värdepapper	322 455	13 099 486				
Derivat	59 117					1 406 935
Summa finansiella tillgångar	381 572	13 099 486	68 886 263	-	-	1 406 935
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut				424 038		
Upplåning från allmänheten				12 675 325		
Emitterade värdepapper m.m.				36 509 041	26 368 664	
Derivat	39 926					665 811
Efterställda skulder				1 200 000		
Övriga skulder				24 360		
Summa finansiella skulder	39 926	-	-	50 832 764	26 368 664	665 811

	Värderat till verkligt värde via resultatet	Finansiella tillgångar som kan säljas	Lån och kund- fordringar	Övriga finansiella skulder	Skulder i verkligt värdesäkring justerade för verkligt värde av säkrad risk	Derivat identifie- rade som säkrings- instrument
2016						
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut			591 839			
Utlåning till allmänheten			66 518 468			
Obligationer och andra ränte- bärande värdepapper	2 613 652	10 000 885				
Derivat	38 796					1 801 977
Summa finansiella tillgångar	2 652 448	10 000 885	67 110 307	-	-	1 551 833
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut				1 002 399		
Upplåning från allmänheten				11 731 390		
Emitterade värdepapper m.m.				36 148 939	25 423 199	
Derivat	155 807					574 686
Efterställda skulder				1 699 972		
Övriga skulder				229 599		
Summa finansiella skulder	155 807	-	-	50 812 300	25 423 199	574 686

forts. **Not 33** Finansiella tillgångar och skulder per kategori

Moderföreningen

TSEK						
	Värderat till verkligt värde via resultatet	Finansiella tillgångar som kan säljas	Lån och kund- fordringar	Övriga finansiella skulder	Skulder i verkligt värdesäkring justerade för verkligt värde av säkrad risk	Derivat identifie- rade som säkrings- instrument
2017						
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut			4 564			
Summa finansiella tillgångar	-	-	4 564	-	-	-
Finansiella skulder	-	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	-	-	-	-	-	-

	Värderat till verkligt värde via resultatet	Finansiella tillgångar som kan säljas	Lån och kund- fordringar	Övriga finansiella skulder	Skulder i verkligt värdesäkring justerade för verkligt värde av säkrad risk	Derivat identifie- rade som säkrings- instrument
2016						
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut			165 953			
Summa finansiella tillgångar	-	-	165 953	-	-	-
Finansiella skulder	-	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	-	-	-	-	-	-

Not 34 Upplysningar om verkligt värde

Koncernen

TSEK	2017		2016	
	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde
Tillgångar				
Utlåning till kreditinstitut	397 854	397 854	592 858	592 858
Utlåning till allmänheten	68 488 409	69 520 140	66 518 468	67 409 231
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	13 421 941	13 421 941	12 614 537	12 614 537
Derivat	1 466 052	1 466 052	1 840 773	1 840 773
Aktier och andelar	1	1	1	1
Summa tillgångar	83 774 257	84 805 988	81 566 637	82 457 400
Skulder, avsättningar och eget kapital				
Skulder till kreditinstitut	424 038	424 038	1 002 399	1 002 399
Upplåning från allmänheten	12 675 325	12 675 325	11 566 390	11 731 390
Emitterade värdepapper m.m.	62 877 705	63 933 290	61 572 138	62 632 533
Derivat	705 737	705 737	730 494	730 494
Efterställda skulder	1 200 000	1 271 340	1 699 972	1 745 157
Övriga skulder	24 360	24 360	12 090	12 090
Summa skulder	77 907 165	79 034 090	76 583 484	77 854 063

Verkligt värde redovisas exklusive upplupna räntor. Upplupna räntor redovisas under Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter samt Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.

Moderföreningen

	2017		2016	
	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde
Tillgångar				
Utlåning till kreditinstitut	4 564	4 564	165 953	165 953
Aktier och andelar	1	1	1	1
Summa tillgångar	4 565	4 565	165 954	165 954
Skulder och avsättningar				
Summa skulder	-	-	-	-

Not 35 Verkligt värde hierarki för finansiella instrument

Koncernen

TSEK	2017				2016			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Lånefordringar och kundfordringar								
Utlåning till kreditinstitut		397 854		397 854		592 858		592 858
Utlåning till allmänheten			69 520 140	69 520 140			67 409 231	67 409 231
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet								
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	322 455			322 455	2 613 652			2 613 652
Ränteswappar		624		624		0		
Valutaränteswappar		58 493		58 493		38 796		38 796
Aktier och andelar			1	1			1	1
Derivat identifierade som säkringsinstrument								
Ränteswappar		865 582		865 582		1 081 659		1 081 659
Valutaränteswappar		541 353		541 353		720 318		720 318
Finansiella tillgångar som kan säljas								
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	13 099 486			13 099 486	10 000 885			10 000 885
Summa tillgångar – verkliga värden	13 421 941	1 863 906	69 520 141	84 805 988	12 614 537	2 433 631	67 409 232	82 457 401
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet								
Ränteswappar		34 929		34 929		145 251		145 251
Valutaränteswappar		4 997		4 997		10 557		10 557
Derivat identifierade som säkringsinstrument								
Ränteswappar		331 324		331 324		423 878		423 878
Valutaränteswappar		334 487		334 487		150 809		150 809
Övriga finansiella skulder								
Skulder till kreditinstitut		424 038		424 038		1 002 399		1 002 399
Upplåning från allmänheten		12 675 325		12 675 325		11 566 390		11 566 390
Emitterade värdepapper m.m.		63 933 290		63 933 290		62 632 533		62 632 533
Efterställda skulder		1 271 340		1 271 340		1 745 157		1 745 157
Summa skulder – verkliga värden	- 79 009 730		- 79 009 730		- 77 676 972		- 77 676 972	

Moderföreningen

TSEK	2017				2016			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Lånefordringar och kundfordringar								
Utlåning till kreditinstitut		4 564		4 564		165 953		165 953
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet								
Aktier och andelar			1	1			1	1
Summa tillgångar – verkliga värden	-	4 564	1	4 565	-	165 953	1	165 954
Finansiella skulder	-	-	-	-				
Summa skulder – verkliga värden	-	-	-	-	-	-	-	-

forts. **Not 35** Verkligt värde hierarki för finansiella instrument

TSEK

Inga överföringar har skett mellan nivåerna. I nivå 1 finns endast noterade bostadsobligationer och noterade obligationer emitterade av kommuner och landsting..

I nivå 2 finns derivatinstrument för vilka det finns väl etablerade värderingsmodeller baserade på marknadsdata.

Nivå 1

Verkligt värde på finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad baseras på köpkurser av noterade marknadspriser.

Nivå 2

Verkligt värde för finansiella instrument och derivatinstrument som inte handlas på aktiv marknad beräknas med hjälp av

värderingsteknik, diskontering av framtida kassaflöden. Vid diskonteringen används noterade marknadsdata för aktuell löptid. I samtliga fall används noterade swapkurvor som bas för värderingarna. För obligationer används noterade kreditpåslag/avdrag relativt ränteswapkurvan för att göra en värdering av tillgången. För ränte- och valutaränteswappar används ränte- respektive valutaränteswapkurvan för värderingar.

Nivå 3

Data för tillgångar/skulder som inte baseras på observerbara marknadsdata. I denna nivå återfinns utlåning till allmänheten där verkligt värde utgörs av summan av alla framtida kassaflöden diskonterade till bankens interna räntekostnad.

Not 36 Tillgångars och skulders uppdelning på väsentliga valutor

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Tillgångar				
EUR	400 133	443 955		
Utlåning till kreditinstitut	400 133	443 955		
Summa tillgångar	400 133	443 955		
Skulder				
EUR	400 133	443 955		
Skulder till kreditinstitut	400 133	443 955		
CHF	1 689 677	1 828 545		
EUR	3 639 883	3 703 975		
NOK	2 340 693	2 532 195		
Emitterade värdepapper	7 670 253	8 064 716		
Summa skulder	8 070 386	8 508 671		

Övriga tillgångar och skulder härrör till SEK.

Samtliga tillgångar och skulder i utländsk valuta är säkrade mot valutakursförändringar med hjälp av derivatkontrakt

Not 37 Förändring av likvida medel

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2017	2016	2017	2016
Kassa och tillgodohavanden vid årets början	-	237		
Utlåning till kreditinstitut vid årets början ¹⁾	592 858	396 742	953	587
Kassa och tillgodohavanden vid årets slut				
Utlåning till kreditinstitut vid årets slut ¹⁾	397 854	592 858	4 508	953
Summa förändring av likvida medel	-195 004	195 879	3 555	366

¹⁾ Betalbar på anfordran.

TSEK

Finansiella tillgångar och skulder som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettnings eller ett liknande avtal men som inte kvittas i balansräkningen.

	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen				
	Belopp redovisade i balansräkningen 2017-12-31	Finansiella instrument som omfattas av ISDA-avtal	Lämnad (+) Erhållen (-) säkerhet - värdepapper	Lämnad (+) Erhållen (-) kontant - säkerhet	Nettobelopp 2017-12-31
Tillgångar					
Derivat, verkligt värde	1 466 052	-401 405			
Derivat, upplupen ränta	269 839	-93 088			
Derivat, totalt värde inklusive upplupen ränta	1 735 891	-494 493		-379 760	861 638
Återköpsavtal, omvända repor	-				
Skulder					
Derivat, verkligt värde	-705 737	401 405			
Derivat, upplupen ränta	-93 088	93 088			
Derivat, totalt värde inklusive upplupen ränta	-798 825	494 493			
Återköpsavtal, Repor					

	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen				
	Belopp redovisade i balansräkningen 2016-12-31	Finansiella instrument som omfattas av ISDA-avtal	Lämnad (+) Erhållen (-) säkerhet - värdepapper	Lämnad (+) Erhållen (-) kontant - säkerhet	Nettobelopp 2016-12-31
Tillgångar					
Derivat, verkligt värde	1 840 773	-581 547			
Derivat, upplupen ränta	244 006	-120 157			
Derivat, totalt värde inklusive upplupen ränta	2 084 779	-701 705		-421 237	961 838
Återköpsavtal, omvända repor	-				-
Skulder					
Derivat, verkligt värde	-730 494	581 547			
Derivat, upplupen ränta	-126 265	120 157			
Derivat, totalt värde inklusive upplupen ränta	-856 758	701 705			-155 054
Återköpsavtal, Repor	-558 444				-558 444

Belopp redovisade i Balansräkningen

I balansräkningen redovisas alla tillgångar och skulder brutto, med utgångspunkt från varje enskilt instrument.

Finansiella instrument

Landshypotek Bank kan, baserat på ingångna ramavtal om nettnings, netta betalningsflöden med samma motpart och valutadag. Förfarandet sänker risken i öppna exponeringar.

Erhållen kontant säkerhet

Enligt ingångna ISDA avtal har Landshypotek rätt att erhålla kontant säkerhet för positiva marknadsvärden från motparter

vars rating faller under en viss lägsta avtalad nivå. Dessutom har Landshypotek skyldighet att ta in kontant säkerhet från alla motparter för positiva marknadsvärden på derivatkontrakt ingångna efter 1 mars 2017. Sådan säkerhet betalas in kontant till Landshypotek Banks bankkonto och tas upp som en skuld till aktuell motpart i balansräkningen. Inbetald säkerhet eliminerar risken i positiva exponeringar. I det fall motparten fallerar kommer Landshypotek Bank att ta den inbetalda kontantsäkerheten i bruk.

Nettobelopp

Nettobeloppet visar återstående marknadsvärde på ingångna swapavtal som varken kan nettas eller täcks av erhållna säkerheter.

Not 39 Upplysningar om närstående

Koncernen

TSEK	2017		2016	
	Utlåning	Ränteintäkt	Utlåning	Ränteintäkt
Utlåning till nyckelpersoner				
VD och ledande befattningshavare	6 171	12	4 188	16
Styrelse	269 178	4 519	270 309	4 584
Summa	275 349	4 531	274 497	4 600

Tillsvidareanställda

Tillsvidareanställda i Landshypotek har möjlighet att låna pengar förmånligt. Lånetyperna är Blancolån och samt lån mot säkerhet. Utlåning sker efter sedvanlig kreditprövning och högsta belopp till förmånlig ränta är 4 MSEK. Kreditupplysning hämtas från UC. Förmånsbeskattning kan uppstå. Blancolån finns inte längre att välja sedan juni 2017. Lån tagna före det löper på till löptidens slut. Räntan för 2017 är 0,23 %. Lån mot säkerhet i jordbruksfastighet, villa, bostadsrätt, fritidshus lämnas upp till 75 % av belåningsvärdet. För lånet gäller amorteringsplan på maximalt 40 år. Bindningstider är 1, 2, 3, 4, 5 och 8 år. Räntan är:

1 år 0,29 %

2 år 0,37 %

3 år 0,51 %

4 år 0,66 %

5 år 0,82 %

8 år 1,42 %

Lån till nyckelpersoner hanteras under jävsreglerna.

Koncernen

TSEK	2017		2016	
	Inlåning	Räntekostnad	Inlåning	Räntekostnad
Inlåning från nyckelpersoner				
VD och ledande befattningshavare	4 296	33	4 194	45
Styrelse	21 901	97	20 232	72
Summa	26 196	130	24 426	117

Inlåning från nyckelpersoner sker till samma villkor som övrig motsvarande inlåning i bolaget.

Not 40 Övergång till IFRS 9

Redovisningsprinciper för IFRS 9

Från 1 januari 2018 redovisas finansiella instrument i enlighet med IFRS 9 Finansiella instrument. Nedan följer en sammanfattning av de redovisningsprinciper som förändras i samband med övergången. I övrigt gäller de principer som redovisas i not 1 Redovisningsprinciper.

Klassificering och värdering av finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar delas vid värdering in i följande kategorier:

- Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde
- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat
- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Till grund för klassificeringen ligger företagets affärsmodell för förvaltningen av den finansiella tillgången samt om de avtalsenliga kassaflödena enbart utgörs av kapitalbelopp och ränta.

Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde

De avtalade villkoren för finansiella tillgångar i denna kategori ska vid bestämda tidpunkter ge upphov till kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Affärsmodellens syfte med innehavet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden. Det upplupna anskaffningsvärdet beräknas med tillämpning av effektivräntemetoden.

Utlåning till kreditinstitut och utlåning till allmänheten klassificeras som finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde.

Finansiella tillgångar som inte är egetkapitalinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

De avtalade villkoren för finansiella tillgångar i denna kategori ska vid bestämda tidpunkter ge upphov till kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Affärsmodellens syftet med innehavet är både att inkassera avtalsenliga kassaflöden samt att sälja de finansiella tillgångarna.

Affärsmodellen för obligationer och andra räntebärande värdepapper som ingår i likviditetsportföljen innefattar både att inkassera de avtalsenliga kassaflödena och försäljning. Likviditetsportföljen kommer därför att redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat förutom i de fall som det skulle leda till konsekvenser i redovisningen.

De vinster och förluster som uppstår till följd av värdeförändringar, som inte är hänförliga till effektivränta och nedskrivningar, redovisas efter skatt via övrigt totalresultat och blir en del i verkligt värdereserven i eget kapital till dess att den finansiella tillgången säljs eller tas bort från balansräkningen. Även förlustreserven avseende tillgångarna redovisas via övrigt totalresultat.

När den finansiella tillgången tas bort från balansräkningen omklassificeras den ackumulerade vinsten eller förlusten, som tidigare redovisats i eget kapital till resultatet.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Om inte en finansiell tillgång kan klassificeras i någon av de ovanstående kategorierna ska den redovisas till verkligt värde via resultatet. Företaget har också möjlighet att vid första redovisningstillfället oåterkalleligen identifiera en finansiell tillgång

som värderad till verkligt värde via resultatet för att eliminera eller minska konsekvenser i redovisningen.

I kategorin ingår

- derivat
- obligationer och räntebärande värdepapper i likviditetsportföljen som vid första redovisningstillfället klassificerats som värderad till verkligt värde via resultatet för att undvika bristande överensstämmelse i resultaträkningen. Detta gäller innehav i likviditetsportföljen som utgör säkrad post i en ekonomisk säkring, dvs inte formellt ingår i en säkringsrelation, och där säkringsinstrumentet redovisas till verkligt värde via resultatet.

Klassificering av finansiella skulder

Enligt huvudregeln ska alla finansiella skulder klassificeras som värderade till upplupet anskaffningsvärde med vissa undantag såsom derivat med negativa värden. Företaget har också möjlighet att vid första redovisningstillfället oåterkalleligen identifiera en finansiell skuld som värderad till verkligt värde via resultatet för att eliminera eller minska konsekvenser i redovisningen.

Landshypotek redovisar samtliga skulder förutom derivat till upplupet anskaffningsvärde. Derivat med negativt marknadsvärde redovisas som finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet.

Säkringsredovisning

Säkringsredovisning sker genom olika typer av säkringsförhållanden beroende på syftet med säkringen, vilka beskrivs i not 1 Redovisningsprinciper.

För att säkringsredovisning ska kunna tillämpas krävs en ekonomisk relation mellan säkringsinstrument och underliggande instrument samt att säkringskvoten, dvs relationen mellan volymen i underliggande instrument och säkringsinstrument, ska ha samma förhållande vid riskhantering.

Valutabasissspreaden från instrument som identifieras som säkringsinstrument i en säkringsrelation exkluderas i vissa fall från säkringsrelationen. Värdeförändring hänförlig till valutabasissspread redovisas då i övrigt totalresultat till dess att den säkrade transaktionen har inträffat. Därefter återförs värdeförändringen till resultatet.

Portföljsäkring av verkligt värde i utlåningsportföljen kommer även fortsättningsvis att redovisas i enlighet med IAS39.

Redovisning av förlustreserv

Banken redovisar förväntade kreditförluster för utlåningsportföljen och de delar av likviditetsportföljen som klassificeras som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat. Varje tillgång kategoriseras till ett av tre stadier:

- Stadie 1 innefattar ej fallerade tillgångar utan betydligt ökad kreditrisk jämfört med första redovisningstillfället.
- Stadie 2 innefattar ej fallerade tillgångar med betydligt ökad kreditrisk jämfört med första redovisningstillfället.
- Stadie 3 avser fallerade tillgångar.

För att fastställa om en utlåningstillgång har en betydligt ökad kreditrisk jämfört med kreditrisken vid första redovisningstillfället mäter banken bl.a. hur tillgångens PD-riskklass har försämrats sedan tillgången uppstod.

Om riskklassförsämringen överskrider bankens gränsvärden för ökad kreditrisk kategoriseras tillgången som Stadie 2-tillgång.

Bankens definition av fallissemang är den som föreskrivs i externa kapitaltäckningsregler. För tillgångar i Stadie 1 beräknas förlustreserven till ett belopp motsvarande 12 månaders förväntade kreditförluster. För tillgångar i Stadie 2 och 3 motsvarar förlustreserven de förväntade kreditförlusterna för tillgångarnas återstående löptid.

Förväntade kreditförluster för tillgångar klassificerade i Stadie 1 och 2 estimeras initialt enligt bankens beräkningsmodell. Beräkningsmodellen väger samman utfallet av förväntad kreditförlust utifrån tre makroekonomiska scenarier (bas, förbättrat och försämrat) till årliga förväntade kreditförluster under tillgångens livstid. Förväntad kreditförlust för tillgångar i Stadie 3 estimeras genom, i huvudsak, manuell värdering av förväntad förlust, utifrån tre scenarier.

För utlåningsportföljen består ett scenario av en prognos av parametrarna ränta, BNP och fastighetsprisindex. Prognoser görs för parametrarna för de första fem åren. Därefter återgår vart scenario till en långsiktig förväntad utveckling upp till 30 år. Riskestimaten för utlåningsportföljen utgår från samma

beräkningar som i kapitaltäckningen för att säkra konsistens. Förväntad kreditförlust för bankens likviditetsportfölj beräknas bl.a. utifrån fallissemangsfrekvenser enligt Standard & Poor's ratingmatris samt intern historisk data för förlust givet fallissemang från bankens krediter med pant i fast egendom.

För utlåningsportföljen har förändringar i fallissemangsrisk samt fastighetspriser störst påverkan på storleken av bankens förväntade kreditförluster.

Uppskattningar och väsentliga bedömningar

Bankens förväntade kreditförluster estimeras löpande på individuell och kollektiv nivå. Estimeringen baseras bland annat på

- Riskestimat för fallissemang och förlust givet fallissemang.
- Prognoser av framtida ränte-, BNP- och fastighetsprisutveckling.
- Parametrar såsom; fastställda tröskelvärden för att avgöra om risken ökat betydligt och viktningsandelar för olika scenarier.

Bankens estimat för förväntade kreditförluster bygger på intern historiska data, prognoser av makroparametrar från externa källor med gott renommé, samt bedömningar av interna experter. Konstaterade förluster kan komma att avvika från ursprungliga förlustreserver.

Klassificering och värdering	IAS 39		IFRS 9	
	Värderingskategori	Bokfört värde	Värderingskategori	Bokfört värde
Finansiella tillgångar				
Utlåning till kreditinstitut	Lånefordringar och kundfordringar	397 854	Upplupet anskaffningsvärde	397 854
Utlåning till allmänheten	Lånefordringar och kundfordringar	68 488 409	Upplupet anskaffningsvärde	68 520 205
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter ¹⁾	Lånefordringar och kundfordringar	436 063	Upplupet anskaffningsvärde	362 625
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	322 455	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	322 455
	Finansiella tillgångar som kan säljas	13 099 486	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	13 099 486
Uppskjuten skattefordran		4 087		13 248
Derivat	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	59 117	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	59 117
Derivat	Finansiella tillgångar som ingår i säkringsredovisning	1 406 935	Finansiella tillgångar som ingår i säkringsredovisning	1 406 935

¹⁾ Kreditförlustreserv avseende räntor, IAS 39.

Klassificeringen av Landshypoteks finansiella tillgångar enligt IAS 39 som i allt väsentligt leder till samma resultat som IFRS 9. Som framgår av ovanstående tabell innebär detta att:

- Tillgångar som enligt IAS 39 klassificerats som lånefordringar och kundfordringar kommer fortsättningsvis att klassificeras som finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde.
- Tillgångar som enligt IAS 39 klassificeras som finansiella tillgångar som kan säljas klassificeras enligt IFRS som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat
- Tillgångar som enligt IAS 39 klassificeras som tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet kommer även fortsättningsvis att klassificeras på detta sätt.

Implementeringen av IFRS 9 medför ingen förändring vad avser redovisningen av finansiella skulder.

forts. **Not 40** Övergång till IFRS 9

Avstämning balansposter	Bokfört värde IAS 39 2017-12-31	Omklassificering	Omvärdering	Bokfört värde IFRS 9 2018-01-01
Upplupet anskaffningsvärde				
<i>Utlåning till allmänheten</i>				
Utgående balans IAS 39	68 488 409			
Kreditförlustreserv		-20 357 ¹⁾	-41 642	
Förfallna räntefordringar		93 795		
Ingående balans IFRS 9				68 520 205
<i>Uppskjuten skattefordran</i>				
Utgående balans IAS 39	4 087			
Skatteeffekt kreditförlustreserv			9 161	
Ingående balans IFRS 9				13 248
<i>Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter</i>				
Utgående balans IAS 39	436 063			
Kreditförlustreserv		20 357		
Förfallna räntefordringar		-93 795		
Ingående balans IFRS 9				362 625
Summa finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	68 928 559	0	-32 481	68 896 078

¹⁾ Kreditförlustreserv avseende räntor, IAS 39.

Avstämning kreditförlustreservering	Bokfört värde IAS 39 2017-12-31	Omklassificering	Omvärdering	Bokfört värde IFRS 9 2018-01-01
Upplupet anskaffningsvärde				
Utlåning till allmänheten	-48 686	-20 357	-41 642	-110 685
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-20 357	20 357		0
Summa finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	-69 043	0	-41 642	-110 685
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0		-82	-82
Summa finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	0		-82	-82

Förändring eget kapital, TSEK	Insats	Övrigt tillskjutet kapital	Säkringsreserv	Verkligt värde-reserv		Aktuariella skillnader	Primärkapital	Balan-serade vinst-medel	Totalt
				Verkligt värde förändring	Kredit-förlust reserv				
Eget kapital 31 december 2017	1 698 189	1 797 796	0	38 022	0	-27 966	700 000	1 818 102	6 024 142
Förändring initial övergång till IFRS 9	-	-	-	64	-64	-	-	-32 481	-32 481
Omräknad balans 1 januari 2018	1 698 189	1 797 796	0	38 086	-64	-27 966	700 000	1 785 621	5 991 661

Not 41 Vinstdisposition

SEK

Balanserade vinstmedel	119 082 175 SEK
Resultat för år 2017	152 359 162 SEK
Till föreningsstämman förfogande medel	271 441 337 SEK

Styrelsen föreslår att till föreningsstämman förfogande medel disponeras enligt nedan:

- som utdelning lämnas motsvarande 9,00 procent på insatser 152 817 829 SEK
- i ny räkning överföres 118 623 508 SEK

Styrelsen föreslår att utdelningen disponeras så att

- utbetalning av utdelning till medlemskontot sker med totalt 121,0 MSEK vilket innebär att de medlemmar som har nått insatstaket på 4,00 procent erhåller hela sin utdelning på medlemskontot, medan medlemmar som inte nått insatstaket erhåller 30 procent av utdelningen på medlemskontot

- Resterande del av utdelningen, 31,9 MSEK, tillförs medlemsinsatser i eget kapital

Styrelsens uppfattning är att den föreslagna utdelningen ej hindrar föreningen eller koncernen från att fullgöra sina förpliktelser på kort eller lång sikt, ej heller att fullgöra erforderliga investeringar. Den föreslagna värdeöverföringen kan därmed försvaras med hänsyn till vad som anförs i Lag om Ekonomiska Föreningar 10 Kap 3 §.

Härmed försäkras att, så vitt vi känner till, årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed samt att lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållandena och att ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av Landshypotek, Ekonomisk Förening som skapats av årsredovisningen. Styrelsen försäkrar att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS) sådana de antagits av EU och ger en relevant och rättvisande bild av koncernens ställning.

Stockholm den 15 mars 2018

Lars Öhman
Ordförande

Kerstin Arnemo
Ledamot

Erik A. Eriksson
Ledamot

Hans Heuman
Ledamot

Per-Olof Hilmér
Ledamot

Paul Isaksson
Ledamot

Kristin Johansson
Ledamot

Lars-Johan Merin
Ledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats den 15 mars 2018
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Helena Kaiser de Carolis
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Landshypotek Ekonomisk Förening, org.nr 769600-5003

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Landshypotek Ekonomisk Förening för år 2017. Föreningens årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 15-28 och 35-84 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-14 och 29-34. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och enligt IFRS, såsom de antagits av EU. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel

om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Landshypotek Ekonomisk Förening för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som föreningens och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av föreningens och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar

bland annat att fortlöpande bedöma föreningens och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen
- på något annat sätt handlat i strid med lagen om ekonomiska föreningar, lagen om bank- och finansieringsrörelse, årsredovisningslagen, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller stadgarna.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Stockholm den 15 mars 2018
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Helena Kaiser de Carolis
Auktoriserad revisor

Granskningsrapport

Landshypotek Ekonomisk Förening 769600-5003

Vi av Föreningsstämman i Landshypotek Ekonomisk Förening utsedda förtroendevalda revisorer har granskat Landshypotek Ekonomisk Förenings verksamhet för 2017, utifrån ett medlemsperspektiv.

Styrelsen tillsammans med verkställande tjänsteman har ansvar för att verksamheten bedrivs enligt föreningens stadgar och gällande föreskrifter för verksamheten. Som förtroendevald revisor ansvarar vi för att ur ett medlemsperspektiv kontrollera och följa att verksamheten bedrivs enligt föreningsstämmans uppdrag.

Vårt uppdrag specificeras i arbetsordningen för förtroendevalda revisorer i Landshypotek. Vi har utfört vår granskning enligt relevant lagstiftning, föreningens

stadgar, koden för styrning av lantbrukskooperativa föreningar och dess arbetsordning.

Vår granskning har utförts i samspel med auktoriserade revisorer, föreningsstyrelse samt förenings- och bankledning, där vi tagit del av protokoll, handlingar och information kring beslut. Vi anser att de underlag vi inhämtat är tillräckliga för att kunna göra en rimlig bedömning om föreningens verksamhet under året.

Vi bedömer att föreningens verksamhet skötts ändamålsenligt och tillfredställande ur ett medlemsperspektiv och uppfyller stadgarnas ändamålsparagraf samt att föreningens interna kontroll har vart tillräcklig.

Stockholm den 15 mars 2018

Helena Löthgren
Förtroendevald revisor

Anna Ransholm
Förtroendevald revisor

Adresser

HUVUDKONTOR

Landshypotek Bank AB

Regeringsgatan 48
Box 14092
104 41 Stockholm
08-459 04 00

FÖRSÄLJNINGSGRUPP

Företagsmarknadschef

Johan Asklund
08-459 04 27
072-507 54 97

Privatmarknadschef

Erik Henriksson
070-317 10 35

DISTRIKTSKONTOR

Falkenberg

Torsholmsvägen 3
Box 289
311 23 Falkenberg
Växel: 0346-7182 90

t.f. Distriktschef

Stefan Svennefelt

Jönköping

Huskvarnavägen 80, 1 tr
554 54 Jönköping
Växel: 036-34 17 70

Distriktschef

Niklas Ringborg

Linköping

Vasavägen 5
Box 114
581 02 Linköping
Växel: 013-10 65 10

Distriktschef

Niklas Ringborg

Skellefteå

Stationsgatan 21
931 21 Skellefteå
Växel: 0910-73 31 60

Distriktschef

Emma Remahl

Växjö

Kungsgatan 5, 3 tr
Box 1205
351 12 Växjö
Växel: 0470-72 64 50

t.f. Distriktschef

Stefan Svennefelt

Gävle

Södra Centralgatan 5
802 50 Gävle
Växel: 026-13 46 90

t.f. Distriktschef

Anna Lundin

Kalmar

Husängsvägen 2
Box 833
391 28 Kalmar
Växel: 0480-42 65 80

t.f. Distriktschef

Stefan Svennefelt

Lund

Fabriksgränd 2 E
Box 1017
222 35 Lund
Växel: 046-32 75 40

Distriktschef

Stefan Svennefelt

Stockholm

Regeringsgatan 48
Box 14092
104 41 Stockholm
Växel: 08-412 57 00

Distriktschef

Karin Wijkander

Örebro

Gustavsviksvägen 7
702 30 Örebro
Växel: 019-16 16 30

t.f. Distriktschef

Anna Lundin

Göteborg

Fabriksgränd 13
Box 5047
402 21 Göteborg
Växel: 031-708 36 00

Distriktschef

Ann-Christine Hasselgren

Karlstad

Älvgatan 1
652 25 Karlstad
Växel: 054-17 74 90

t.f. Distriktschef

Anna Lundin

Nyköping

Västra Storgatan 1
611 31 Nyköping
Växel: 016-10 58 70

Distriktschef

Karin Wijkander

Uppsala

Kungsgatan 47 A, 3 tr
753 21 Uppsala
Växel: 018-16 93 30

Distriktschef

Karin Wijkander

Östersund

Rådhusgatan 46
Box 505
831 26 Östersund
Växel: 063-14 12 70

Distriktschef

Emma Remahl

Härnösand

Trädgårdsgatan 7, 4 tr
871 31 Härnösand
Växel: 0611-53 36 60

Distriktschef

Emma Remahl

Kristianstad

Krinnova Science Park
Stridsvagnsvägen 14
291 39 Kristianstad
Växel: 046-32 75 40

Distriktschef

Stefan Svennefelt

Skara

Klostergatan 15
Box 66
532 21 Skara
Växel: 0511-34 58 80

Distriktschef

Ann-Christine Hasselgren

Visby

Kopparviksgatan 9
Box 1102
621 58 Visby
Växel: 0498-20 75 70

Distriktschef

Thomas Bjuresten

Kundservice

0771-44 00 20

Ränteinformation

0771-44 00 30

Medlemsärenden

0771-44 00 40

Hemsida

www.landshypotek.se

